

La zece ani de activitate, actualul Consiliu Legislativ între tradiție și modernitate

dr. Dragoș ILIESCU
Președintele Consiliului Legislativ

Zece ani, pentru o instituție de importanță națională, cum este actualul Consiliu Legislativ, nu par mulți, dar, de fapt, această instituție își are rădăcinile în primele decenii ale secolului XX, continuând, peste timp, activitatea Consiliului Legislativ interbelic. Nu s-a venit pe un teren gol, pentru că exista în spate o veche și bogată tradiție, la dezvoltarea căreia și-au adus contribuția unele din cele mai luminate minți ale lumii juridice românești. Germeni ai acestei instituții au existat în țările române încă de la începutul secolului al XIX-lea, pentru ca, în 1864, să fie creat, pentru scurt timp, un Consiliu de Stat cu competențe similare celui din Franța.

Primul Consiliu Legislativ al țării a fost creat și organizat, în urma prevederilor *Constituției* din 1923, prin Legea elaborată de fostul ministru al justiției George G. Mârzescu, votată de corpurile legiuitoare în februarie 1925, realizându-se, în acest fel, o dorință veche și unanimă de a i se da țării o instituție a cărei necesitate era de mult simțită. Activitatea acestei instituții, atât de benefică pentru viața juridică românească, s-a întins pe perioada 1926 – 1948. Prestigiul pe care și l-a câștigat primul Consiliu Legislativ s-a datorat, fără îndoială, juriștilor de excepție care au activat în cadrul instituției, printre care se numără: Alexandru N. Gane, Ioan Ionescu-Dolj, Traian Ionașcu, Mihail Eliescu, Ioan Constantin Filitti, Salvator Brădeanu, Paul I. Demetrescu, I. L. Georgescu, C. A. Stoeanovici, Petre Paul Anca, Virgil Economu, Alexandru Volanschi, Zeno Oprea, George Sofronie, Ștefan Laday, Octavian Ionescu, Vasile V. Stănescu, Mihai Măgureanu, Ion N. Angelescu, Constantin C. Angelescu, Ștefan Chicoș, Virgil M. Gabrielescu, Iuliu Pascu, George Vrăbiescu, Iosef G. Cohen, Savel Ioan Rădulescu, George Z. Strat, Gheorghe I. Cronț, Constantin Narly, Raul Teodorescu, Cezar Vârgolici, Ioan G. Lipovanu ș.a. Misiunea lor era să cerceteze și să se pronunțe asupra avizului pe care instituția îl dădea asupra tuturor proiectelor de legi, fie că acestea erau întocmite de Guvern sau din inițiativă parlamentară, precum și asupra proiectelor de regulamente. Avându-se în vedere profunđa și variata lor pregătire profesională, fapt evidențiat de doctoratele în drept pe care în marea lor majoritate le-au luat în străinătate, cu precădere la Paris, aceștia erau implicați, totodată, și în elaborarea de proiecte de legi sau de regulamente, cu respectarea indicațiilor și principilor comunicate Consiliului Legislativ de forurile mai sus amintite. Lor le-a revenit, de asemenea, de loc întâmplător, misiunea de o importanță istorică excepțională, și anume realizarea operei de unificare legislativă a României reîntregite, sub formă de noi coduri: Codul civil, Codul de procedură civilă, Codul comercial, Codul penal, Codul de procedură penală. Primul Consiliu Legislativ a fost desființat la 22 aprilie 1948, printr-un simplu decret, de noul regim aservit sovieticilor, ca urmare a faptului că funcția sa principală și obișnuită, de acordare de avize la proiectele de legi, dispăruse, deoarece țara a ajuns să fie guvernată prin „decrete” și nu prin „legi”, care aveau nevoie de avizul Consiliului Legislativ, decrete emise de puterea politică a vremii.

După o absență de mai bine 23 de ani din viața publică, Consiliul Legislativ s-a reînființat ca urmare a unei nevoi stringente privind îmbunătățirea calității procesului legislativ. Acest al doilea Consiliu Legislativ, care a funcționat în intervalul 1971 – 1989, a reapărut mai ales ca urmare a

stăruințelor profesorului universitar Constantin Stătescu și a profesorului universitar Ioan Ceterchi, ultimul fiind la acea dată decanul Facultății de Drept din București. În acest al doilea Consiliu Legislativ și-au desfășurat activitatea mulți juriști formați în epoca interbelică sau ulterior, după război, în cadrul Institutului de Cercetări Juridice, adevărată pepinieră de personalități datorite științei dreptului, aflate sub bagheta academicianului Traian Ionașcu - și el fost consilier al primului Consiliu Legislativ. La menținerea nivelului profesional ridicat al acestui Consiliu Legislativ și-au adus contribuția juriști precum: Ion Nestor, Victor Dan Zlătescu, Valer Dorneanu, Ioan Vida, Costică (Geo) Oprișan, Constantin Roșca, Ovidiu Tomșa, Mircea Sever Ionescu-Voicana, Ilariu Mrejeru, Lucian Stângu, Ion Busuioc, Mihai Constantinescu, Vasile Stănescu, Octavian Căpățână, Victor Ionescu, Iulian Poenaru, Cornelia Vasilescu, Olga Ionescu ș.a., unii dintre aceștia activând și în cadrul celui de al treilea Consiliu Legislativ. De altfel, cel de al doilea Consiliu Legislativ și-a încetat activitatea în tumultul Revoluției din decembrie 1989.

Purtător, după cum s-a arătat, al unei îndelungate tradiții istorico-juridice, actualul Consiliu Legislativ își are originea, ca și primul Consiliu Legislativ din 1926, în textul constituțional. Cel de al treilea Consiliu Legislativ a fost instituționalizat prin prevederile *Constituției* din 1991 și ale *Legii nr. 73/1993* și și-a început oficial activitatea, în urmă cu zece ani, la 1 aprilie 1996. Actualul Consiliu Legislativ, organism autonom, consultativ, de specialitate al Parlamentului, este printre puținele instituții fundamentale ale țării prevăzute expres în *Constituția* României din 1991. Spre deosebire de alte asemenea instituții, precum Curtea de Conturi, Consiliul Economic și Social, Curtea Constituțională, care au fost nevoite să-și modifice și să-și completeze actele lor de organizare și funcționare, în urma revizuirii constituționale din 2003, Consiliul Legislativ nu s-a aflat în această situație, pentru că dispozițiile articolului 79 din Constituție referitoare la această instituție nu au suferit schimbări cu ocazia revizuirii amintite.

Cu toate acestea, legea organică de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ a trebuit să se alinieze atât la noile cerințe interne, cât și la cele determinate de apropiata aderare a României la Uniunea Europeană. În consecință, în 2004 a intervenit modificarea legii printr-o propunere legislativă, iar în baza ei s-au adus modificări și Regulamentului de organizare și funcționare.

Specialiștii, chemați să apere renumele de instituție de vârf a țării pe care Consiliul Legislativ l-a câștigat pe parcursul a circa opt decenii, nu pot desfășura activități politice și nici nu pot îndeplini alte funcții, cu excepția funcțiilor didactice în învățământul superior juridic, ceea ce evidențiază caracterul tehnic al Consiliului Legislativ și-i asigură obiectivitatea și imparțialitatea.

Toate proiectele de legi, propunerile legislative, amendamentele care se fac la aceste proiecte, proiectele de ordonanțe – simple și de urgență – precum și proiectele de hotărâri cu caracter normativ ale Guvernului sunt supuse, obligatoriu, filtrului științific și avizării Consiliului Legislativ. De altfel, principala menire a Consiliului Legislativ, statuată prin articolul 79 din *Constituție* și care reprezintă, totodată, atribuția sa fundamentală, este avizarea proiectelor de acte normative. Prin această activitate curentă a Consiliului Legislativ se urmărește realizarea următoarelor obiective principale: concordanța soluțiilor legislative cuprinse în proiectul de act normativ cu prevederile și principiile Constituției; respectarea naturii juridice a propunerilor de reglementare (a nivelului actului normativ) în raport cu competențele stabilite prin Constituție și alte legi; armonizarea soluțiilor legislative preconizate cu reglementările Uniunii Europene și cu prevederile convențiilor internaționale la care România este parte; corelarea prevederilor proiectului cu actele normative de nivel superior; implicațiile noii reglementări asupra legislației în vigoare; caracterul complet al reglementării cuprinse în proiect; evitarea creării unor paralelisme în reglementare; redactarea corespunzătoare a textului din punct de vedere al preciziei, conciziei și clarității în exprimare, unității terminologice, al unei bune sistematizări, astfel încât să se asigure proiectului un conținut ordonat și o stare de armonie internă.

Activitatea de avizare s-a extins din ce în ce mai mult, crescând în ritm accelerat, avându-se în vedere că în 1996, începând de la 1 aprilie (data înființării instituției) s-au acordat circa 500 de avize, în 1997 numărul avizelor s-a ridicat la 978, iar în 2005 la 1938. De remarcat că în decursul celor zece ani de activitate, actualul Consiliu Legislativ a avizat, până la 1 martie 2006, un total de

14.915 de acte normative, din care 1780 de proiecte de legi, 2775 de propuneri legislative, 1051 de proiecte de ordonanțe, 1893 de proiecte de ordonanțe de urgență și 6723 de proiecte de hotărâri ale Guvernului. Consiliul Legislativ a avizat, în perioada mai sus amintită, și alte categorii de acte normative pe lângă cele menționate.

După cum s-a stabilit prin acte normative, pe parcursul celor zece ani de activitate a instituției, republicările și rectificările actelor normative se fac pe baza avizului prealabil al Consiliului Legislativ. Republicarea actului normativ, în sens juridic, reprezintă o activitate officioasă, care nu se poate realiza decât în baza unei dispoziții exprese prevăzută într-un act normativ de modificare, respectiv completare. Consiliul Legislativ examinează forma actelor normative propuse spre republicare în raport cu starea inițială a acestora și cu intervențiile legislative la care au fost supuse, precum și în legătură cu legislația contingentă care influențează direct și în mod expres textul în cauză. S-a constatat că avizele Consiliului Legislativ au fost respectate de către organele emitente, procedându-se la refacerea formei republicabile în concordanță cu recomandările făcute.

În ceea ce privește rectificarea actelor normative, s-a interzis, sub sancțiunea nulității, modificarea unui act normativ prin recurgerea la operația rectificării. În cazul „erorilor materiale”, procedura rectificării se realizează, de asemenea, tot numai pe baza avizului Consiliului Legislativ.

În cadrul activității de avizare, Consiliul Legislativ este permanent preocupat de problema armonizării legislației române – atât a sistemului legislativ, în ansamblu, cât și a fiecărui act normativ în parte – cu reglementările comunitare, lucrare de care este responsabil un departament special creat în acest scop.

Activitatea de armonizare a proiectelor și propunerilor de acte normative cu legislația Uniunii Europene, desfășurată de Consiliul Legislativ în baza *Legii nr.73/1993*, se încadrează în actualul proces legislativ general, ce a culminat cu *Tratatul de Aderare*, semnat de România cu Uniunea Europeană la 25 aprilie 2005 și ratificat prin *Legea nr.157/2005*. Procesul de armonizare a legislației naționale cu reglementările comunitare a impus adoptarea unor acte juridice prin care s-a statuat procedura necesară a fi respectată de inițiatorii de proiecte de acte normative, în vederea elaborării unui cadru juridic menit să faciliteze îndeplinirea acestui deziderat.

Astfel, în *Legea nr.24/2000* privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, articolul 20 (intitulat „*Raportul cu legislația comunitară și cu tratatele internaționale*”) a fost modificat în anul 2004, impunându-se ca soluțiile legislative să aibă în vedere reglementările în materie ale Uniunii Europene, dar și ale tratatelor internaționale la care România este parte, asigurând compatibilitatea cu acestea.

A fost, de asemenea, introdus un nou articol, articolul 41¹, cu denumirea marginală „*Mențiunea privind transpunerea normelor comunitare*”, care prevede că în cazul actului normativ care transpune direct o normă comunitară în dreptul intern, după partea dispozitivă, trebuie să se facă o mențiune care să cuprindă elementele de identificare ale actului comunitar preluat (adică tipul actului, numărul, titlul, precum și numărul Jurnalului Oficial al Comunităților Europene și data la care a fost publicat); dacă este transpus doar parțial un act comunitar, elementele de identificare trebuie să specifice în detaliu textele (secțiuni/articole/paragrafe, după caz) transpuse.

Actualului Consiliu Legislativ îi revine, potrivit dispozițiilor articolelor 79 și 154 din *Constituția României*, republicată, și *Legii sale organice nr.73/1993*, republicată, pe lângă atribuții de avizare și de examinare a conformității actelor normative cu dispozițiile *Constituției României*, obligația elaborării și publicării de repertorii legislative. Evidența legislației reprezintă o activitate fundamentală a Consiliului Legislativ, având în vedere că acest organ trebuie să aibă o privire de ansamblu și amănunțită asupra tuturor actelor normative ce reglementează sau au reglementat viața politică și socială a țării.

Repertoriul Legislației României, care apare sub egida Consiliului Legislativ, a cunoscut, din 1996 până în prezent, zece ediții (ultima ediție numărând peste 2000 de pagini), care reflectă situația de coexistență a două fonduri legislative: fondul vechi, din 1864 până la 22 decembrie 1989, aflat într-un constant și accelerat regres, și fondul legislativ creat din 22 decembrie 1989 până în prezent, care se află în continuă expansiune. Din cele peste 3000 de acte normative identificate a

face parte din vechiul fond în anul 1996, Consiliul Legislativ a analizat și propus, pentru a fi eliminate din legislația activă, aproximativ 1875 de acte normative anterioare noii Constituții, abrogate expres prin mai multe legi și hotărâri ale guvernului. La actele normative propuse spre abrogare de Consiliul Legislativ s-au adăugat alte sute de acte, abrogate punctual, odată cu adoptarea unor noi reglementări în materiile respective.

Actele normative din perioada 22 decembrie 1989 până în prezent, având funcție de sine stătătoare, denumite acte normative de bază, sunt enumerate ținând seama de ierarhia forței lor juridice, cu respectarea principiului supremației legii, actele organului legiuitor fiind urmate de actele normative subordonate, în executare, de reglementările și actele altor autorități publice centrale. Actele normative de bază sunt introduse cu toate elementele lor de identificare, și anume: categoria actului normativ, numărul și anul adoptării/emiterii, titlul astfel cum a fost redactat inițial sau în forma ultimei modificări și, în final, numărul și data Monitorului Oficial în care a fost publicat.

Prin intermediul site-ului Consiliului Legislativ, *www.clr.ro* proiectat de Departamentul de Informatică Legislativă, este pusă la dispoziția utilizatorilor o variantă on line la zi a Repertoriului, realizată în colaborare cu specialiștii din cadrul Secției de evidență oficială a legislației și documentare. Baza de date expune situația juridică a fiecărui act normativ în parte, permițând și accesarea textului integral.

Activitatea Departamentului de Informatică Legislativă a fost structurată, în cursul timpului, pe mai multe proiecte, și anume: evidența actelor normative publicate în Monitorul Oficial asistată de calculator; evidența computerizată a proiectelor de acte normative primite la avizare în Consiliul Legislativ, evidența on line pentru acte comunitare și internaționale; management financiar-contabil; repertoriul on line al legislației României și rețele și comunicații de date. Prin soluțiile propuse s-a urmărit oferirea de instrumente performante, bazate pe tehnologii de ultimă oră, pentru managementul actelor normative, destinat, în primul rând, celor două Camere ale Parlamentului României, dar și celor care utilizează în mod curent textele normative.

Fondul de carte al bibliotecii Consiliului Legislativ, ce are profilul drept-legislație, a crescut an de an. Achizițiile de carte ale bibliotecii au fost prelucrate în baza de date informatizată (TINLIB), care s-a îmbunătățit și dezvoltat continuu. Fișierul informatizat al bibliotecii s-a integrat cu înregistrările serviciului de documentare legislativă în baza de date comună.

În ceea ce privește activitatea de informare și documentare legislativă, în baza de date documentară în format electronic s-au introdus prezentările în rezumat ale articolelor prelucrate din cele 12 reviste de drept străine la care Consiliul Legislativ are abonament, precum și înregistrările articolelor din revistele românești de drept, ce sunt indexate pentru a facilita o căutare rapidă și la obiect. Fondul documentar s-a îmbogățit continuu cu titluri de legislație străină și comentarii externe pe marginea noutăților legislative din străinătate.

Site-ul Consiliului Legislativ cuprinde, de asemenea, și varianta on line a „Buletinului de informare legislativă” în care sunt publicate cercetările, observațiile și opiniile specialiștilor din Consiliu, precum și studii de legislație comparată pe teme de interes actual.

Actualul „Buletin de informare legislativă”, ce și-a început activitatea în 1997, având o apariție trimestrială, continuă, de fapt, tradiția „Buletinului de studii și lucrări legislative”, publicat, în limbile română și franceză, de Consiliul Legislativ interbelic. Pentru ca acel Buletin – de mare prestigiu, pe plan intern și internațional, între cele două războaie mondiale – să poată să apară la un nivel profesional cât mai ridicat, era obligatorie colaborarea tuturor consilierilor și referenților instituției, iar încuviințarea publicării variatelor și substanțialelor materiale ce le conținea era dată de consilierii Oficiului de documentare, întruniți sub conducerea Prim-președintelui Consiliului Legislativ din acele timpuri.

Informația promptă și la obiect, comentariile, studiile de specialitate, documentarele și medaloanele publicate fac din „Buletinul de informare legislativă” nu doar un instrument de lucru util Consiliului Legislativ, ci și un canal de comunicare menținut mereu deschis către toate instituțiile fundamentale din sistemul juridic românesc și nu numai, facilitând realizarea unui schimb permanent de idei și opinii. De altfel, Buletinul este distribuit gratuit atât Camerei

Deputaților și Senatului, cât și tuturor celorlalte instituții fundamentale ale statului, precum și tuturor instituțiilor cu profil juridic.

Sub egida actualului Consiliu Legislativ, la Editura „Lumina Lex”, au apărut mai multe lucrări valoroase elaborate de specialiști ai instituției: „*Consiliul Legislativ. Tradiție și modernitate: 1926 – 2001*” (2000), „*Integrarea europeană. Dicționar de termeni comunitari*” (2000), „*Probleme actuale ale tehnicii legislative*” (2003), „*Stele de primă mărime ale presei juridice românești*” (2005), „*Personalități ale Consiliului Legislative de-a lungul timpului*”, în două ediții, a doua fiind mult îmbunătățită (2004 și 2006). De remarcat că unele din aceste lucrări au obținut premii ale Uniunii Juriștilor. A apărut, de asemenea, în două ediții, broșura de prezentare a Consiliului Legislativ, în limbile română, franceză și engleză.

Specialiștii Consiliului Legislativ au luat parte activ, alături de alți profesioniști de renume ai dreptului, la dezbaterile dedicate unor legi de mare actualitate. S-au implicat profund în dezbaterile privind revizuirea Constituției, dar și în cele privind modificările de amploare aduse legilor fundamentale, precum și în problematica adoptării noilor coduri. Au fost prezenți la seminarii și colocvii, cum a fost cel organizat de Uniunea Juriștilor și Comisia juridică a Camerei Deputaților, având drept obiect proiectul de lege privind Codul civil, folosind prilejul pentru a-și exprima cu claritate punctul lor de vedere.

Desigur, rolul de filtru științific autorizat al proiectelor actelor normative, care scoate la iveală omisiuni, inadvertențe ori contradicții este uneori ingrat și poate irita susceptibilitatea inițiatorului, suveran în dreptul său de a-și însuși punctele de vedere exprimate. Cu toate acestea, activitatea Consiliului Legislativ a fost apreciată, în general pozitiv, de beneficiarii lucrărilor sale, care au remarcat calitatea muncii desfășurate, competența și obiectivitatea avizelor actualului Consiliu. De altfel, în dezbaterile din Parlament ale Rapoartelor anuale ale Consiliului s-au exprimat aprecieri pozitive referitoare la activitatea acestei instituții, ce și-a câștigat un binemeritat prestigiu, din partea tuturor grupurilor parlamentare, a tuturor partidelor reprezentate în Parlament.

Consiliul Legislativ, în limitele competenței atribuite de lege și printr-o exercitare responsabilă a atribuțiilor sale, a urmărit crearea unor condiții optime pentru edificarea unei arhitecturi legislative coerente, prin armonizarea echilibrată a normelor legale, la nivelul impus de modernitatea unei democrații care proiectează prin drept o nouă filozofie politico-economică.

Informatizarea sistemului de evidență a legislației României

Sorin POPESCU
Președinte de Secție
Consiliul Legislativ

Izabella NAVROTCHI
Consilier, Șef de Sector
Consiliul Legislativ

1. Potrivit dispozițiilor art.79 din Constituția României, republicată, și art. 2 alin. (1) lit. f) din Legea nr.73/1993, republicată, Consiliului Legislativ, organ consultativ de specialitate al Parlamentului, îi revine, pe lângă atribuții de avizare și de examinare a conformității actelor normative cu dispozițiile Constituției României, obligația ținerii evidenței oficiale a legislației României și furnizării informației necesare desfășurării procesului legislativ, organizând informatizarea sistemului de evidență a acesteia și realizând produse informatice pentru evidența legislației asistată pe calculator.

De asemenea, în conformitate cu prevederile art. 1 alin. (1) lit. h) din aceeași lege, Consiliul Legislativ elaborează Repertoriul legislației României – evidența oficială și furnizează varianta *on-line* a acestuia.

Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ stipulează că ținerea evidenței oficiale a legislației României revine în sarcina Secției de evidență oficială a legislației și documentare. Aceste atribuții au ca fundament principiul existenței în România a unei singure evidențe oficiale a legislației, care să permită cunoașterea exactă a situației juridice a fiecărui act normativ, la un moment istoric dat.

Pentru realizarea obligației legale de a exista o singură evidență oficială a legislației, cel de-al treilea Consiliu Legislativ a continuat, de la înființarea sa la 1 aprilie 1996, activitatea de ținere a evidenței actelor normative publicate în Monitorul Oficial al României, prin întocmirea fișierului legislației cuprinzând așa numitele fișe mari de evidență, dar și a fișierului operativ cuprinzând datele și informațiile esențiale pentru fiecare act publicat, respectiv titlul, numărul și data publicației oficiale în care au apărut, precum și intervențiile legislative pe care acesta l-a avut în decursul timpului. Fișele mari de evidență reprezintă adevărate “cărți de identitate” pentru fiecare act normativ în parte, acestea menționând, pe lângă intervențiile exprese suferite de actul normativ de-a lungul existenței sale (modificări, completări, abrogări, suspendări, prorogări de termene etc.), dar și alte date importante, respectiv trimiterile și contingentele cu alte reglementări, derogările, normele în alb, normele de republicare.

Îndeplinirea acestei atribuții legale a Consiliului Legislativ, de ținere a evidenței legislației României, nu ar fi fost însă posibilă fără bogatul tezaur constând în fișele de evidență a actelor normative adoptate în decursul timpului, tezaur legislativ pe care Consiliul Legislativ l-a preluat de la Ministerul Justiției și fostul Consiliu de Stat. Practic, aceste fișe de evidență au fost punctul de la care s-a pornit în realizarea acestei sarcini a consiliului, de ținere a evidenței legislației, în contextul fluctuației legislative la care am asistat după anul 1990.

2. Fișierul de evidență a actelor normative conține în prezent, un număr de 33.475 fișe, corespunzătoare aceluiași număr de acte normative, ce cuprind întreaga legislație a României, începând cu anul 1864 și până în anul 2003. Acest fișier a stat la baza întocmirii repertoriilor legislației României în diferitele perioade, furnizând toate informațiile despre fiecare act normativ de bază, precum și despre raporturile acestuia cu alte acte normative.

Deși din anul 2003 continuitatea acestui fișier a fost asigurată prin informatizarea acestei evidențe, pentru a se asigura integralitatea bogatului tezaur de informații existent în fișele de evidență, sub aspect juridic și istoric, s-a impus continuarea activității de evidență asupra fondului existent până la această dată, așa cum a fost concepută de către inițiatori. Au fost operate detaliat toate intervențiile legislative, precum și celelalte implicații și conexiuni, activitate ce a însumat, numai în anul 2005, cca. 20.000 de operații.

Începând cu anul 2003, activitatea de evidență a fost informatizată, prin crearea unei aplicații informatice de evidență a legislației, având ca nucleu o bază de date (prin intermediul Sistemului de Gestiune a Bazelor de Date - SGBD- ACCESS). Această acțiune nu ar fi fost posibilă fără sprijinul Departamentului de informatică legislativă din cadrul Consiliului Legislativ și colaborarea fructuoasă dintre juriști și informaticieni.

Exploatarea curentă a aplicației desktop de evidență a legislației în cadrul Secției de evidență oficială a legislației și documentare a permis o îmbunătățire substanțială a acțiunii de transmitere a datelor de evidență către administratorii site-urilor Camerei Deputaților și Consiliului Legislativ. Această aplicație se perfecționează continuu, în funcție de cerințele concrete care apar la utilizatori.

3. Prin folosirea acestei aplicații, activitatea de actualizare a datelor legislative, precum și cea de transmitere a acestor date către administratorii site-urilor Camerei Deputaților și Consiliului Legislativ, a cunoscut o serie de avantaje, dintre care menționăm:

- ținerea evidenței legislației în sistem informatic și posibilitatea extragerii fișei de evidență din baza de date legislative;
- lărgirea ariei de cuprindere a sistemului de evidență, prin includerea în baza de date a tuturor actelor publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I (normative, dar și individuale);
- actualizarea simultană în baza de date de la mai multe calculatoare, conectate în rețea, a rezultatelor analizei juridice efectuate asupra fiecărui act publicat în Monitorul Oficial;
- posibilitatea furnizării specialiștilor din Consiliul Legislativ, pentru activitatea de avizare, din baza de date, a informațiilor „la zi” privind starea juridică a unui anumit act; menționăm că date de evidență cu privire la diferite acte normative sunt furnizate și Curții Constituționale, date necesare acesteia pentru judecarea unor cauze;
- extragerea periodică din baza de date a modificărilor induse de actele normative emise asupra celor existente, pentru întreținerea lucrării „Repertoriul legislației României – Evidență oficială”, lucrare editată anual de Consiliul Legislativ;
- posibilitatea obținerii de situații statistice sau liste selective referitoare la acte având la bază diferite criterii de selecție (categorii, emitenți, perioade, funcții, stare-în vigoare sau abrogate);
- realizarea unor lucrări, cum ar fi: „Acte care dispun republicării și modul de realizare a acestor norme”; „Acte prin a căror emiteră se îndeplinește norma în executare dispusă într-un act anterior”; „Norme în executare neîndeplinite în termenul legal prevăzut”; „Decizii ale Curții Constituționale prin care au fost admise unele excepții de neconstituționalitate” etc.;

Menționăm că datele de evidență a legislației, transmise administratorilor site-urilor Camerei Deputaților și Consiliului Legislativ se adresează nu numai creatorilor de drept, dar și tuturor utilizatorilor dreptului, publicului larg care are acces la aceste site-uri.

4. Activitatea de actualizare a bazei de date legislative presupune o serie de operații complexe și de mare răspundere, dintre care menționăm, cu deosebire încărcarea în baza de date a tuturor actelor publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, atât cele normative, cât și cele individuale (decrete, legi, ordonanțe, ordonanțe de urgență, hotărâri ale Guvernului, acte ale administrației publice centrale de specialitate și ale autorităților administrative autonome). Relevăm faptul că încărcarea în baza de date a acestor acte se face prin indicarea tuturor elementelor de identificare a actului, aceste operațiuni realizându-se într-o primă etapă și anume în “actualizarea primară”.

Urmează apoi “analiza juridică” pentru fiecare act în parte, analiză ce se finalizează prin încărcarea în baza de date a temeiului legal, a funcțiilor active, trimiterilor, normelor în alb și normelor de republicare.

Ținerea evidenței legislației în sistem informatic oferă posibilitatea extragerii fișei de evidență din baza de date legislative, fișă ce păstrează formatul fișelor vechi de evidență și care cuprinde informații privind încadrarea actului ca fiind normativ, individual, de bază sau modificator, temeiul legal, funcția pasivă reprezentând intervențiile legislative suferite de actul normativ după adoptare, funcția activă, respectiv intervențiile legislative aduse de un act asupra altor acte normative, respectiv modificări, completări sau abrogări, trimiterile la alte acte, derogările, contingentele, normele în alb, normele de republicare.

Precizăm că, în prezent, baza informatizată de date legislative conține un număr de 31.630 acte normative, cu funcție de bază sau de modificare, 9.967 acte având caracter individual și 2.425 de acte care privesc constituționalitatea unor prevederi legale.

5a. Concretizarea anuală a acestei activități deosebit de complexe ce presupune un grad ridicat de atenție, pentru realizarea unei analize juridice corecte pentru fiecare act, o reprezintă elaborarea Repertoriului legislației României, ce apare sub egida Consiliului Legislativ și care a ajuns în prezent la ediția a-X-a.

Aceste repertorii legislative sunt structurate în două componente, Partea I, cronologică, și Partea a II-a, Indexul alfabetic.

În Partea I, atât în fondul actelor în vigoare, cât și în cel istoric (acte abrogate sau temporare), actele sunt prezentate în raport de ierarhie și nivelul organelor de la care emană actul, existând o organizare pe verticală, în funcție de emitent și forța juridică a actului.

În vederea regăsirii informației legislative conținută în Partea I, cronologică, a Repertoriului legislației, în Partea a II-a – Indexul alfabetic, au fost selectați descriptorii reprezentativi, concepte, instituții juridice sau termeni reprezentativi din cuprinsul actelor normative

Partea a II-a, Indexul alfabetic, conține informații utile atât pentru actele interne, cât și pentru actele internaționale la care România este parte.

Repertoriile Legislației României, apărute după 1996 sub egida Consiliului Legislativ, au același obiect, ce reflectă situația de coexistență a două fonduri legislative: fondul vechi, din 1864 până la 22 decembrie 1989, aflat într-un constant și accelerat regres, și fondul legislativ creat după această dată, care se află în continuă expansiune.

Structura acestor ediții ale Repertoriilor este rezultatul activității Consiliului Legislativ de asanare a vechiului fond de acte normative. Astfel, din cele peste 3.000 de acte normative identificate a face parte din acest fond în anul 1996, Consiliul Legislativ a analizat și propus, pentru a fi eliminate din legislația activă, aproximativ 1.875 de acte normative, care au și fost abrogate expres prin Legea nr. 7/1998, Legea nr. 120/2000, Legea nr. 121/2000, Legea nr. 158/2004, prin Hotărârea Guvernului nr. 735/1997, Hotărârea Guvernului nr. 474/1999, Hotărârea Guvernului nr. 475/1999 și Hotărârea Guvernului nr. 233/2004. La actele normative propuse spre abrogare de Consiliul Legislativ s-au adăugat alte sute de acte, abrogate punctual, o dată cu adoptarea unor noi reglementări în materiile respective.

5b. În cadrul Capitolului 1 din Partea I – Cronologică sunt cuprinse actele normative având funcție de sine stătătoare, denumite acte normative de bază. Acestea sunt enumerate ținând seama de ierarhia forței lor juridice, cu respectarea principiului supremației legii, actele organului legiuitor fiind urmate de actele normative subordonate, în executare, de reglementările și actele altor autorități publice centrale.

Actele normative de bază sunt înserate cu toate elementele lor de identificare și anume: categoria actului normativ, numărul și anul adoptării/emiterii, titlul astfel cum a fost redactat inițial sau în forma ultimei modificări și, în final, numărul și data Monitorului Oficial în care a fost publicat.

În situația în care un act normativ de bază este modificat (prin noțiunea generică de „modificare” înțelegând toate intervențiile legislative), actul modificator este menționat numai cu unele elemente esențiale de regăsire și trecut, după termenul „Modificări”, sub actul de bază.

În scopul cunoașterii precise a conținutului sintetic al intervențiilor produse în structura actului de bază, actul modificator indică concret ce anume articole, alineate sau alte elemente structurale ale acestuia au fost modificate, completate, introduse sau abrogate.

În situația modificărilor se mențin toate intervențiile legislative care au avut loc asupra unui act normativ de bază, ca evenimente juridice, chiar dacă unele din acestea nu mai au legitimitatea de a fi aplicate în viitor, fiind temporare sau abrogate expres. Procedându-se astfel, se facilitează cunoașterea tuturor intervențiilor legislative ce au avut loc asupra actului normativ de bază.

În cazul în care actul de bază, modificat în timp, a fost republicat, la actele modificatoare anterioare republicării, înregistrate la actul de bază, nu s-au mai menționat elementele din structura actului normativ de bază care au fost anterior modificate, completate sau abrogate, întrucât forma republicată a actului de bază asigură informații precise despre noua sa configurație juridică.

În situațiile în care au survenit în timp și alte intervenții legislative în structura unui act normativ, cum sunt rectificările, acesta sunt inserate la locul care le revin, după data Monitorului Oficial în care au fost publicate. În același mod s-a procedat și pentru republicări.

Având în vedere caracterul general obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale, precum și faptul că legea fundamentală, republicată, prevede, la art.147, că dispozițiile din legile, ordonanțele și regulamentele în vigoare constatate ca fiind neconstituționale, își încetează efectele juridice la 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale dacă, în acest interval, Parlamentul sau Guvernul nu pun de acord prevederile neconstituționale cu dispozițiile Constituției, pe durata acestui termen, dispozițiile constatate ca fiind neconstituționale fiind suspendate de drept, și în actuala ediție a Repertoriului au fost evidențiate acele dispoziții din cuprinsul actelor respective declarate neconstituționale de Curtea Constituțională, ca urmare a admiterii unor excepții de neconstituționalitate.

De asemenea, sunt evidențiate și deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție prin care s-au admis recursuri în interesul legii, făcându-se mențiunile corespunzătoare pentru actele normative la care se referă.

Cuprinderea actelor internaționale la care România este parte, în ordinea cronologică a actelor normative în vigoare, pe care organele competente le introduc în legislația națională, reprezintă o aplicație în concret a principiului constituțional exprimat în art.11 din Constituția României, republicată, care prevede că „Tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern”.

Ținând seama că activitatea creatoare de ordine normativă, multilaterală ori bilaterală, este încorporată în substanța actului internațional și că actul intern al României emis pentru operațiunea de ratificare, aderare sau aprobare are funcția unui act de recunoaștere a calității normative a acestuia, în spațiul grafic al Repertoriului am rezervat locul de prim plan actului internațional, actul intern (național) fiind înscris sub actul internațional. În cazurile în care actul de ratificare, aderare sau aprobare conține și norme de natură organizatorică, această funcție este preluată în descriptorii Repertoriului.

5c. În Capitolul 2 sunt cuprinse actele modificatoare care sunt inserate, în mod sintetic, prin categoria actului, nr./an, M. Of. nr. /an și apoi actele de bază modificate, prin indicarea categoriei și numărului acestora.

În Capitolul 3 sunt cuprinse actele normative emise în perioada dintre anul 1864 și data de 22 decembrie 1989, publicate în Monitorul Oficial/Buletinul Oficial, care sunt integral sau parțial în vigoare ori neabrogate expres.

În acest capitol, actele normative publicate în Monitorul Oficial/Buletinul Oficial sunt înscrise cu elementele lor de identificare și cu modificările intervenite în structura lor normativă.

Locul lor în Capitolul 3 reprezintă o excepție de la regula prezentării în suita cronologică, istorică, a legislației României, dat fiind rolul acestora – cu unele excepții notabile – de restrânsă utilizare, deoarece în general regulile vechi, cu obligativitate generală, nu mai sunt adecvate noii ordini de drept instaurate după 22 decembrie 1989.

Excepțiile notabile la care ne referim au în vedere, în principal, vechile coduri: Codul civil, Codul de procedură civilă, Codul comercial, Codul penal, Codul de procedură penală și altele, care au rămas încă în vigoare, deși modificate substanțial și repetat, pentru a corespunde noilor realități politice și economico-sociale.

Capitolul 4 este alcătuit din totalitatea actelor normative abrogate expres, o altă categorie de acte normative inclusă în acest capitol fiind constituită din actele scoase din evidența fondului activ (SE), dintre care enumerăm:

a) acte normative care au în exclusivitate funcția de act abrogator sau de respingere a ordonanțelor Guvernului. Aceste acte sunt trecute sub actul de bază care a fost abrogat expres, respectiv respins și sunt evidențiate și separat sub simbolul (SE);

b) acte normative sub condiție, care și-au încetat aplicabilitatea în momentul îndeplinirii condiției. Includem în această categorie acele acte care stabilesc validitatea lor până la data emiterii unui alt act normativ nominalizat expres în text.

5d. PARTEA A II-A a Repertoriului cuprinde INDEXUL ALFABETIC al actelor normative în vigoare, evidențiate în Partea I, Capitolul 1.

Indexul alfabetic conține informații utile atât pentru actele normative interne (naționale), cât și pentru actele internaționale la care România este parte. Cuvintele cheie (descriptorii) care caracterizează un asemenea act normativ sunt înserate, în funcție de conținutul lor juridic, în ordine alfabetică.

De asemenea, fiecare descriptor are, la rândul lui, atunci când este cazul, subdescriptori rezultați din legăturile sale firești, ca urmare a subsumării față de descriptorul aflat în vârful ierarhiei date.

Acest procedeu permite reprezentarea rapidă asupra ansamblului de norme, dependente unele de altele, în modalități multiple. În acest fel se va realiza un cadru coerent și logic în regăsirea conceptelor, categoriilor și instituțiilor juridice, care permite trimiterea la normele din care fac parte și care sunt menționate în dreptul acestora prin categoria actului, număr și an.

6. Perceperea integrală a prevederilor legale și regăsirea facilă a informației juridice de către toți elaboratorii și utilizatorii dreptului, în contextul apariției de noi reglementări, dar și în cazul intervențiilor legislative la care acestea sunt supuse în decursul timpului ca urmare a schimbărilor cu caracter politic, social, economic sau cultural ce apar în domeniul reglementat, nu ar fi posibilă fără ajutorul unei sistem de evidență a legislației, a unei baze de date legislative complete și precise, Consiliul Legislativ fiind organul care trebuie să aibă o privire de ansamblu și de amănunt asupra tuturor actelor normative ce reglementează sau au reglementat viața politică și socială a țării.

Rolul Consiliului Legislativ în procesul armonizării legislației române cu acquis-ul comunitar. Realități și perspective

prof.univ.dr. Andrei POPESCU
Consilier, Șef de Departament
Consiliul Legislativ

1. Scurt bilanț

La începutul lunii aprilie 1996, când a început să funcționeze Consiliul Legislativ, organ consultativ de specialitate al Parlamentului României – care are ca **obiectiv permanent și primordial** asigurarea unei consultanțe de specialitate calificate în procesul complex de legiferare, atât pentru Parlament, cât și pentru Guvern – a avut încorporat în structura sa un **departament specializat** pentru transpunerea reglementărilor comunitare în legislația română.

Relevăm, cu legitim temeii, că acest departament s-a aflat **printre primele structuri** ce au fost create în cadrul organelor și organismelor centrale **cu atribuții legate direct de armonizarea legislației române cu reglementările Uniunii Europene**.

Semnificativ este și faptul că, în 1993, Parlamentul Român ratifica *Acordul european de Asociere a României la Uniunea Europeană* (prin *Legea nr. 20/1993*) și adopta *Legea nr. 73/1993 privind înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ*¹.

Într-adevăr, țara noastră, semnase, la 1 februarie 1993, Acordul european instituind o asociere între România, pe de o parte, Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de altă parte, acord ratificat prin *Legea 20/1993* și intrat în vigoare la 1 februarie 1995 potrivit căruia, ca o condiție importantă a integrării economice a țării noastre era (și este) statuată obligația armonizării legislației române cu cea a Uniunii Europene. România se obliga, potrivit art. 69, să asigure ca **legislația sa “să devină, gradual, compatibilă cu cea a Comunității”**, armonizarea urmând, potrivit art. 70, să privească, în primul rând, următoarele domenii: legea vamală, legea societăților, legea bancară, conturile și taxele societăților, proprietatea intelectuală, protecția forței de muncă și a locurilor de muncă, securitatea socială, serviciile financiare, regulile de concurență, protecția sănătății și vieții oamenilor, animalelor și plantelor, protecția consumatorilor, impozitarea indirectă, standardele și normele tehnice, legile și reglementările în domeniul nuclear, transport și mediu.² Rezultă, credem, cu claritate pentru ce **constituirea acestui departament, a fost o necesitate, iar existența lui s-a dovedit, în timp, benefică** în formularea avizelor Consiliului

¹ *Legea nr. 73/1993 privind înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ* a fost modificată prin *Legea nr. 509/2004* și republicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 1122/2004

² Conform Capit. III din Titlul V - Armonizarea legislației din Acordul european instituind o asociere între România și Uniunea Europeană, ratificat prin *Legea 20/1993* publicată în Monitorul Oficial, partea I, nr. 73 din 12 aprilie 1993

Legislativ care au privit, încă de la început, și concordanța reglementărilor propuse cu acquis-ul comunitar³.

În 1996, când a început să funcționeze Consiliul Legislativ, constituirea unui departament specializat al acestuia cu asemenea atribuții era cerută și de faptul că, în 1995, România depusese **cererea sa de aderare la Uniunea Europeană**, angajându-se astfel să îndeplinească criteriile stabilite de Uniunea Europeană pentru integrarea în structurile europene. Or, se cunoaște, un criteriu fundamental și absolut obligatoriu pentru aderare, formulat de Consiliul European de la Copenhaga în iunie 1993, îl reprezintă capacitatea de asumare a obligațiilor de stat membru al Uniunii Europene care implică **responsabilitatea transpunerii integrale a acquis-ului comunitar în legislația română până cel mai târziu la momentul oficial al aderării**.

În redactarea actuală, după modificarea *Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ*, Departamentul pentru armonizarea legislației cu reglementările Uniunii Europene îndeplinește următoarele atribuții principale:

- a) analizează compatibilitatea cu acquis-ul comunitar a proiectelor de acte normative și a propunerilor legislative, supuse avizării;
- b) evaluează gradul de preluare, transpunere sau adaptare a reglementărilor comunitare în cuprinsul propunerilor legislative sau al proiectelor de acte normative analizate;
- c) formulează propuneri de completare cu dispoziții din acquis-ul comunitar sau de eliminare a dispozițiilor ce contravin acestuia, când este cazul;
- d) colaborează cu organismele implicate în activitatea de aderare/integrare în Uniunea Europeană, sub aspectul armonizării legislației naționale cu acquis-ul comunitar;
- e) urmărește evoluția dreptului comunitar, precum și orice alte documente incluse în acquis-ul comunitar;
- f) colaborează cu Secția de drept public și Secția de drept privat în cadrul activității de realizare sau coordonare a proiectelor de coduri ori de alte legi de complexitate deosebită și care prezintă conotații comunitare;
- g) pune la dispoziția personalului interesat din cadrul secțiilor Consiliului Legislativ și din cadrul Camerei Deputaților și Senatului baza de documentare și informare a departamentului⁴.

În decursul timpului, pentru formularea și fundamentarea rapoartelor, sau după caz, a punctelor de vedere și a opiniilor relative la **gradul de armonizare al proiectelor de acte normative cu reglementările comunitare**, departamentul a utilizat, în afara *Acordului de asociere* și alte instrumente de lucru, elaborate fie de Uniunea Europeană, fie de autoritățile române în procesul complex de pregătire a aderării României la Uniunea Europeană cum ar fi, dintre cele mai importante, următoarele:

- *“Carta Albă pentru pregătirea țărilor asociate din Europa Centrală și de Est pentru integrarea în piața internă a Uniunii”*, document adoptat de Comisia Europeană în mai 1995;
- *“Strategia națională de pregătire a aderării României la Uniunea Europeană”* (“Strategia de la Snagov”), document emblematic adoptat prin consensul tuturor forțelor politice în iunie 1995;
- *“Programul național de armonizare legislativă din decembrie 1995”* (document actualizat periodic), ulterior (decembrie 1999) denumit *“Programul național de adoptare a acquis-ului comunitar”*;

³ Acquis-ul comunitar reprezintă totalitatea normelor juridice care reglementează activitatea instituțiilor Uniunii Europene, acțiunile și politicile comunitare și constă în: conținutul, principiile și obiectivele politice cuprinse în Tratatul de la Maastricht, Tratatul de la Amsterdam și Tratatul de la Nisa); legislația adoptată de către instituțiile Uniunii Europene pentru punerea în practică a prevederilor Tratatelor (regulamente, directive, decizii, opinii și recomandări); jurisprudența Curții de Justiție a Comunității Europene; declarațiile și rezoluțiile adoptate în cadrul Uniunii Europene; acțiuni comune, convenții semnate, rezoluții, declarații și alte acte adoptate în cadrul Politicii Externe și de Securitate Comună (PESC) și a cooperării din domeniul Justiției și Afacerilor Interne (JAI); acordurile internaționale la care Comunitatea Europeană este parte, precum și cele încheiate între statele membre ale Uniunii Europene cu referire la activitatea acesteia.

⁴ Art. 23 din *Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ*, republicat, în Monitorul Oficial al României, nr. 193 din 8 martie 2005

- **“Programul Național de Aderare a României la Uniunea Europeană”** (adoptat, anual, începând cu anul 2000 care a inclus și Programul legislativ;
- **“Rapoartele periodice (anuale) ale Comisiei Europene”** începând cu 1997 asupra progreselor înregistrate de România în pregătirea sa pentru aderarea la Uniunea Europeană;
- **“Documentele de poziție ale României”** corespunzătoare capitolelor de negociere (2001 - 2004);
- **Legea nr. 157/2005** pentru ratificarea Tratatului dintre Regatul Belgiei, Republica Cehă, Regatul Danemarcei, Republica Federală Germania, Republica Estonia, Republica Elenă, Regatul Spaniei, Republica Franceză, Irlanda, Republica Italiană, Republica Cipru, Republica Letonia, Republica Lituania, Marele Ducat al Luxemburgului, Republica Ungară, Republica Malta, Regatul Țărilor de Jos, Republica Austria, Republica Polonă, Republica Portugheză, Republica Slovenia, Republica Slovacă, Republica Finlanda, Regatul Suediei, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (state membre ale Uniunii Europene) și Republica Bulgaria și România privind aderarea Republicii Bulgaria și a României la Uniunea Europeană⁵.

Activitatea specialiștilor din Departamentul pentru armonizarea legislației cu reglementările Uniunii Europene, poate fi evaluată, evident, an de an, prin raportarea la **numărul de acte normative ce au fost examinate, și care, după caz, transpuneau reglementări comunitare**, total sau parțial, **aveau conotații comunitare sau se aliniau unor principii sau tendințe existente în dreptul comunitar**. Aceste cifre, în progresie tot mai evidentă, se regăsesc, an de an, în Rapoartele Consiliului Legislativ prezentate Parlamentului României. Tocmai de aceea, pentru a nu repeta, vom invoca doar pe cele mai semnificative. Astfel, spre exemplu, în 1999, Consiliul Legislativ a examinat și formulat avize pentru peste 1300 de acte normative, dintre acestea peste 740 au avut, mai mult sau mai puțin, interferențe cu dreptul comunitar. Pe toată durata negocierilor (2001-2004), Consiliul Legislativ a avizat peste 2170 de acte normative cu relevanță comunitară, din care peste 1100 transpuneau direct și nemijlocit acte comunitare, reflectare a obligațiilor asumate prin negocieri. Numai în cursul anului 2002 se apreciază că au fost avizate 530 de acte normative cu relevanță comunitară din care peste 300 transpuneau direct și nemijlocit prevederi ale acquis-ului comunitar⁶.

În 2005, Departamentul pentru armonizarea legislației cu reglementările Uniunii Europene a examinat și a formulat puncte de vedere asupra a 293 de acte normative ce transpun reglementări comunitare, pronunțându-se asupra concordanței lor cu normele Uniunii Europene.

O parte substanțială din legislația adoptată în ultimii doi ani este, **în totalitate ori în mare măsură, armonizată cu reglementările comunitare sau cu reglementări moderne ale statelor comunitare**.

Gradul de armonizare a legislației române cu reglementările Uniunii Europene, în timp, a crescut progresiv. Astfel, **în 1999**, după estimările Oficiului TAIEX al Uniunii Europene, gradul de transpunere a acquis-ului Pieții interne a Uniunii Europene (ceea ce reprezintă numai o parte din acquis, e drept o parte importantă) indicat de Carta Albă din 1995 era, în medie, de 75%.

Un studiu obiectiv al Institutului European din România realizat **la nivelul anului 2002** asupra evaluării gradului de concordanță a legislației române cu acquis-ul comunitar, pe capitole de negociere, relevă că, pentru capitolele închise provizoriu la acea dată (19 capitole din 31), gradul de transpunere era de 82,60%, iar pentru cele în curs de negociere (11 capitole) era de 68,33%. Rezultă că, în ansamblu, **la 1 ianuarie 2003, legislația română era racordată la cea europeană într-o proporție de 75,5%**. Evident, au fost identificate capitole (domenii de activitate) închise provizoriu, în care **gradul de armonizare depășea 90%** cum erau libera circulație a mărfurilor (capit. 1), persoanelor (capit. 2) capitalurilor (capit. 4), dreptul societăților comerciale (capit. 5), impozitarea (capit. 10), politica socială și de ocupare (capit. 13), politica industrială (capit. 15), știința și cercetarea (capit. 17), cultura și audiovizualul (capit.20), controlul financiar (capit. 28)⁷.

⁵ Publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 465 din 1 iunie 2005

⁶ Ministerul Integrării Europene - *Pregătirea României pentru aderare la Uniunea Europeană*, București, 2003, p. 23

⁷ Conform Institutului European din România - *Studii de impact II - Evaluarea gradului de concordanță a legislației române cu acquis-ul comunitar, la nivelul anului 2002, pe capitole de negociere*, București, 2004, p. 15

În ansamblu, în cei 10 ani de activitate, Departamentul pentru armonizarea legislației cu reglementările Uniunii Europene și-a adus **o contribuție indiscutabilă și specifică în formularea avizelor Consiliului Legislativ** care au inclus, de la caz la caz, comentarii, observații sau sugestii legate de concordanța actului normativ respectiv cu acquis-ul comunitar. Astfel, în baza analizei comparative dintre proiectul de act normativ și reglementarea comunitară, specialiștii Departamentului au constatat fie concordanța deplină sau, după caz, parțială, fie au făcut propuneri de eliminare a unor norme care puteau intra în contradicție cu actele comunitare, fie au avansat noi soluții, mai apropiate spiritului comunitar sau au sugerat completări ale dispozițiilor propuse în raport cu acquis-ul comunitar sau cu spiritul și principiile dreptului comunitar.

Totodată, an de an, îndeosebi **după începerea negocierilor de aderare** a României la Uniunea Europeană, Departamentul pentru armonizarea legislației cu reglementările Uniunii Europene a fost obligat, prin forța evidenței, să facă față unor **exigențe sporite și de o mare complexitate**, fiind perioada în care eforturile României, pe plan legislativ, au fost direcționate nu numai pentru încorporarea în legislația națională a unor acte normative complexe ale Uniunii Europene, ci și pentru crearea cadrului instituțional, cerut de Uniunea Europeană, pentru aplicarea acquis-ului comunitar în realitățile românești. Amintim aici și contribuția, în limitele competențelor sale legale, pe care a adus-o Departamentul pentru armonizarea legislației cu reglementările Uniunii Europene, în cursul anului 2003, în procesul de revizuire a *Constituției* României din perspectiva compatibilizării legii fundamentale române cu ordinea juridică a Uniunii Europene, care reprezintă o condiție *sine-qua-non* a încheierii negocierilor și, respectiv, a aderării țării noastre la structurile europene (NATO și Uniunea Europeană).

Relevăm că, o dată cu constituirea în 2001 a Ministerului Integrării Europene, România a aplicat, îndeosebi pentru proiectele de acte normative la nivel de lege, cerința Uniunii Europene de prezentare, inclusiv în Parlament, a proiectului de lege însoțit de **tabelul de concordanță** care reflectă, în oglindă, **gradul de preluare**, articol de articol și capitol de capitol, **a textului comunitar în legislația română**.

Pe tot parcursul acestor ani, eforturile legiuitorului au fost direcționate nu numai pentru preluarea integrală a directivelor în materie⁸, dar și pentru **pregătirea legislației, în raport cu exigențele regulamentelor comunitare**, astfel încât, la momentul aderării - 1 ianuarie 2007 - **legislația română să nu intre în coliziune cu dispozițiile regulamentelor Uniunii Europene** ce vor avea aplicabilitate directă în ordinea noastră juridică și vor prevala asupra acesteia.

În ansamblu, activitatea Consiliului Legislativ, prin Departamentul său specializat, **s-a înscris în cadrul eforturilor generale pentru îndeplinirea de către țara noastră a criteriilor de aderare**, respectiv a încheierii negocierilor și a trecerii la faza de redactare a *Tratatului de aderare a României la Uniunea Europeană* și respectiv a definitivării pregătirilor pentru aderare la 1 ianuarie 2007.

Dacă în *Raportul de țară al Comisiei Europene* din octombrie 2004 se apreciază că, **în linii mari, legislația română este concordantă cu exigențele acquis-ul comunitar, procesul de transpunere a acestuia fiind în mare parte finalizat**, la acest rezultat și-a adus contribuția și Consiliul Legislativ.

Pentru a răspunde cerințelor unei legislații moderne, armonizată comunitar, în consens cu practica unor state membre ale Uniunii Europene, **actele normative care transpun acquis-ul comunitar trebuie să precizeze expres acest lucru**, semnalând cetățeanului român racordarea la norma europeană. Pe linia progreselor făcute în materie, demne de semnalat sunt modificările și completările aduse *Legii nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative* prin *Legea nr. 189/2004*⁹. Astfel, potrivit art. 43 din *Legea nr. 24/2000*, republicată, în situația actelor normative care transpun direct norme comunitare în dreptul intern,

⁸ Pentru a ilustra acest efort al legiuitorului român, precizăm că, după estimările Uniunii Europene, acquis-ul comunitar pe care România, ca de altfel toate țările care aderă, au obligația să-l încorporeze în propria legislație, până la aderare, constă, în principal, în directive care reprezintă 95% din totalul reglementărilor cu caracter normativ al Uniunii Europene.

⁹ *Legea nr. 24/2000* a fost republicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 777 din 25 august 2004

după partea dispozitivă a acestora trebuie introdusă o mențiune care să cuprindă elementele de identificare ale actului comunitar preluat, integral sau parțial, după caz. Tocmai de aceea, potrivit normelor de tehnică legislativă, expunerile de motive și notele de fundamentare conțin o mențiune expresă cu privire la compatibilitatea actelor normative cu reglementările comunitare și, dacă este cazul, măsurile viitoare de armonizare ce se impun a fi întreprinse.

În mod practic, proiectele de acte normative ce au conotații comunitare transmise spre avizarea Consiliului Legislativ sunt examinate și sub aspectul concordanței acestora cu dreptul comunitar. Concret, fiecare proiect este supus **studiului comparat** al textului acestuia cu directivele și reglementările în materie, urmărindu-se concordanța soluțiilor propuse cu principiile fundamentale și spiritul dreptului comunitar, cu obiectivele Uniunii Europene.

Sincronizarea legislației interne cu cea comunitară nu este urmărită numai cu ocazia avizării actelor normative. În raport de problemele aflate în atenția Executivului, au avut loc **frecvente consultări** între experții Consiliului Legislativ și cei ai Ministerului Integrării Europene, ai ministerelor inițiatore pentru identificarea soluțiilor optime de armonizare legislativă cu reglementările comunitare.

Colaborând direct cu Ministerul Integrării Europene, examinăm împreună cu alte structuri similare din cadrul Executivului, reglementările Uniunii Europene, în vederea asigurării, la solicitare, **a asistenței de specialitate** pentru factorii de decizie în procesul integrării.

Împreună cu specialiști din cadrul Ministerului Integrării Europene, Ministerului Justiției, experții Departamentului pentru armonizarea legislației cu reglementările Uniunii Europene din cadrul Consiliului Legislativ **au examinat o serie de prevederi legale asupra cărora existau dubii că ar contraveni unor dispoziții comunitare**. Au fost formulate astfel puncte de vedere și propuneri de modificare a unor reglementări elaborate înainte de semnarea Acordului european de asociere, dar și de perfecționare a celor adoptate mai recent.

Desigur, suntem conștienți că problema care se pune cu acuitate este cea a **perfecționării actualelor reglementări**, a structurării acestora în raport de exigențele comunitare. Aceasta pentru că, este cunoscut, din experiența altor state, o societate super-reglementată riscă să devină o societate dereglementată, dacă nu se asigură coerența actelor normative.

2. Probleme de fond ale procesului de armonizare a legislației române cu reglementările comunitare

Concordanța legislației naționale cu acquis-ul comunitar trebuie asigurată pornindu-se de la realitatea că **relațiile dreptului comunitar cu cel național nu se reduc la un model unic, ci se concretizează în patru modalități esențiale: substituția** - caz în care dreptul comunitar se substituie dreptului național pe care autoritățile statelor membre și-au pierdut competența să-l elaboreze (în principal în cazul regulamentelor); **armonizarea** - caz în care dreptul național continuă să existe, dar îi lipsește posibilitatea de a-și determina singur finalitățile (în principal în cazul directivelor); **coordonarea** - caz în care nu sunt afectate drepturile naționale, dreptul comunitar intervenind doar pe planul efectelor, pentru a le coordona în beneficiul subiecților de drept care aparțin mai multora dintre state care își coordonează legislațiile; **coexistența** - caz în care dreptul comunitar și dreptul național sunt aplicabile concomitent, atunci când ele guvernează același obiect, dar în dimensiuni diferite¹⁰.

¹⁰ În acest sens, pentru a înțelege corect procesul de armonizare legislativă în perspectiva aderării, se fac, de regulă, distincții între următoarele înțelesuri: prin **apropierea legislațiilor** se înțelege examinarea legăturilor dintre idei, texte sau instituții și combinarea acestora pentru stabilirea unor reguli comune sau a unor principii generale; prin **armonizarea legislațiilor** se înțelege, dimpotrivă, o modificare a conținutului normelor, dar numai în măsura în care este strict necesară în funcție de rezultatele urmărite; prin **unificarea legislațiilor** se înțelege stabilirea de reguli comune, identice; **noțiunea de uniformizare a legislațiilor** se plasează între armonizare și unificare; prin **coordonarea legislațiilor** se înțelege reglementarea raporturilor dintre sisteme juridice sau instituții diferite, în măsura în care aceasta este necesară ordinii ce se vrea stabilită între acele raporturi, fără a schimba în mod substanțial conținutul normelor, al sistemelor sau instituțiilor respective. (Conform **P. Cosmovici**, *Elemente teoretice metodologice și aspecte juridice privind Strategia națională de pregătire a aderării României la Uniunea Europeană*, Caiete de lucru, nr. 5, 1995)

După cum se cunoaște, procesul armonizării legislațiilor naționale cu cea comunitară, ca de altfel și procesul integrării în Uniunea Europeană, este un **proces complex, îndelungat și practic, ireversibil**.

Armonizarea legislației naționale este, totodată, **un proces continuu** care evoluează o dată cu evoluția dreptului comunitar, pe măsura adâncirii integrării europene propriu-zise. Armonizarea cu *acquis-ul* comunitar implică cunoașterea în detaliu a acestuia, a evoluției sale în raport de noile reglementări, **adaptarea la realitățile românești și asigurarea coerenței noii legislații armonizate**.

După această sumară prezentare, relevăm câteva probleme cu care ne-am confruntat și ne confruntăm și la ora actuală și care credem că sunt incitante pentru cei ce urmăresc problematica specifică a armonizării legislației cu reglementările comunitare.

Se știe că **fiecare țară asociată progresează** în domeniul armonizării legislației naționale cu reglementările comunitare **cu propria sa viteză**. Să nu uităm că și state puternic dezvoltate, fondatoare ale Uniunii Europene, au nevoie de timp și de eforturi financiare pentru a implementa instrumentele recent adoptate în cadrul Uniunii Europene. În plus, ele au și avantajul de a cunoaște rațiunile pentru care a fost adoptat un asemenea instrument, de a fi urmărit și de a fi fost implicate în procesul complex de elaborare al acestuia.

România a încercat să evite adoptarea “pe fugă” a unor acte normative care, în aparență, ar putea fi apreciate ca armonizate cu reglementările comunitare, dar care, ulterior, în practică să se dovedească a fi inadecvate.¹¹ Uniunea Europeană, în general și Oficiul TAIEX, în special, nu au încurajat practici de acest gen. Și în cazul nostru, uneori a existat tendința de a aprecia că un anumit act normativ este pe deplin armonizat, fără a se evalua **implicațiile asupra realităților românești**, fără a se observa că reglementările comunitare au fost eficiente în cazul statelor membre, tocmai pentru că au fost aplicate progresiv.

Totodată, pe parcursul celor 10 ani de activitate a Consiliului Legislativ, Departamentul pentru armonizarea legislației cu reglementările Uniunii Europene a urmărit ca evaluarea performanțelor armonizării **să nu se facă în raport cu numărul de directive transpuse** prin acte normative interne, ci **în raport de calitatea armonizării legislației naționale** cu reglementările comunitare.

În plus, este evident că procesul de armonizare cu *acquis-ul* comunitar presupune preluarea acestuia, asimilarea de către legiuitor, dar și **integrarea lui organică în respectivul sistem de drept**, condiție fără de care *acquis-ul* comunitar nu va putea fi aplicat în practică.

Un efort constant a fost făcut în **dialogul cu inițiatorii proiectelor de acte normative** pentru ca elaborarea dispozițiilor acestora să fie concordante cu instrumentele esențiale ale Uniunii Europene, chiar dacă, în raport cu realitățile noastre, nu s-a putut realiza, în prima etapă, o armonizare deplină.

În altă ordine de idei, Consiliul Legislativ a depus și depune diligențele necesare pentru a se înțelege faptul că **dreptul comunitar este un ansamblu coerent de norme și că aceeași coerență trebuie să se regăsească în tot sistemul nostru de drept**, respectiv norma de drept din legea armonizată cu norma comunitară trebuie **transpusă, corespunzător și adecvat**, în actele normative inferioare. Cu alte cuvinte, începând cu legea și mergând până la ordinele cu caracter normativ ale miniștrilor sau la reglementările ce se adoptă pe plan local trebuie utilizată aceeași terminologie, care, prin lege a fost racordată la terminologia comunitară.

În acest interval de 10 ani, cu deosebire până la aderarea celor 10 noi state membre la 1 mai 2004, s-a pus întrebarea dacă țările asociate nu ar trebui să adopte o **procedură specială, rapidă, pentru transpunerea directivelor în dreptul intern** cum a făcut-o, spre exemplu, Polonia. În

¹¹ A se vedea, pentru trecut, **Andrei Popescu** - *Questions visant l'harmonisation de la législation nationale avec les réglementations communautaires* în volumul “The legal science. Realities and perspectives”, Ed. Muntenia & Leda Propeller Verlag (Berlin), 2001, p. 423-433; **Andrei Popescu** - *Armonizarea legislației naționale cu reglementările comunitare* în volumul “România și Viitorul Europei”, București, Editura Monitorul Oficial, 2001, p. 133-144; **Niculina Vrânceanu** - *Contribuția Consiliului Legislativ la armonizarea legislației române cu acquis-ul comunitar* în „Buletinul de informare legislativă” al Consiliul Legislativ, nr. 3/2002, p. 3-9.

cazul României nu a fost agreată o atare procedură. În genere, proiectele de lege referitoare la armonizarea legislației cu cea a Uniunii Europene au fost dezbătute în Parlament **în procedură de urgență**.

Împreună cu Ministerul Integrării Europene și Ministerului Justiției, Consiliul Legislativ, prin atribuțiile sale a fost în măsură să **influențeze comportamentul inițiatorilor de acte normative**, solicitând ca preluarea directivelor comunitare să fie făcută coerent, evitându-se practica, ce ni se pare neproductivă, ca printr-o lege să se încerce preluarea mai multor directive, preluare care, până la urmă, poate fi incompletă. Uneori, în practică, s-a constatat tendința de a încerca să fie implementate toate directivele ce privesc problema respectivă, dar, evident, o asemenea tendință face ca nu toate să fie implementate corespunzător. Este, evident, de preferat ca, în timp, să elaborăm o legislație coerentă, deplin armonizată și solid implementată prin instituții capabile să o transpună în realitate.

Armonizarea legislației interne cu reglementările comunitare este un proces complex care implică **cooperarea strânsă și chiar solidaritatea între toate organele și organismele cu atribuții privind integrarea europeană**, de la nivelul direcțiilor de integrare europeană din ministere și până la nivelul Comisiei pentru integrarea europeană a Parlamentului.

Desigur, benefică pentru activitatea de armonizare este documentarea fiecărui parlamentar - deputat sau senator - în legătură cu problematica generală a integrării și, în concret, cu **implicațiile pe care le are nerespectarea dreptului comunitar în elaborarea sau adoptarea unui act normativ**. Informarea parlamentarilor asupra implicațiilor comunitare ale unor noi reglementări este o problemă cheie, pentru că integrarea în Uniunea Europeană presupune, desigur, nu numai drepturi, ci și anumite costuri, respectiv unele constrângeri impuse de corelarea și coordonarea politicilor statelor comunitare în contextul globalizării.

În transpunerea directivelor în legislația națională o atenție deosebită s-a acordat **asimilării acestora în substanța specificului dreptului fiecărui stat în curs de aderare**. Prevederile comunitare trebuie transpuse adecvat, în limbajul specific sistemului nostru de drept prin identificarea acelor termeni ce corespund înțelesului firesc în limba română. Și țări, precum Franța, au avut și au uneori dificultăți de acest gen, știut fiind că termenii instrumentelor comunitare sunt produsul unor negocieri îndelungate între statele comunitare, cu experiențe istorice și legislative diferite. Pentru țările candidate la aderare, important ni se pare ca, încă de la început, **să fie decelate obiectivele directivei** ce se intenționează a fi transpusă în legislația națională, pentru a înțelege sensul pe care îl imprimă legislațiilor statelor membre.

În activitatea de elaborare a actelor normative de geneză comunitară, România a încercat să **asocieze și partenerii sociali**, prin intermediul Comisiilor de dialog social constituie în fiecare minister, pentru a spori credibilitatea procesului de aderare, pentru a dezvolta sentimentul că noua legislație, racordată european, trebuie respectată din convingere și nu pentru că este impusă de procesul de aderare la Uniunea Europeană.

Apreciind că, la ora actuală, **integrarea europeană presupune cunoașterea, înțelegerea și difuzarea largă a reglementărilor europene**, Consiliul Legislativ alături de ministerele direct responsabile – în colaborare cu Institutul European din România, a depus eforturi notabile, sprijinind publicarea în revistele de specialitate a unor studii, articole și comentarii relative la dreptul comunitar. Sub egida noastră au fost publicate volume consacrate acquis-ului comunitar și rolului României într-o Uniune Europeană extinsă.

În faza în care ne aflăm acum, după ratificarea Tratatului de aderare trebuie să recunoaștem că Uniunea Europeană a manifestat **multă flexibilitate**, România obținând 50 de derogări sau perioade de tranziție. Aceste termene trebuie monitorizate cu strictețe căci, dacă este important ca legislația internă să corespundă exigențelor comunitare în vederea aderării, tot atât de important este să corespundă după aderarea la Uniunea Europeană.

În concluzie, eforturile în plan legislativ ale principalelor instituții implicate (Parlament, Guvern, în mod particular Ministerul Integrării Europene, Consiliul Legislativ etc.), capătă o importanță decisivă în următorii ani și trebuie însoțite de o construcție instituțională corespunzătoare.

3. Probleme de perspectivă, după aderarea României la Uniunea Europeană, privind armonizarea legislației naționale cu reglementările comunitare

3.1. Încheierea procesului de negociere cu Uniunea Europeană nu înseamnă în mod automat și finalizarea procesului de aliniere a legislației române la legislația comunitară. Dimpotrivă, acesta va continua și în perioada următoare, putându-se identifica **două mari nivele de armonizare**.

În primul rând, **va trebui definitivat cadrul legislativ deja existent, în sensul compatibilizării sale totale cu acquis-ul comunitar**. În acest context, trebuie făcută distincție între legislația adoptată în ultima perioadă (anii 2001-2006), care transpune direct sau preia norme comunitare, fiind în deplină concordanță cu acestea și legislația anterioară (anii 1995-2000), care poate conține prevederi contrare dreptului comunitar (de exemplu, bariere în calea liberei circulații a mărfurilor, persoanelor sau serviciilor). În vederea eliminării acestor incompatibilități se impune o analiză atentă a întregii legislații, atât la nivel central, cât și la nivel județean (aceasta fiind și o cerință a Comisiei Europene). Acest prim nivel de armonizare va presupune, pe lângă o examinare detaliată a actelor normative deja existente, și modificarea sau chiar abrogarea unor prevederi ale acestora, în scopul alinierii depline la acquis-ul comunitar. În cadrul acestui proces, Consiliul Legislativ, conlucrând cu organele care au răspunderi în acest sens își va aduce propria sa contribuție la efortul de asanare și perfecționare a legislației.

În al doilea rând, legiuitorul român va trebui să urmărească îndeaproape **evoluția legislației la nivel european, acquis-ul comunitar fiind în continuă expansiune, adaptare sau modificare**, noile realități europene impunând noi soluții legislative.

Consiliul Legislativ este conștient că, în perspectiva aderării României la Uniunea Europeană la 1 ianuarie 2007, eforturile sale vor trebui intensificate, chiar dacă, în aparență, s-ar putea considera că am încheiat etapa de asimilare a aquis-ului comunitar existent. În realitate, alături de complexul de instituții care vor fi implicate, direct sau indirect, **în dialogul România - Uniunea Europeană generat de calitatea de stat membru, Consiliul Legislativ își va avea propriul rol**, respectiv de a aviza, în continuare, și sub aspectul concordanței cu reglementările comunitare, proiectele de acte normative ce vor fi propuse spre adoptare de către Parlament sau Guvern.

Desigur, eforturile legiuitorului român de armonizare deplină, într-un timp relativ scurt (1995-2006), a legislației cu acquis-ul comunitar sunt remarcabile, dar trebuie să fim conștienți că acest proces va continua, atât **în direcția perfecționării acestei armonizări, cât și în raport cu reglementările noi ce vor fi adoptate, proces de adoptare în care autoritățile române (îndeosebi Parlamentul și Guvernul) vor fi pe deplin implicate**. Astfel, în dialogul Parlamentului European - parlamentele naționale, într-un timp relativ scurt, **Parlamentul României va trebui să se pronunțe asupra proiectului unui regulament sau, după caz, directivă**.¹² În procesul examinării de către Parlamentul Român a proiectelor de reglementări comunitare este cert că specialiștii Departamentului pentru armonizarea legislației cu reglementările Uniunii Europene vor fi implicați și vor conlucra cu experții Parlamentului în formularea propunerilor de amendare sau perfecționare a acestor reglementări din perspectiva experienței și intereselor României.

Acest tablou care poate părea relativ simplu la prima vedere, în realitate va fi și mai complex decât până acum, în condiții în care Uniunea Europeană este preocupată, la ora actuală, de **simplificarea și codificarea actualei legislații**. România, desigur implicată cu siguranță în acest proces, va trebui să-și reexamineze rapid legislația în raport de exigențele ce vor decurge din simplificarea și codificarea legislației comunitare.

¹² În perspectiva *Tratatului constituțional al Uniunii Europene*, Parlamentul Român se va pronunța asupra proiectelor de **lege europeană sau lege-cadru europeană**. A se vedea, **Andrei Popescu, A. Dinu, Ion Jinga - Organizații Europene și Euroatlantice**, București, Editura Economică, 2005.

În fiecare an se estimează că vor fi adoptate circa 2500 noi acte legislative comunitare, ceea ce face **din ce în ce mai complex procesul de transpunere și implementare a acquis-ului comunitar** în statele membre. La sfârșitul anului 2002, legislația secundară obligatorie număra circa 14500 de acte normative, publicate în aproximativ 97000 de pagini de Jurnal Oficial al Uniunii Europene. În acest context, se apreciază că prin codificarea legislației comunitare actuale volumul acesteia se va reduce cu cca 30-35000 de pagini de Jurnal Oficial al Uniunii Europene.

3.2. Pentru a putea schița, pentru viitor, direcțiile în care Departamentul pentru armonizarea legislației cu reglementările Uniunii Europene din cadrul Consiliului Legislativ va trebui să acționeze, apreciem necesar să relevăm, pe scurt, liniile directoare al acestui proces de codificare ce se derulează în cadrul Uniunii Europene.

Procesul de simplificare a legislației Uniunii Europene¹³ a început încă în urmă cu mai bine de 10 ani, respectiv în 1994 când a fost încheiat între Parlamentul European - Consiliul Uniunii Europene - Comisia Europeană, **Acordul interinstituțional asupra unei metode de lucru accelerate pentru codificarea oficială a textelor legislative**. Ulterior, Consiliul European de la Lisabona din 2000 a statuat asupra realizării unui mediu legislativ clar, eficace și operațional, pe fondul unei piețe mondializate în plină evoluție. Ulterior, în 2001 **Cartea Albă pentru guvernarea europeană** a lansat ideea adoptării unei noi strategii pentru simplificarea legislativă a cadrului comunitar.

Cu toate acestea, pe fondul unor eforturi certe ale Uniunii Europene de ameliorare a cadrului comunitar de reglementare, abia la 25 octombrie 2005, printr-o Comunicare a Comisiei se adoptă **noua Strategie de simplificare a legislației comunitare**¹⁴ care, în esență, urmărește să simplifice legislația comunitară, considerată complexă, stufoasă și cu efecte adesea imprevizibile, pentru mediul economic și social comunitar, generând birocrăția comunitară.

O asemenea strategie nu este însă ferită de critici. Astfel, după cum observă un specialist¹⁵, o parte a grupurilor politice din Parlamentul European și-au exprimat îngrijorarea că programul Comisiei se înscrie în cadrul “inițiativelor neo-liberale”, riscând să conducă la o **dereglementare a mediului comunitar**.

Pentru Uniunea Europeană se pune problema opțiunii între “**încetinirea**” procesului legislativ comunitar¹⁶, inclusiv de abrogare a unor reglementări comunitare sau de retragere a unora aflate în procesul adoptării (proces denumit **dereglementare**) și **îmbunătățirea calității legislației** în diferite sectoare de activitate.¹⁷

¹³ În sens comunitar, în procesul de simplificare a legislației sunt utilizate patru modalități. **Consolidarea** legislației comunitare constă în regruparea mecanică, fără nici o modificare, a dispozițiilor unui act de bază, care reglementează un domeniu specific, precum și a tuturor modificărilor intervenite; această operațiune revine Oficiului Publicațiilor Oficiale al Comunităților Europene de la Luxembourg (OPOCE). **Codificarea** reprezintă procedura prin care o serie de acte comunitare ce au suferit mai multe modificări sunt abrogate și înlocuite printr-un act unic; codificarea intervine după consolidarea textelor respective și cuprinde eliminarea tuturor dispozițiilor depășite, armonizarea terminologiei utilizate în noul act și reformularea considerentelor din partea introductivă a acestuia. Această procedură permite reducerea volumului legislației comunitare, păstrându-se - în același timp - substanța acesteia. **Refacerea** legislației comunitare este operațiunea ce urmează procesului de codificare și are în vedere obținerea unui nou act juridic ce integrează într-un text unic, atât modificările de fond aduse unei reglementări comunitare, cât și dispozițiile respectivei reglementări care rămân neschimbate. Procedura refacerii legislației permite efectuarea unor modificări ale acesteia care nu sunt posibile în procesul de codificare. **Abrogarea** constă în eliminarea unui act juridic comunitar din corpus-ul legislativ în vigoare. **Declarația de caducitate** nu implică suprimarea actului juridic reprezentând o declarație potrivit căreia respectivul act nu mai produce efecte juridice, nemaifiind aplicabil pentru un motiv sau altul (o asemenea mențiune figurează, de regulă, în baza de date legislative CELEX).

¹⁴ Este vorba de Comunicarea Comisiei [COM (2005) 535]; în paralel cu elaborarea acestei strategii, Comisia a desfășurat un proces de **analiză (screening) a propunerilor legislative comunitare** aflate în procesul de adoptare și a propus la 27 septembrie 2005 **retragerea a 68 de asemenea propuneri**.

¹⁵ În acest sens, **I. Simion - Ameliorarea cadrului comunitar de reglementare - componentă esențială a Strategiei de la Lisabona**, în „Revista română de drept comunitar”, nr. 4/2005

¹⁶ Acest proces este posibil în condițiile în care se apreciază că circa 95% din legislația necesară pentru funcționarea optimă a Pieței interne a Uniunii Europene a fost deja adoptată.

¹⁷ A se vedea, în acest sens, și **I. Simion - op.cit.**

În ultimă instanță, Uniunea Europeană trebuie să identifice acel **echilibru necesar** într-o construcție instituțională de o asemenea amploare cum este Uniunea Europeană care să asigure **eliminarea unor restricții impuse operatorilor economici** și care să conducă la **creșterea competitivității produselor comunitare** într-o economie tot mai mondializată, cât și **deplina protecție a consumatorilor și mediului înconjurător, respectiv a sănătății și securității lucrătorilor**.

Dintr-o perspectivă strict juridică, opțiunea Uniunii Europene, cel puțin pe termen scurt și mediu, se va afla între adoptarea unor acte normative la nivel de **regulament**, instrument direct aplicabil în ordinea internă a statelor membre și care asigură **aplicarea unitară și în timp real** a normelor comunitare în toate statele membre fără riscul unor disfuncționalități sau la nivel de **directivă**, instrument normativ flexibil, care asigură încadrarea acquis-ului comunitar în dreptul intern, dar și reflex al reticențelor statelor membre față de o entitate federală europeană, concretizat în principiul subsidiarității, care lăsând acestora posibilitatea alegerii metodelor și mijloacelor în atingerea rezultatului urmărit, **nu poate impune cu certitudine marile obiective ale Uniunii Europene**.¹⁸

Literatura de specialitate a relevat, spre exemplu, că unele directive cu un grad înalt de complexitate ar fi putut fi mai degrabă să fie adoptate ca regulamente, pentru că numai acestea pot contribui substanțial la unificarea dreptului statelor membre¹⁹.

În acest proces complex de regândire a evoluției Uniunii Europene, indiferent de ratificarea în timp a *Tratatului constituțional al Uniunii Europene*, **România va fi implicată încă din prima sa zi de stat membru începând cu 1 ianuarie 2007**. În aceste condiții, rolul Consiliului Legislativ, prin structura sa specializată, va evolua în raport de opțiunile Uniunii Europene.

În orice caz, ceea ce este relevant și ne asigură un optimism moderat, este constatarea că **deși extinderea Uniunii a creat noi dificultăți în ceea ce privește adoptarea și implementarea acquis-ului comunitar**, experiența de până acum a demonstrat că sistemul funcționează în continuare și cu 25 de membri și nu se anticipează probleme deosebite nici după finalizarea “primului val” de extindere spre est și prin aderarea României și Bulgariei la 1 ianuarie 2007²⁰.

O serie de preocupări ale Uniunii Europene sunt legate, la ora actuală, și de **implementarea legislației comunitare** în statele membre, inclusiv a celor cu o îndelungată experiență comunitară. În raport de complexitatea problemelor juridice ce se vor ridica, Consiliul Legislativ, prin Departamentul pentru armonizarea legislației cu reglementările Uniunii Europene, va urmări, în continuare, integrarea organică a acquis-ului comunitar în sistemul nostru de drept, asimilarea de către inițiatorii actelor normative a elementelor de substanță ale dreptului comunitar precum și coerența procesului de armonizare a legislației noastre cu acquis-ul comunitar.

Departamentul pentru armonizarea legislației cu reglementările Uniunii Europene din cadrul Consiliului Legislativ va încerca și în perspectivă să semnaleze legiuitorului, ori de câte ori va fi cazul, faptul că proiectul de act normativ reprezintă o armonizare fidelă, pe fond și în formă și stil sau, dimpotrivă, armonizarea s-a realizat la modul general, greu lizibil și, practic, greu aplicabil, cu riscul declanșării posibile a procedurilor de supraveghere și control ale Comisiei Europene.

Tot astfel, în cazul unor reglementări comunitare, Departamentul fiind conștient de tendința clară de unificare a dreptului comunitar, va urmări ca transpunerea acestora în legislația națională,

¹⁸ **Directiva**, instrument privilegiat de armonizare a legislației, **se aseamănă cu tehnica legii-cadru**, respectiv un instrument legislativ comunitar în baza căruia se adoptă legi naționale. O idee oarecum asemănătoare, în **G. Isaak - Droit communautaire general**, Paris, Armand Colin, 1999, p.129 care vorbește despre o metodă de armonizare cu două etaje (comunitar și național). Ea introduce în legislația internă a statului membru normele comunitare, precizând obiectivul de realizat, dar poate antrena și abrogarea normelor naționale care contravin noilor dispoziții introduse. **Armonizarea creează un drept național cu același conținut cu dreptul comunitar, dar și un drept național complementar care stabilește autoritățile de aplicare, controlul corectitudinii procesului de armonizare** (Conform **C. Teleagă - Armonizarea legislativă cu dreptul comunitar în domeniul dreptului civil**, București, Editura Rosetti, 2005, p. 108).

¹⁹ În acest sens, **C. Teleagă - idem**

²⁰ În acest sens, **I. Simion – op.cit.**

să se facă în condițiile dreptului român, care își are propria sa personalitate, fără a altera fondul comunitar, fapt posibil în condițiile Uniunii Europene care recunoaște “unitatea în diversitate”.

3.3. Problematika transpunerii acquis-ului comunitar în dreptul național al statelor membre ale Uniunii Europene a fost, este și va rămâne și în perspectivă o problemă de certă actualitate.

a) Într-adevăr, în baza tratatelor Uniunii Europene, a fost instituit un **control al respectării de către statele membre a obligațiilor ce le revin**, control realizat de Curtea de Justiție de la Luxembourg. Mecanismul clasic în caz de încălcare de către un stat membru a obligațiilor sale ce decurg din aplicarea dreptului comunitar este recursul prevăzut de art. 226 (fost 169) din *Tratatul Comunității Europene* (cunoscut sub numele de “*recours en manquement*” sau “*infringement*”). O asemenea acțiune poate fi introdusă la cererea fie a Comisiei²¹ împotriva unui stat membru sau a unui stat membru împotriva unui alt stat membru, Curtea urmând să se pronunțe asupra **conformității cu dreptul comunitar**. Recursul în constatarea neexecutării este precedat de o fază administrativă, pe parcursul căreia Comisia examinează cauza și desfășoară o acțiune de persuasiune, în caz de eșec putând sesiza Curtea²². Această procedură este însă extrem de lungă și nu întotdeauna eficientă (dacă un stat condamnat nu se conformează deciziei Curții de Justiție, Comisia va fi nevoită să introducă un nou recurs, în care să ceară stabilirea unei amenzi în sarcina statului respectiv).

Relativ la problema care ne interesează - armonizarea legislativă - precizăm și noi că în mod constant, s-a considerat că adoptarea de către statul membru a unei dispoziții contrare dreptului comunitar, menținerea unei dispoziții incompatibile cu obligația ce-i revine sau faptul de a nu adopta o reglementare când acest lucru decurge din obligațiile comunitare constituie o neîndeplinirea a obligației de stat membru. Practica în materie privește îndeosebi **netranspunerea directivelor în ordinea juridică internă**, dar ea **poate include și lipsa unor măsuri**, inclusiv administrative, **pe care statul nu le-a luat**, deși acestea decurgeau din respectivul instrument. Mai mult, acțiunea în constatarea neîndeplinirii obligațiilor comunitare poate privi și măsuri pe care nu le-a luat parlamentul național sau chiar instanțele judiciare²³.

Din cele prezentate mai sus, rezultă, indiscutabil, faptul că după aderare, **România trebuie să fie pregătită, încă din primele zile, să procedeze la transpunerea acelor directive pentru care are obligația de transpunere la acest termen (1 ianuarie 2007)**. Din această perspectivă, Departamentul pentru armonizarea legislației cu reglementările Uniunii Europene din cadrul Consiliului Legislativ își va aduce propria contribuție, specifică, **în cadrul mecanismului național ce va fi pus în funcțiune** pentru îndeplinirea acestei obligații ce decurge din calitatea României de stat membru.

²¹ În cadrul dezbaterilor care au loc în diverse forumuri comunitare, s-a avansat ideea constituirii unor **unități de control a “compatibilității”** sau chiar a unui **mecanism independent de supraveghere și control al transpunerii**, implementării și aplicării acquis-ului comunitar, **complementar responsabilităților actuale ale Comisiei Europene**. Această soluție pornește de la premisa că, în calitate de “gardian al tratatelor”, Comisia nu-și manifestă întotdeauna, în mod eficace, competențele ce-i sunt atribuite în privința respectării și aplicării acquis-ului comunitar, având în vedere relativ puținele cazuri de declanșare a procedurilor de “*infringements*”, poziție combătută cu fermitate însă de către instituția în cauză. Au fost avansate, recent, și soluții de genul **descentralizării controlului exercitat de Comisie** prin crearea în statele membre a unor reprezentanțe ale acesteia care să urmărească aplicarea dreptului comunitar la nivel național și să sesizeze operativ la Bruxelles neregulile înregistrate în acest proces.

²² A se vedea, pe larg, **R. Munteanu - Drept european**, București, Editura Oscar Print, 1996, p. 250-252.

²³ Conform **Ovidiu Ținca - Drept comunitar general**, București, Editura didactică și pedagogică, 1999, p. 297-306. Curtea nu a admis, spre exemplu, ca motive valabile de justificare a neîndeplinirii obligațiilor de către statele membre invocarea efectului direct al directivelor: statele membre sunt obligate să adopte măsuri naționale, în termenul stabilit, pentru a se atinge obiectivul (scopul) directivelor; aplicarea riguroasă a directivelor este cu atât mai importantă cu cât implementarea lor este lăsată la dispoziția statelor membre, iar acestea și-ar pierde eficacitatea dacă obiectivele nu sunt atinse în cadrul termenului prevăzut; faptul că statele membre sunt în curs de transpunere sau implementare a reglementărilor comunitare sau că legislația este în stadiu de proiect sau de adoptare, chiar foarte avansat, în parlament; dificultățile transpunerii directivei, complexitatea subiectului, întâmpinarea unor probleme legale sau procedurale. A se vedea, pe larg, **O. Manolache - Drept comunitar**, Ed. a III-a revăzută, București, Editura All Beck, 2001, p. 540-558.

b) Pentru a se evita temporizarea problemelor și pentru a se asigura o soluționare a acestora nu doar mai rapidă ci și mai puțin costisitoare, a fost creat **sistemul SOLVIT**, un mecanism informal, alternativ procedurii contencioase²⁴. Aceasta nu înseamnă abandonarea de către Comisie a rolului său de “gardian al Tratatului”, calea recursului în justiție rămânându-i deschisă atunci când o rezolvare amiabilă nu va fi posibilă. Acest demers simplificator se situează în spiritul general de eficientizare a instituțiilor comunitare, ca urmare a extinderii. Într-o Uniune care numără 25 de membri și care va număra în curând 27 de membri, accesul la instrumentele clasice de rezolvare a problemelor va fi mult îngreunat. De aici, eforturile Comisiei Europene de a se dota, încă de acum, cu **mecanisme flexibile care să facă față presiunilor Pieței Interne**.

În intervalul de timp care urmează, România va constitui, **la inițiativa Ministerului Integrării Europene**, sistemul SOLVIT la nivel național. Acesta va fi gestionat de specialiști în domeniul dreptului comunitar, cu experiență în domeniul administrației publice și al cooperării interinstituționale. Evident, **la solicitare**, Consiliul Legislativ prin Departamentul pentru armonizarea legislației cu reglementările Uniunii Europene va putea acorda potrivit competențelor sale, **asistența juridică în implementarea acestui sistem** în țara noastră.

c) În perspectiva aderării, Consiliul Legislativ prin Departamentul pentru armonizarea legislației cu reglementările Uniunii Europene se va putea implica, la solicitarea Guvernului, în pregătirile pentru aplicarea **procedurii de notificare a transpunerii acquis-ului comunitar**, potrivit competențelor ce-i revin.

Începând cu data aderării România are obligația de a aplica integral acquis-ul comunitar, cu excepția directivelor la care au fost obținute perioade de tranziție în cadrul negocierilor de aderare. În aceste condiții, potrivit legislației comunitare, începând cu data aderării, **ca oricare alt stat membru**, România are **obligația de a notifica Comisiei Europene**, măsurile luate pentru transpunerea/implementarea prevederilor tuturor directivelor în vigoare.

Notificarea măsurilor de transpunere/implementare este o obligație permanentă a tuturor statelor membre, în raport cu noile directive care sunt adoptate de Uniunea Europeană. În lipsa notificării, Comisia Europeană declanșează automat procedura de încălcare a obligației de comunicare a măsurilor (non-communication infringement procedure).

Până la ultima extindere a Uniunii Europene, notificarea oficială s-a efectuat către Secretariatul general al Comisiei Europene prin documente pe suport de hârtie, respectiv prin înaintarea textelor legislației către Comisie, ceea ce a creat frecvente întârzieri și dificultăți în procesarea informațiilor.

În ultimii ani a fost însă pus la punct un **sistem electronic de notificare** (Electronic Notification System – ENS) securizat și prevăzut cu o procedură de validare națională centralizată, la care statele membre au acces “on line”. Prin acest sistem, documentația de notificare este introdusă de statul membru direct în baza de date a Comisiei.

La ora actuală, nefiind încă membră a Uniunii Europene, țara noastră a convenit cu Comisia Europeană **o procedură de pre-notificare a transpunerii acquis-ului comunitar** care i-a oferit și

²⁴ Pentru ca un dosar să poată fi analizat de SOLVIT, trebuie întrunite **două condiții**: să fie vorba despre un caz transfrontalier și să nu existe deja o acțiune în justiție pentru soluționarea sa. Este însă suficient să existe un element de extraneitate care să poată face aplicabile prevederile dreptului comunitar. Cererea se înregistrează la **centrul de coordonare “de origine”**, adică centrul din statul membru cu care petentul prezintă o legătură administrativă. Acesta are obligația de a verifica următoarele: temeinicia cazului, dacă problema nu ar putea fi rezolvată mai eficient într-un alt mod și dacă o acțiune în justiție ar fi potrivită. Centrul de coordonare “de origine” **transmite apoi dosarul centrului de coordonare “șef de filă”**, adică centrul din statul membru unde a apărut problema. După confirmarea acceptării dosarului, în baza de date va fi înscris termenul de soluționare, care nu trebuie să depășească - de regulă - **zece săptămâni**. Soluțiile propuse de sistemul SOLVIT trebuie să fie în conformitate cu legislația comunitară. În caz contrar, Comisia Europeană are dreptul de a se îndrepta cu o acțiune formală împotriva statelor membre. Atunci când un dosar este soluționat, centrele de coordonare introduc această informație în baza de date. Dacă soluția îi este favorabilă petentului, acesta va fi informat despre căile pe care trebuie să le urmeze pentru a beneficia de ea. Dacă centrul de coordonare “șef de filă” ajunge la concluzia că administrația națională a respectat prevederile dreptului comunitar și că cererea petentului este neîntemeiată, această soluție va fi înscrisă în baza de date SOLVIT, (conform www.mie.ro - comunicarea “Sistemul SOLVIT”).

îi oferă posibilitatea rodării sistemului de lucru înainte de data aderării, reducând riscurile întâzierii notificărilor ce trebuie făcute după 1 ianuarie 2007.

d) În sfârșit, Departamentul pentru armonizarea legislației cu reglementările Uniunii Europene din cadrul Consiliului Legislativ utilizează în munca curentă încă de acum, chiar înainte de momentul aderării, **Recomandarea Comisiei** din 12 iulie 2004 **privind transpunerea în legislația națională** a directivelor cu impact **asupra pieței interne**²⁵, care afirmă - în Anexa la Recomandare - următoarele direcții de acțiune:

- considerarea transunerii corecte și în termen drept o prioritate politică și operațională permanentă;

- necesitatea asigurării permanente a unei monitorizări și a unei coordonări a transunerii directivelor referitoare la piața internă;

- asigurarea unei pregătiri din timp a transunerii în scopul adoptării actelor normative naționale de transpunere la timp și corect;

- necesitatea unei acțiuni rapide și eficiente pentru a transpune directivele aflate în întâziere.

Evident, aceste linii directoare se adresează în mod direct statelor membre ale Uniunii Europene. **Țara noastră îndeplinește încă de pe acum - în linii mari - exigențele Recomandării Comisiei Europene**, îndeosebi prin introducerea, de mai mulți ani, a tabelului de concordanță a actului normativ cu directiva ce se transpune în dreptul intern și prin menționarea, în fiecare act normativ, a conformității acestuia, parțială sau totală, cu dreptul comunitar.

* *
*

Schițarea acestui tablou, al activității Departamentului pentru armonizarea legislației cu reglementările Uniunii Europene, cu realizările și problemele cu care se va confrunta, după ce România va adera la Uniunea Europeană, confirmă, sperăm, **implicarea tot mai activă a Consiliului Legislativ în complexul proces de armonizare și compatibilizare a legislației române cu reglementările comunitare**. Consiliul Legislativ și-a adus și își aduce astfel propria contribuție la eforturile tuturor factorilor implicați în aderarea României la Uniunea Europeană la 1 ianuarie 2007.

²⁵ Recomandarea este publicată, în limba română, în „Revista română de drept comunitar” nr. 2/2005, p.159-164.

Sucesiune sau continuitate în cazul Uniunii Europene

prof.univ.dr. Ion M. ANGHEL
Consilier, Șef de Sector
Consiliul Legislativ

1. Ca orice alt **subiect de drept internațional**, și **organizația internațională** are o durată de existență, iar drept urmare, aceasta încetează sau, după caz, se poate pune o problemă de succesiune.

O problemă de succesiune de organizații internaționale, cu elemente de similaritate, cu acelea din cazul clasic cunoscut al succesiunii de la Liga Națiunilor, la Organizația Națiunilor Unite, se pune și pentru Uniunea Europeană, în ipoteza intrării în vigoare a *Tratatului instituind o Constituție pentru Europa*.

Intrarea acestuia în vigoare ar urma să se producă la 1 noiembrie 2006 și, *grosso modo*, va avea loc cu acest prilej o operațiune extrem de complexă (și de contradictorie, cel puțin în aparență): se înființează o nouă organizație (Uniunea Europeană) și în mod consecutiv și necesar, prin același act și pe aceeași dată, încetează cele două organizații existente (Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană), în locul cărora ea se substituie. Această **discontinuitate** creează o situație juridico-politică nouă, deși diferența s-ar putea spune că se reduce mai mult la aspectele aparente: are loc o **substituire de acte constitutive** – *Constituția pentru Europa* înlocuiește, abrogându-le, actele constitutive ale celor două organizații predecesoare (*Tratatul de instituire a Comunității Europene* și *Tratatul asupra Uniunii Europene*), dar cu toate că acestea sunt abrogate, prevederile lor sunt, totuși, preluate în Constituție; este așadar, un caz de **discontinuitate formală**, dar și de **continuitate în conținut**.

2. O problemă care merită a fi analizată, este aceea dacă ne aflăm într-o ipoteză de succesiune între două organizații internaționale și ce grad de continuitate/discontinuitate există în acest caz. Nu avem nici o îndoială că, sub raport formal, există un caz de succesiune de organizații internaționale; pe fond, pare, însă, să se fi urmărit o continuitate atât cât permite substituirea uneia, cu alta.

Se impun *inexorabilis* și unele scurte considerațiuni în ceea ce privește continuitatea personalității juridice a Uniunii Europene și a structurilor acesteia, în perspectiva intrării în vigoare a *Tratatului* și a aplicării *Constituției pentru Europa*; *volens nolens*, vom fi confrunțați cu una sau alta dintre cele două ipoteze, iar un exercițiu de gândire în acest context, nu este lipsit de interes.

Continuitatea prevăzută pentru cazul Uniunii Europene ce se instituie ridică problema raportului dintre organizațiile existente – Comunitățile Europene și Uniunea Europeană (ca predecesoare) și ceea ce va exista, după intrarea în vigoare a *Constituției pentru Europa* – Uniunea Europeană (ca succesoare); problema se pune nu numai sub aspect teoretic, dar poate aduce, de asemenea, în prim plan, consecințe care vor apărea, în ipoteza în care *Constituția* nu va intra în vigoare la termenul convenit sau niciodată.

Potrivit estimărilor care se fac, perspectiva intrării în vigoare nu pare a fi prea încurajatoare; în ambele ipoteze, se ridică unele probleme pe care încercăm să le explorăm sau cel puțin să le enunțăm.

• Pentru România, consecințele unei asemenea perspective sunt cât se poate de evidente, încă de pe acum, ele prefigurând deja în *Tratatul de aderare a ei la Uniunea Europeană*, în sensul că în acesta sunt cuprinse soluții alternative, pe cele două ipoteze (în ipoteza în care *Tratatul instituind o Constituție pentru Europa* este în vigoare, se va aplica setul de documente alcătuit din *Protocol ș.a.*, iar România va deveni parte la *Constituție* și la *Tratatul C.E.E.A.*, intrând în Uniunea Europeană înființată pe baza acesteia; în ipoteza în care *Constituția* nu va fi intrat în vigoare până la

aderarea ei, România va deveni parte la *Tratatul Comunității Europene* și la *Tratatul asupra Uniunii Europene*, intrând în acea Uniune Europeană care există în prezent). Prin urmare, continuitatea, ca și discontinuitatea (atât în cazul înființării noii Uniuni Europene, cât și al neînființării ei) va avea efecte cu totul diferite unele față de celelalte.

3. Problema ridicată comportă – în opinia noastră – o discuție centrată pe două aspecte: din punct de vedere instituțional (succesiunea organizațiilor internaționale) și din punctul de vedere al reglementărilor comunitare (succesiune de tratate).

a) Sub raport **instituțional**, prima întrebare pe care ne-o punem, este dacă noua Uniune Europeană va fi altceva decât ceea ce înlocuiește (și în ce măsură), ori, pur și simplu, rămâne ceea ce există și în prezent. Un răspuns tranșant este riscant de dat; evitând catalogările sentențioase, ne permitem să credem că este vorba de o dezvoltare, chiar și în cazul substituirii unor organizații prin altele, fapt care conduce la o calitate superioară; chiar dacă diferențele nu sunt izbitoare, este vorba totuși, în substanță, de o evoluție. Și simpla reformulare, într-un singur document, tot ar însemna o trecere de la soluțiile *ad hoc* disparate, la un sistem unificat și articulat; aceasta presupune o concepție unitară în abordarea de ansamblu a problematicii, o coerență între componentele sistemului, iar finalitatea impune o soluție de anvergură.

• Pe plan general, se apreciază că noua Uniune Europeană reprezintă o continuare, în sensul că este preluat cadrul existent, căruia i se aduc o serie de îmbunătățiri; la nivelul actual al Uniunii Europene, cu un număr de 25 de state, cu evantaiul de activități pe care le desfășoară, era absolut – așa cum s-a constatat în repetate rânduri – să se reajusteze structura instituțională, nu prin înlăturarea a ceea ce exista, ci prin aducerea ei la zi, potrivit cu dimensiunile și natura complexă a sarcinilor, spre a fi aptă să gestioneze problemele cu care se confruntă. Este vorba, sub raport instituțional, de **continuitate**, pentru că nu are loc o eliminare, ci o completare, o reasezare.

Instituirea unei noi Uniuni Europene nu constituie câtuși de puțin, o rupere de ceea ce există, ci o continuare a celor existente, la dimensiuni amplificate și la forme mai evolute.

În același timp, apar și elemente de **discontinuitate**. Astfel, în locul celor două Comunități Europene (în care se încorporează substanță definitorie a Uniunii Europene – **integrarea**), care au personalitate juridică internațională și a Uniunii Europene (care îndeplinește funcția de mecanism de care au nevoie spre a funcționa atât primul pilon (suprastatal), cât și ceilalți piloni), care nu are personalitate juridică, se va institui Uniunea Europeană, cu personalitate juridică, fără ca C.E.E.A. să înceteze; se substituie o organizație alta, dar continuă să existe concomitent una dintre cele prezente. Din acest punct de vedere, se instituie o nouă entitate, care ia locul celor existente, indiferent de legătura dintre ele.

• La acestea, se adaugă și faptul că s-a păstrat același cadru instituțional (aceleași instituții comunitare; au aceleași atribuții și funcționează după același principii, însă toate sunt reformulate mai judicios, spre a ține seama de reevaluările și adaptările care se impuneau; unele completări și dezvoltări erau necesare – definirea majorității calificate în condițiile reducerii numărului cazurilor în care se aplică regula votului cu unanimitate sau înființarea postului de ministru de externe, împreună cu stabilirea funcțiilor sale etc.). În acest fel, va exista un cadru instituțional unic - Uniunea Europeană, care va fi înzestrată cu toate prerogativele de care are nevoie pentru realizarea obiectivelor – astfel cum au fost reformulate în Constituție.

Este, în mod evident, o nouă calitate, născută din ceea ce există, nu numai ca structură, dar și din experiența acumulată până acum: remediind neajunsurile, se ajunge la un instrument superior. Și personalitatea juridică a noii entități își va menține caracterul complex anterior.

Continuitatea a ceea ce există, în prezent, apare ca o paradigmă care a fost fixată în chiar preambulul Constituției: “Hotărâte să continue opera realizată în cadrul *Tratatelor de instituire a Comunităților Europene* și a *Tratatului asupra Uniunii Europene*, asigurând continuitatea *acquis*-ului comunitar”, spre a asigura “Unitatea în diversitate”.

În ceea ce privește **succesiunea și continuitatea** juridică, se prevede în Constituție că Uniunea Europeană înființată succede Uniunii Europene; ca urmare, instituțiile, organele și organismele existente își exercită, în alcătuirea pe care o au, atribuțiile, iar actele instituțiilor rămân în vigoare și efectele lor juridice se mențin atâta vreme cât aceste acte nu sunt abrogate (art.IV-438). Chiar dacă

Tratatul de instituire a unei Constituții pentru Europa abrogă Tratatul institutiv anterior, dispozițiile din tratatele de aderare rămân în vigoare și efectele lor sunt menținute (art.IV-437). Însăși formularea titlului art. IV – 438 **sucesiune și continuitate juridică**, deci o succesiune realizată astfel încât să asigure continuitatea (evident, nu cea formală) este sugestivă.

b) În ceea ce privește cea de-a doua dimensiune – **dreptul comunitar**, apreciem că elementul de **continuitate** apare și mai evident.

Categoriile de acte juridice ale Uniunii Europene nu au suferit transformări deosebite în privința conținutului, dar au fost simplificate sub raport formal (acte legislative și acte nelegislative), mai bine clasificate și riguros definite (art.I-33); completate cu actele de executare, în scopul determinării competențelor Uniunii, în raport cu atributele de suveranitate stabilite.

Este vorba, așadar, de o **codificare** în toată regula, în sensul că a avut loc o punere împreună, într-un document unic, a tuturor regulilor din Uniunea Europeană, ordonarea și sistematizarea acestora, pe principii și domenii, corelarea acestora într-un sistem care să aibă logică, coerență și operabilitate, să funcționeze, logic și eficient. Dar acțiunea nu s-a redus la o simplă constatare, înregistrare a ceea ce există, ci s-a avut în vedere și o dezvoltare progresivă a regulilor, în sensul că, plecând de la ceea ce există, s-a pus în această nouă construcție de ansamblu și au fost luate în considerare evoluțiile în perspectiva de dezvoltare a Uniunii Europene, pentru a-i asigura viabilitatea la o scară mult mai extinsă (ca zonă) și la acțiuni de integrare mult mai complexe.

c) În suita raționamentelor dezvoltate mai sus în legătură cu sintagma **sucesiune – continuitate**, suntem îndreptățiți să ne punem întrebarea dacă, sub raportul **instituțional** și al **reglementărilor**, *Constituția* se prezintă ca un caz de **continuitate** ori **discontinuitate**, adică entitatea care va exista în baza Constituției și va fi aceeași, ca și cea pe care o înlocuiește și dacă dreptul comunitar va mai fi același, ca și până acum.

În acest scop, considerăm că ar trebui să începem, prin a scruta atent textele în cauză ale acesteia (art.IV-437 și 438).

• La o primă lectură, observăm că acest document – *Constituția* – nu reprezintă nici un caz de **continuitate** și nici unul de **discontinuitate** – în sensul pur și strict al cuvintelor sau și mai exact spus, ea reprezintă și una și alta – ceea ce poate să apară ca un paradox. Dacă evaluăm mai îndeaproape și riguros, constatăm că suntem în prezența și a unei **continuități discrete** (disimulate în noi formulări), dar și a unei **discontinuități atenuate**.

Prin formula “Uniunea Europeană instituită ... succede Uniunii Europene instituite prin Tratatul asupra Uniunii Europene, precum și Comunității Europene”, a fost reglementat cazul succesiunii a două organizații internaționale, adică o organizație succede altei organizații, la care participă aceleași state și care au același obiect. Încetarea celor precedente rezultă în mod implicit și pe cale de consecință, deoarece locul lor îl ia noua organizație, dar nu este menționată în mod expres; ideea de a prevedea că noua organizație ia locul celeia precedente arată grija de a se asigura o continuitate riguroasă, organică, adică organizația precedentă nu încetează decât pentru motivul înființării succesoarei și din clipa când există noua organizație, preluând ceea ce există; substituirea are loc în mod automat, dar are mai mult un caracter formal. De aceea, putem spune că avem de a face atât cu un caz de **continuitate**, cât și cu unul de **discontinuitate**.

Că noua Uniune se substituie, în mod automat și exact pe poziția Uniunii Europene și cu păstrarea mecanismului instituțional existent, rezultă și din prevederile care urmează în același text și care concretizează această idee fundamentală. Astfel, instituțiile, oficiile și agențiile existente la data intrării în vigoare a prezentului Tratat își exercită, în alcătuirea lor la acea dată, atribuțiile, atât timp cât noile dispoziții nu vor fi adoptate pentru punerea în aplicare a prezentului Tratat sau până la încheierea mandatului lor.

Din acest text, rezultă că se schimbă denumirea organizației (deși sintagma folosită este identică), precum și documentul de referință (în loc de *Tratatul asupra Uniunii Europene, Tratatul instituind Constituția pentru Europa*). În rest, întregul mecanism existent trece intact, în aceeași poziție, alcătuire și cu aceleași atribuții pe care le are în prezent; nu pierdem din vedere că noua raportare se va face la noua reglementare – *Constituția*, dar instituția (fondul acesteia) este aceeași, cu acomodările care se impun și care nu sunt structurale. Prin urmare, există, neîndoind, o altă

identitate, care constă în noua denumire și un alt temei legal, dar cu exact același conținut; **discontinuitatea** este virtuală (se va face la timpul respectiv și în termenii ce vor fi stabiliți).

- În ceea ce privește dimensiunea **reglementară**, vom constata că, la baza acesteia, a fost pusă aceeași filozofie. Astfel, problematica a fost reglementată în art.IV-437 și 438 (alin. 3-5). Organizația internațională are o bază consensuală, fiind creată printr-un tratat multilateral – actul său constitutiv. În speță, Uniunea Europeană este înființată prin *Tratatul de instituire a Constituției pentru Europa*; așadar, temeiul existenței noii entități este unul nou, producându-se o substituie a actului constitutiv: *Tratatul de instituire a unei Constituții pentru Europa* înlocuiește, abrogând, *Tratatul de instituire a Comunității Europene* și *Tratatul asupra Uniunii Europene*, precum și, în anumite condiții, actele și tratatele care le-au completat pe acestea, sub rezerva unor prevederi din tratatele de aderare (sunt enumerate cele 19 state care au aderat).

- Vom constata faptul că are loc, în mod indiscutabil, o **discontinuitate**, dar până la un punct. Cum este și firesc, pentru înființarea noii entități (Uniunea Europeană), este necesară existența unui nou tratat care să reprezinte actul constitutiv al acesteia; întrucât acesta ia locul celor existente, trebuia lămurită situația actului constitutiv al acestora; drept urmare, s-a prevăzut abrogarea *Tratatului de instituire a Comunității Europene* și a *Tratatului asupra Uniunii Europene*. Până aici, avem un caz de **discontinuitate** în mod clar formulat.

- Tratatele precedente se abrogă, ca urmare a intrării în vigoare a *Tratatului de instituire a unei Constituții pentru Europa*: este deci, un caz de substituie (un caz de succesiune) și nu de încetare, pur și simplu, de tratate. Mai mult, elementele de continuitate sunt puse în evidență și dezvoltate, pentru că nu toate prevederile din tratatele de aderare sunt înlocuite; de principiu, prevederile din tratatele de aderare la Uniunea Europeană au fost integrate în *Constituție* și, de aceea, au fost și ele abrogate; cu toate acestea, dispoziții ale acestor categorii de tratate de aderare rămân în vigoare, iar efectele lor juridice se mențin (acest lucru este menționat în alin. 2 al aceluiași articol).

Prin urmare, actele cu caracter constitutiv nu au fost abrogate, unele dintre acestea nefiind afectate de *Constituție*; toate acestea vor coexista, iar prin aceasta, se asigură elementul de continuitate la care ne-am referit mai sus. Adăugăm și faptul că actele instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor adoptate în temeiul tratatelor și al actelor abrogate (*Tratatul de instituire a Comunității Europene* și *Tratatul asupra Uniunii Europene* și alte acte care le-au modificat și completat – art.IV-437) rămân în vigoare; efectele lor se mențin atâta timp cât aceste acte nu sunt abrogate, anulate sau modificate pentru punerea în aplicare a *Constituției*; aceeași regulă se aplică și în cazul convențiilor încheiate între statele membre în temeiul tratatelor și al actelor abrogate (art.IV-438 alin. 3).

Actele instituțiilor menționate mai sus reprezintă căile prin care se edictează de către acestea **dreptul comunitar derivat** (care adaugă la **dreptul comunitar primar** – rezultat din tratatele institutive și alcătuiesc, împreună, ordinea juridică comunitară).

În consecință, ordinea de drept creată sub imperiul vechii reglementări nu dispare, chiar dacă baza sa legală a încetat să mai existe (printr-o substituie) și are loc o acomodare, o corelare a regulilor.

Celelalte elemente ale *acquis*-ului comunitar și ale Uniunii, în vigoare la data intrării în vigoare a *Tratatului instituind o Constituție pentru Europa* și, în special, acordurile interinstituționale, deciziile și acordurile convenite ș.a. se păstrează cât timp nu vor fi abrogate sau modificate (art.IV-438 alin. 3).

Se menține și jurisprudența Curții de Justiție a Comunităților Europene referitoare la interpretarea și aplicarea tratatelor abrogate; acestea rămân *mutatis mutandis*, izvorul interpretării dreptului Uniunii (art.IV-438 alin. 4); se prevede și continuitatea procedurilor administrative (art.IV-438 alin. 5). Condițiile în care se vor rezolva problemele cu caracter tranzitoriu sunt stabilite prin *Protocolul* prevăzut special pentru aceasta.

4. Pentru a concluziona, am spune că nota dominantă a reglementării o constituie **continuitatea** și grija de a nu disturba buna funcționare în continuare a Uniunii Europene; textele evocate constituie soluția ideală spre a da expresie acestei preocupări.

Prezența Consiliului Legislativ în spațiul juridic european

Bogdan DOBRESCU
Expert, Șef de Serviciu
Consiliul Legislativ

A. Relații cu Consilii de Stat și cu alte instituții de consultanță și tehnică legislativă din state europene

Pe durata celor 10 ani de la reînființare, cele mai importante contacte externe ale Consiliului Legislativ au fost cele stabilite cu instituții cu atribuții similare în procesul de elaborare a legislației. Este vorba aici fie de instituții care îndeplinesc atât funcțiuni consultative în domeniul legislativ cât și funcțiuni jurisdicționale în materia contenciosului administrativ (Consiliile de Stat din Franța, Italia, Olanda, Grecia etc.), fie de instituții ce au numai un rol de avizare a actelor normative (Consiliul de Stat din Luxemburg, Consiliul Legislativ din Cehia etc.). În cele ce urmează realizăm o prezentare succintă a acestor instituții.

Consiliul de Stat al Republicii Franceze

Creat prin Constituția din 1799, Consiliul de Stat din Franța a desfășurat o activitate continuă până în zilele noastre. El a servit, în multe privințe, ca model pentru Consiliile de Stat sau Consiliile Legislative create, cu structuri și atribuții întrucâtva deosebite, în multe dintre statele vechiului continent (inclusiv în România). A V-a Republică a redat Consiliului de Stat francez o bază constituțională. Astfel, Constituția din 1958 menționează expres rolul acestei instituții în elaborarea textelor legislative.

Consiliul de Stat este o instituție însărcinată să asiste Guvernul în pregătirea proiectelor de legi, de ordonanțe și a anumitor decrete (funcția consultativă), dar și să soluționeze litigiile care se referă la actele sau responsabilitatea autorităților administrative (funcția jurisdicțională).

Cât privește funcția consultativă, Consiliul de Stat exercită, în principal, următoarele atribuții tradiționale:

- a) examinează textele normative care nu pot fi adoptate fără avizul Consiliului;
- b) avizează proiectele de acte normative prezentate de Guvern;
- c) elaborează studii cu caracter general.

Competențele Consiliului de Stat în materie consultativă se exercită în cadrul a patru secții: secția probleme interne, secția finanțe, secția lucrări publice și secția socială. Președintele de drept al Consiliului de Stat este primul-ministru, dar instituția dispune de o mare autonomie sub autoritatea unui vicepreședinte care, asistat de președinții de secție și de secretarul general, asigură conducerea sa efectivă.

Intervenția Consiliului de Stat este obligatorie în trei cazuri prevăzute chiar în textul Constituției și anume:

- proiectele de legi, înainte de aprobarea lor de către Consiliul de Miniștri și de transmiterea lor Parlamentului în vederea adoptării;
- ordonanțele Guvernului;
- decretele emise pentru modificarea legilor anterioare intrării în vigoare a Constituției, ale căror dispoziții se referă la materii care au caracter normativ.

În afara cazurilor de sesizare obligatorie, Consiliul de Stat poate fi solicitat de Guvern să avizeze orice proiect de act normativ. Este cazul anumitor decrete care sunt înaintate frecvent Consiliului de Stat, fără ca acest lucru să aibă caracter obligatoriu. De asemenea, Consiliul de Stat poate fi consultat asupra „dificultăților ivite în materie administrativă”. Această formulare generală permite miniștrilor să sesizeze Consiliul de Stat în diverse probleme privind interpretarea unor dispoziții ale actelor normative în vigoare.

Consiliul de Stat poate, din proprie inițiativă, să atragă atenția puterilor publice asupra reformelor de ordin legislativ sau administrativ despre care consideră că sunt conforme cu interesul general. În acest sens, secția de rapoarte și studii a Consiliului de Stat poate să efectueze studii la cererea primului-ministru sau la inițiativa vicepreședintelui instituției. De asemenea, nu poate fi trecut cu vederea rolul important al Consiliului de Stat în lucrările de codificare sau de revizuire a codurilor.

Consiliul de Stat al Republicii Elene

Consiliul de Stat din Grecia funcționează, în principal, ca organ suprem de jurisdicție administrativă, ce are însă și atribuții în materie de elaborare a legislației. Astfel, Consiliul de Stat avizează decretele prezidențiale cu caracter normativ emise în baza unei abilitări legale precise, în următoarele domenii: urbanism și amenajarea teritoriului, organizarea statului și persoanele juridice, privatizare și punerea de acord a legislației naționale cu reglementările comunitare.

În examinarea unui proiect de decret se verifică constituționalitatea acestuia, dacă normele juridice pe care le instituie sunt în contradicție cu alte norme cu valoare juridică superioară, dacă proiectul respectiv a fost elaborat de ministerul competent și dacă se respectă dispozițiile legii de abilitare, dreptul internațional și comunitar, precum și principiile de drept.

Deși avizul dat de Consiliul de Stat este unul consultativ, Președintele Republicii ține întotdeauna cont de prevederile sale, neexistând cazuri când s-a trecut peste un aviz negativ al acestei instituții. Atunci când Consiliul de Stat constată că dispozițiile decretului sunt neclare, putând da naștere la situații de insecuritate juridică, acesta cere reformularea dispozițiilor respective.

Consiliul de Stat al Republicii Italiene

Consiliul de Stat din Italia, creat în 1831 după model francez, este atât organ de consultanță juridico-administrativă cât și instanță de contencios administrativ. Referitor la funcția consultativă a Consiliului de Stat, avizul acestei instituții este facultativ pentru proiectele de legi și obligatoriu pentru regulamente și pentru unificarea legilor și regulamentelor. De asemenea, Consiliul de Stat poate fi solicitat să elaboreze proiecte de legi și de regulamente.

Opiniile Consiliului de Stat nu trebuie cerute în toate împrejurările. În multe cazuri solicitarea opiniei Consiliului de Stat este facultativă, dar sunt destule împrejurări în care Guvernul este obligat să ceară opinia acestuia. Chiar dacă opinia Consiliului de Stat este cerută obligatoriu de lege, guvernul nu este obligat să țină cont de ea.

Sunt totuși cazuri în care o astfel de opinie este „conformă”, opinie de care guvernul este obligat să țină seama. Este vorba de adoptarea de norme juridice, prin decret, în urma deliberării Consiliului de Miniștri și cu avizul Consiliului Legislativ, norme necesare cu privire la executarea legilor, executarea competențelor puterii executive, precum și organizarea și funcționarea instituțiilor și serviciilor publice.

Consiliul de Stat al Marelui Ducat de Luxemburg

Consiliul de Stat din Luxemburg este un organ însărcinat prin Constituția din 1868, încă în vigoare, să își dea avizul în legătură cu proiectele și propunerile de legi și cu amendamentele propuse, precum și în orice alte chestiuni care îi pot fi deferite de către Guvern sau Marele Duce.

Consiliul de Stat a avut până la 1 ianuarie 1997 o dublă funcție: pe de o parte, o funcție consultativă - de avizare în materie legislativă -, sarcină care îi revine și în prezent, iar pe de altă parte o funcție jurisdicțională, constituind jurisdicția supremă în materie administrativă. Revizuirea

constituțională din anul 1996 a creat însă o jurisdicție administrativă aparte și a limitat rolul Consiliului de Stat numai la funcția consultativă.

În Luxemburg, nici un proiect de lege nu este înaintat Marelui Duce și nu este prezentat nici Camerei Deputaților decât după ce Consiliul de Stat și-a înaintat propriul avis. În caz de urgență, Camera poate fi sesizată în legătură cu un proiect, fără ca avizul Consiliului de Stat să fie solicitat. Totuși, în acest caz avizul Consiliului trebuie comunicat Camerei înaintea votului final.

Avizul Consiliului de Stat este solicitat și asupra proiectelor de regulamente adoptate în executarea legilor și tratatelor, cu excepția celor apreciate ca fiind urgente de Marele Duce. În materie administrativă, Guvernul poate solicita avizul Consiliului de Stat asupra tuturor chestiunilor privind înalta administrație.

Consiliul de Stat din Regatul Olandei

Deși bazele Consiliului de Stat au fost puse în anul 1531, sub forma sa modernă el a fost creat în 1815 cu atribuții consultative, iar în 1861 a fost introdusă o funcție suplimentară privind soluționarea litigiilor administrative, prin înființarea unui departament specializat.

Cât privește funcția consultativă, Guvernul trebuie să consulte Consiliul de Stat pentru proiectele de legi pe care urmează să le trimită Parlamentului. De asemenea, Consiliul de Stat își exprimă opinia și în privința proiectelor de legi pe care Parlamentul urmează să le trimită la Guvern, dacă acestea au fost inițiate de unul sau mai mulți membri ai Parlamentului.

De asemenea, Consiliul de Stat avizează toate proiectele de hotărâri care urmează să fie emise de Guvern (date în aplicarea legilor aprobate de Parlament), propunerile de ratificare a tratatelor internaționale și, de asemenea, își exprimă punctul de vedere în unele situații cerute expres de lege (cum este cazul decretelor regale privind exproprierea de terenuri).

În plus, Consiliul de Stat este împuternicit să înainteze Guvernului și avize pe care acesta nu le solicită. De asemenea, Consiliul de Stat poate să facă, din proprie inițiativă, recomandări generale Guvernului în probleme legislative și să își exprime punctul de vedere în probleme de interes general.

Consiliul Legislativ al Republicii Ceha

În Cehia, Consiliul Legislativ este organ consultativ al Guvernului pentru activitatea legislativă. În exercitarea atribuțiilor sale, Consiliul Legislativ urmărește cu prioritate ca normele juridice propuse să nu fie în contradicție cu principiile constituționale ale Republicii Ceha, cu tratatele internaționale la care Republica Cehă a aderat și cu normele Comunității Europene, cu alte componente ale legislației și cu reglementările privind desfășurarea procesului legislativ.

Consiliul Legislativ exercită, în principal, următoarele atribuții:

- formulează puncte de vedere în legătură cu prevederile concrete ale legilor, ale proiectelor de legi și ale proiectelor de hotărâri guvernamentale, precum și în alte cazuri stabilite de Guvern;
- se pronunță cu privire la proiectele planurilor de lucrări legislative ale Guvernului și în legătură cu propunerile de modificare a acestora;
- dezbate propunerile de norme juridice ale Guvernului și propunerile pentru modificarea acestora.

Consiliul Național al Republicii Slovenia

În Slovenia, data de 23 decembrie 1992 este importantă pentru instituirea Consiliului Național, întrucât marchează începutul primului mandat al acestei instituții. Componerea și competențele Consiliului Național sunt stabilite de Constituția Republicii Slovenia, de Legea privind Consiliul Național, de Statutul Consiliului Național și de reglementările interne adoptate de instituția respectivă.

În baza acestor dispoziții legale, Consiliului Național îi revin următoarele competențe:

- propune Adunării Naționale adoptarea legilor;
- emite avize în legătură cu toate problemele care țin de competența Adunării Naționale;
- solicită Adunării Naționale reluarea deliberărilor înainte de promulgarea unei legi;

- solicită organizarea unui referendum legislativ;
- solicită luarea unei decizii, printr-o anchetă parlamentară, într-o problemă de importanță publică.

Consiliul pentru Legislație din Regatul Suediei

Înainte ca Guvernul să redacteze un proiect de lege, materia respectivă face obiectul unei atente examinări. Proiectul de lege este de regulă înaintat unui număr de autorități și asociații interesate și cărora li se oferă ocazia de a face observații cu privire la acesta. Când termenul de prezentare a observațiilor expiră, proiectul de lege este supus analizei Cabinetului.

Majoritatea proiectelor de lege sunt apoi înaintate Consiliului pentru Legislație, care este un organ alcătuit în principal din judecători de la Curtea Supremă și de la Curtea Supremă Administrativă. Legile propuse sunt înaintate Consiliului pentru Legislație atunci când au implicații importante pentru cetățeni sau pentru bunăstarea generală.

Consiliul pentru Legislație trebuie să se asigure că proiectul de lege nu intră în conflict cu legislația existentă. El examinează proiectul de lege din punctul de vedere al tehnicii juridice. După aceea observațiile sale sunt transmise Cabinetului care analizează din nou proiectul. Această procedură se finalizează cu un proiect de lege al Guvernului care este apoi înaintat Parlamentului.

B. Participarea la programe sau evenimente organizate sub auspiciile unor instituții comunitare

Seminar internațional privind mijloacele de accelerare a procesului de armonizare a legislației cu reglementările Uniunii Europene

Unul dintre cele mai importante momente ale relațiilor cu instituțiile comunitare a fost acela al organizării de către Consiliul Legislativ, la București, în perioada 9-10 octombrie 2000, în colaborare cu Biroul de Asistență Tehnică și Schimb de Informații (TAIEX) al Comisiei Europene, a unui seminar internațional cu tema „Mijloace tehnice de accelerare a procesului de armonizare legislativă”.

Pe durata celor două zile de seminar au fost abordate următoarele teme:

- problematica armonizării legislației naționale cu legislația comunitară și rolul serviciilor juridice în procesul de armonizare;
- serviciile legislative ale Parlamentului și elaborarea legilor: statutul și organizarea serviciilor legislative, cooperarea acestora cu organele juridice guvernamentale, cu membrii Parlamentului și cu comisiile parlamentare, precum și rolul lobby-ului și al grupurilor de interese;
- armonizarea legislativă și experiențele statelor membre ale Uniunii Europene (Franța, Italia, Finlanda, Irlanda), precum și experiențele țărilor asociate (România, Cipru, Lituania, Slovenia).

Seminarul s-a desfășurat cu participarea unor specialiști în armonizare legislativă din țările asociate la Uniunea Europeană, dar a beneficiat și de prezența unor experți din statele membre și a unor reprezentanți ai instituțiilor comunitare, ai ambasadelor țărilor participante și ai Delegației Comisiei Europene.

Asociația Consiliilor de Stat și a Jurisdicțiilor Administrative Supreme a Uniunii Europene

Asociația Consiliilor de Stat și Jurisdicțiilor Administrative Supreme este o instituție a Uniunii Europene, cu sediul la Bruxelles, ce își propune să promoveze schimburile de vederi și de experiență în probleme ce privesc exercitarea funcțiilor juridictionale sau consultative de către membrii săi, în special în legătură cu dreptul comunitar. Se poate considera că Asociația a luat ființă o dată cu adoptarea statutului său, ce a avut loc cu prilejul unui colocviu internațional organizat la Viena în perioada 8-10 mai 2000.

Pot deveni membri ai Asociației Curtea de Justiție a Uniunii Europene, precum și jurisdicțiile supreme și Consiliile de Stat din statele membre ale Uniunii Europene care sunt competente în litigiile privind activitatea organelor administrației publice sau care desfășoară o

activitate consultativă cu caracter juridic în domeniul elaborării textelor actelor normative; este și cazul Consiliului Legislativ, care ar putea dobândi calitatea de membru al Asociației o dată cu aderarea României la Uniunea Europeană.

Prezența membrilor Consiliului Legislativ la alte evenimente organizate de instituțiile Uniunii Europene

În decursul timpului, membrii Consiliului Legislativ au participat și la alte evenimente organizate de către instituții comunitare sau împreună cu acestea și care au avut ca obiect, în principal, problematica armonizării legislației cu reglementările Uniunii Europene, dintre care menționăm:

- Programul BICOPARL (de cooperare cu Parlamentele statelor membre ale Uniunii Europene), gestionat de către Biroul TAIEX al Comisiei Europene, care a inclus vizite de documentare la serviciile de specialitate ale Parlamentelor statelor membre sau la instituții de consultanță juridică din aceste state;

- Seminarul „Tehnici de transpunere legislativă a dreptului european”, organizat la București, în perioada 21-23 martie 2005, în cadrul programului Phare „Îmbunătățirea capacității administrative a Parlamentului României”;

- conferințe, seminarii, colocvii și simpozioane privind diverse domenii ale dreptului și, în special, ale dreptului Uniunii Europene, din perspectiva transpunerii acestuia în ordinea juridică internă.

Medalion

GEORGE G. MÂRZESCU

Creatorul Consiliului Legislativ interbelic

Sorin POPESCU
Președinte de Secție
Consiliul Legislativ

Tudor PRELIPCEANU
Expert
Consiliul Legislativ

Autorul *Legii pentru organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ interbelic*, **GEORGE G. MÂRZESCU**, s-a născut la **4 iulie 1876** la Iași, fiind fiul cunoscutului profesor, avocat și om politic George Mârzescu. Tatăl său s-a născut, de asemenea, la Iași, în 1834 și a făcut studii juridice la Paris, de unde s-a întors în țară, după ce și-a luat licența în 1858.

Evoluția profesională și politică de mai târziu a lui George G. Mârzescu a fost influențată de tatăl său, care a activat timp de mai mulți ani ca profesor de drept civil la Universitatea din Iași, iar începând din 1896 la cea din București. Tatăl său și-a început activitatea politică ca susținător al lui M. Kogălniceanu și a rămas un liberal convins. A fost ministru al cultelor și instrucțiunii publice în perioadele 12 decembrie 1869–20 aprilie 1870 și 21 noiembrie 1896–31 martie 1897, ultima oară în cabinetul condus de Petre S. Aurelian și a contribuit la aplanarea conflictului mitropolitan, născut în urma destituirii mitropolitului Ghenadie sub cabinetul Sturdza. A încetat din viață în 1901.

George G. Mârzescu a moștenit calitățile tatălui său. În orașul său de origine, Iași, a urmat liceul, și-a luat bacalaureatul și a făcut o parte din Facultatea de Drept. Și-a luat licența în drept la Facultatea de Drept a Universității din București în 1897. Cu acest prilej a susținut teza *Condițiunea juridică a străinilor în România*. Și-a început studiile de doctorat la Facultatea de Drept a Universității din Paris, pe care nu le-a terminat. A fost numit șef de cabinet la Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice în 1896.

Din 1901 a devenit liberal. De altfel, a condus ziarul „Liberalul” între 1904 și 1906. A fost director general al Casei Spitalelor „Sf. Spiridon” și profesor suplinitor de drept civil la Universitatea din Iași (1901 – 1904). A fost subprefect de Iași în 1907 și tot în 1907 a fost ales, pentru prima oară, deputat, la vârsta când alții de abia pășesc, nesiguri, pe acest drum atât de greu și spinos cum este cel al politicii. În 1909 a fondat la Iași ziarul „Mișcarea”. În 1914 a fost ales primar

al Iașului, funcție în care a stat până în 1916. În noiembrie 1916 a devenit vicepreședinte al Camerei Deputaților.

În timpul refugiului de la Iași, din perioada atât de dramatică a războiului de reîntregire a țării, George G. Mârzescu a fost un permanent colaborator al lui Ioan I. C. Brătianu, pe care l-a susținut în toate acțiunile întreprinse pentru apărarea integrității țării și a formei de guvernământ, pentru realizarea reformelor vizând modernizarea structurală a societății românești.

Rând pe rând a fost ministru al agriculturii și domeniilor (11 decembrie 1916–29 ianuarie 1918), al internelor (29 noiembrie 1918–27 septembrie 1919), al muncii și ocrotirii sociale (19 ianuarie 1922–30 octombrie 1923) și al justiției (30 octombrie 1923–30 martie 1926), în guverne liberale. În ce privește familia sa, George G. Mârzescu a avut două fete, Eliza și Ionica, și un băiat, numit tot George (1907–1968), care la rândul său a avut doi copii, stabiliți la Paris, Ionica născută în 1930 și Gheorghe născut în 1931.

În 1924, George G. Mârzescu, în calitate de ministru al justiției, a elaborat *Legea persoanelor juridice*, adoptată la 6 februarie, prin care s-a autorizat, de fapt, desființarea partidelor și organizațiilor extremiste, vizând Partidul Comunist Român, care a fost, de altfel, trecut în ilegalitate la 6 aprilie 1924. La 24 februarie i-a urmat *Legea privind dobândirea și pierderea naționalității române*. În același an 1924, dar la 18 decembrie, a fost adoptată *Legea pentru reprimarea unor infracțiuni contra liniștii publice*, care pedepsea pe toți acei care, singuri sau în tovarășie cu alții, pregăteau sau executau crime contra persoanelor sau proprietății. Conform acestei legi, delictele politice erau socotite infracțiuni de drept comun.

O altă lege principală pe care George G. Mârzescu a susținut-o cu căldură a fost *Legea privitoare la unificarea unor dispozițiuni de procedură civilă și comercială pentru înlesnirea și accelerarea judecăților înaintea tribunalelor și Curților de Apel, precum și pentru unificarea competenței judecătorești*, lege consacrată pe scurt și în mod curent sub numele de *Legea pentru accelerarea judecăților*. Dintre legile pe care le-a dat au mai făcut parte: *Legea pentru organizarea judecătorească și unificarea organizării Ministerului Public*, care a permis extinderea procedurii penale române și în circumscripțiile curților de apel din teritoriile reîntregite, care până atunci se conduceau conform diferitelor legi și regulamente rămase de la foștii stăpânitori ai acestor provincii; *Legea pentru reglementarea portului și vânzării armelor*, ce avea drept obiectiv reducerea numerică a crimelor și accidentelor prin impunerea unei bariere dreptului de a purta arme; *Legea privitoare la constatarea morții prezumate a celor dispăruți în timpul războiului, precum și la reglementarea situațiunii juridice a patrimoniilor și urmașilor lor*, care a accelerat formalitățile și au adus un real serviciu moștenitorilor celor ce s-au jertfit pentru patrie în timpul războiului de reîntregire. A pus baza unificării tuturor dispozițiilor relative la tutelă și curatelă și a dispus permanentizarea curților cu jurați. De numele său se leagă o altă lege importantă, și anume *Legea pentru Curtea de Casație și Justiție*, elaborată ca urmare a adoptării *Constituției* din 1923.

Constituția din 1923 a dispus, de asemenea, ca o lege ordinară specială să determine organizarea și modul de funcționare a Consiliului Legislativ. Ministrul justiției George G. Mârzescu a elaborat proiectul *Legii pentru organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ*. De altfel, George G. Mârzescu și-a exprimat în mod clar opinia în legătură cu necesitatea înființării Consiliului Legislativ interbelic în alocuțiunea rostită în Camera Deputaților, la 16 februarie 1925, cu prilejul prezentării proiectului legii mai sus menționate, după cum urmează (reproducem, în extenso, această expunere de motive, pentru frumusețea și logica argumentației, precum și pentru considerentele teoretice pe care le dezvoltă): *Consiliul Legislativ a fost înființat pentru că opera de creație a dreptului este din cele mai delicate și reclamă, pe lângă cunoștința stărilor de fapt sociale, economice și politice, asupra cărora se legiferează, serioasa cunoștință a unor serii de chestiuni, materii și principii, care necesită o pregătire specială.*

Legiferarea, adică opera de întocmire a legilor, de formulare și de redactare a soluțiilor legislative, reclamă, în adevăr, o politică legislativă, o tehnică juridică, o tehnologie legislativă, și, în toate cazurile, cunoștința practicii extrajudiciare și a jurisprudenței, a legislației comparate, a progreselor științifice realizate de doctrină, a istoriei dreptului și instituțiilor, a psihologiei poporului, a organizării politice și a structurii economice și sociale a țării.

În alte cuvinte, legiferarea cere o pregătire vastă și însușiri multiple care, de cele mai multe ori, nu se pot găsi în cadrele serviciilor publice și nici măcar în comisiile ce acestea instituesc pentru întocmirea proiectelor de legi și a regulamentelor generale.

E suficient pentru a învedera aceasta să trecem în revistă legile și regulamentele țării și ne vom da seama de gravele lacune ce ele prezintă, de defectele juridice, de lipsa de coordonare între ele, de atingerile ce aduc unele din ele Constituției, de dificultățile de interpretare și de aplicare la care dau loc. Exempli gratia: timp de 40 de ani, în legile pentru recunoașterea personalităților juridice a asociațiilor și fundațiilor, s-a strecurat mai întâi și apoi s-au consacrat ca expresii distincte, corespunzând la noțiuni juridice distincte, expresiile de persoană „juridică”, „morală”, „civilă” pe care doctrina le dă ca sinonime. Cu toată dispoziția din vechea Constituție, că legile se vor revizui și pune în concordanță cu Constituția și noua stare de lucruri, Codul civil mai păstrează încă anacronisme, rămășițe din vechea organizare socială, cum e impedimentul la căsătorie tras din taina botezului (*cognatio spiritualis*)¹.

George G. Mârzescu a ținut să sublinieze că: și aceste exemple luate la întâmplare, așa cum s-au prezentat spiritului, se pot multiplica. Din ele, ca și din altele de aceeași natură, la noi ca și aiurea, în celelalte țări, teoreticienii, oamenii de știință, ca și practicienii, judecătorii sau profesioniștii, acei însărcinați cu interpretarea și aplicarea legilor, ca și cei însărcinați cu executarea lor, ca și înșiși făuritorii de legi au trebuit să recunoască că metoda de legiferare, întemeiată pe comisii temporare și ad-hoc, instituite pe lângă ministere, prezintă mari inconveniente și pericole.

Vorbind din punct de vedere științific și tehnic legislativ, membrii unor astfel de comisii, în genere, nu sunt îndeajuns de bine pregătiți pentru cercetările de doctrină, jurisprudență și legislație comparată. Caracterul fragmentar al anchetelor lor îi expun la greșeli inevitabile. Ei mai totdeauna sunt robiți textelor în vigoare, care devin pentru ei texte rigide.

Excepțional de rare sunt cazurile în care vreunul din ei se interesează de transformările ce principiile legilor au suferit în aplicațiunea practică și în evoluția cugetării doctrinare.

În altă ordine de idei – în cercetarea și adaptarea soluțiilor – comisii birourilor, stăpânite de structura organismului juridic și social național, nu consideră și nu prețuiesc avantajele soluțiilor experimentate de organisme juridice și sociale de o altă structură. Fără studii permanente și o continuitate în cercetările legislative, ele nu pot fi suficient documentate asupra rezultatelor experiențelor făcute în alte țări și nu pot discerne influențele pe care le exercită, într-un sistem juridic și legislativ, particularitățile culturii mediului social înlăuntrul căruia se face experiența.

Din cauza lipsei de pregătire, legiuitorul nu va putea să nu izoleze o regulă de drept de sistemul juridic din care face parte și de mediul social în care ea se aplică. Astfel, el nu va fi întotdeauna în măsură să știe dacă superioritatea relativă a efectelor acestor reguli de drept este sau nu datorată unei cauze locale și, în caz negativ, de a opina hotărât că regula este susceptibilă de transplantare².

Ministrul justiției a acordat o atenție deosebită în alocuțiunea sa cercetării legislației comparate și a pus accent pe rolul pe care-l îndeplinește „tehnologia legislației”, precizând: Iată de ce doctrina susține: că trebuie abandonată consultarea dreptului de legiuitor cu ajutorul comisiilor temporare. Câmpul de observație oferit de comparația legislațiilor străine trebuie să fie exploatat și consultat, în mod direct, fie prin intermediul disciplinei dreptului comparat, dar mai cu seamă prin intermediul unui organ consultativ de natură științifico-tehnică și cu existență permanentă.

Într-un asemenea organ, opera de comparație va găsi toată competența unor specialiști cu pregătire și experiență și cu ajutorul ei va putea stabili direcții precise și pozitive pentru îndrumarea unei politici juridice.

¹ Desbaterile Adunării Deputaților, „Monitorul Oficial” din 7 martie 1925, p.1504.

² Idem, p.1505

Dar necesitatea imperioasă a Consiliului Legislativ nu se mărginește numai la eficacitatea cercetării legislației comparate.

Opera de legiferare este o artă care își are preceptele și metodele sale de construcție. Există o tehnologie a legislației care impune ca lucrarea legislativă să fie privită nu numai din înțreitul punct de vedere al științei, practicii și politicii juridice, dar și din punctul de vedere al principiilor și metodelor tehnologiei legislației. Or, aceste principii și metode am văzut că nu ni le poate oferi consultarea directă a legiuitorului, chiar cu ajutorul comisiilor temporare ce funcționează obișnuit pe lângă ministere. Toată lumea știe că aceste comisii sunt lipsite de continuitate pentru a putea forma o experiență și o pregătire specială de tehnologie legislativă. Mai mult decât atât: aceste comisii sunt dispartate, răspândite în deosebite părți, fără nici o directivă unitară și fără nici o solidaritate între ele în chestiunile de aceeași natură.

Chestiunile de drept public, chestiunile de drept privat sau chestiunile sociale, economice sau financiare sunt tratate deosebit după ministerele la care apar și astfel deseori se întâmplă ca legi cu același caracter să se izbească între ele prin concepții și principii potrivnice. Ceea ce sperăm să înceteze în Consiliul Legislativ, care va avea o direcție unitară în fiecare din secțiunile de specialități (drept public, drept privat, drept social, economic, financiar) și în secțiuni unite, în toate lucrările de coordonare a legilor și a regulamentelor generale³.

Examinând trecutul legislativ al României, George G. Mârzescu a constatat că: Pe lângă cunoștințele pe care le implică tehnica juridică, mai sunt și altele mai vaste și mai adânci pe care o reclamă funcțiunea – numită de Erlich, Saleilles și Lambert – politica legislativă.

Această politică este radical transformatoare. Căci, dacă tehnica juridică pregătește sau realizează dreptul, politica legislativă îl revoluționează. Corectând sau distrugând sistemul juridic în vigoare, ea poate substitui principii noi principiilor vechi și a legifera în urma unor astfel de transformări adânci pentru a consolida situații noi, trebuiește cunoștința istorică a împrejurărilor, a stărilor sociale, economice și politice, precum și cunoștința ideologiei din care se inspiră.

Această operă nu se poate realiza ușor⁴.

În finalul expunerii sale, pe care îl reproducem în continuare, George G. Mârzescu a prezentat, pe scurt, conținutul proiectului legii ce-i va purta numele: Pe baza considerentelor de mai sus, precum și pe aceea a întregii mișcări continentale de organizare oficială a unei competențe de politică și de tehnologie legislativă care să fie oricând la dispoziția Parlamentului sau a Guvernului pentru împlinirea operei legislative – atât de necesară și de întinsă – pe care o reclamă România întregită și modernă, am întocmit alăturatul proiect de lege pentru „organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ” înființat de Constituție prin art. 76.

Atribuțiile și îndatoririle acestui organ consultativ nu sunt decât consecințele logice ale menirii sale de a „ajuta Guvernul și Parlamentul la redactarea și coordonarea legilor și la întocmirea regulamentelor generale pentru aplicarea acestor legi”.

Ele se grupează în trei categorii:

1. Atribuții de confecționare a legilor sub întreita formă a studiilor, a întocmirii proiectelor sau a revizuirii proiectelor deja întocmite. (V. art. 2, lit. a, b și c);

2. Atribuții de revizuire a legilor existente în vederea unificării, coordonării și perfecționării lor în raport cu progresele științei și datele jurisprudenței. (V. art. 2, lit. d, e și f);

3. Atribuții de ordin teoretic, de studii legislative și publicații cu acest caracter. (V. art. 2, lit. g, h, i și p).

Dezvoltate pe fiecare din aceste categorii, atribuțiile Consiliului se prezintă astfel:

În categoria I-a:

a. de a studia în raport cu doctrina, jurisprudența, istoria, legislația comparată și necesitățile care determină legiferarea chestiunilor ce i se vor deferi de către puterea executivă sau puterea legiuitoare;

³ *Ibidem*, p.1505 - 1506

⁴ *Ibidem*, p.1507

b. de a întocmi, la cererea uneia din aceste două puteri și după procedura statornicită, rapoartele studiilor preparatorii, anteproiectele sau proiectele de legi și de regulamente generale, precum și expunerile de motive;

c. de a cerceta, la aceleași cereri și după aceeași procedură, studiile preliminare, expunerile de motive, anteproiectele și proiectele de legi și de regulamente generale întocmite de Guvern sau proiectele de legi întocmite din inițiativa parlamentară și de a propune modificările de formă, pe care le-ar reclama: corectitudinea și claritatea redactării juridice, coordonarea cu principiile și concepțiile economice, sociale și politice ale Constituției, cu dispozițiile legilor și regulamentelor în ființă și cu trebuințele sociale și progresele științifice;

In categoria a II-a:

a. de a cataloga și examina codicile, legile, decretele-legi, ordonanțele și regulamentele în vigoare; de a semna puterii executive și puterii legiuitoare pentru abrogare sau modificare pe toate acele care, în total sau în parte, sunt căzute în desuetudine, nepotrivite cu principiile constituționale sau care învederează confuzii și contradicții care necesită modificarea și unificarea, armonizarea cu Constituția sau coordonarea cu celelalte legi;

b. de a urmări jurisprudența Curții de Casație și Justiție și a celorlalte instanțe judecătorești și jurisdicții civile, militare, administrative, eclesiastice, economice, financiare, industriale, comerciale și de altă natură și de a semna puterii legiuitoare și puterii executive viciile constatate în interpretarea și aplicarea legilor și de a propune abrogarea sau modificările ce s-ar impune pentru una din considerațiile de sub alin. c.;

În categoria a III-a:

a. de a se ține în legătură cu instituțiile similare din alte țări, cu instituțiile și asociațiile de studii juridice, economice și sociale și de a-și procura din timp materialul necesar pentru înlesnirea operei legislative și împlinirea misiunii sale;

b. de a se îngriji de publicarea colecțiilor anuale de legi și regulamente, potrivit art. 37 din Constituție, și în genere de publicarea edițiilor oficiale ale legilor și regulamentelor generale, expunerile de motive și lucrările preparatorii, care pot servi la interpretarea legilor;

c. de a supraveghea administrația imprimării Consiliului Legislativ și de a publica anual în limba română și franceză un Buletin de studii și lucrări legislative.

Astfel, dacă în primele două categorii Consiliul Legislativ apare astfel așa cum îl vrea Constituția, ca un organ consultativ de întocmirea și revizuirea legilor și regulamentelor, în ultima categorie apare ca un adevărat institut de studii legislative, bine utilat, astfel cum este indispensabil unui Consiliu Legislativ.

În atribuțiile lui am mai trecut tot ceea ce am găsit ca atribuție legislativă în actuala organizare a Ministerului Justiției, precum conservarea originalelor legilor și supravegherea impresiunii și formării edițiilor oficiale, astfel totul e concentrat la un loc.

Proiectul pune însă o deosebită grijă ca acest organ consultativ în îndeplinirea funcțiilor sale să nu atingă întru nimic prerogativele puterii legiuitoare și libertatea inițiativei legilor, fie la Guvern, fie la inițiativa parlamentară.

De aceea, în mod hotărât el prevede că nici atunci când se va găsi în față un proiect întocmit, nici atunci când se va găsi în față unei însărcinări de întocmire a unui proiect, Consiliul nu va putea discuta asupra oportunității proiectului sau asupra considerațiilor politice care îl determină.

Aceasta nu intră în competența Consiliului, ci în suverana judecată a puterii executive sau a puterii legiuitoare.

Din acest punct de vedere, Consiliul Legislativ este un organ de tehnică legislativă.

Consiliul se găsește limitat în cadrul competenței sale speciale, care nu poate cuprinde – nici în cea mai largă accepție a noțiunii de politică juridică – noțiunea și interesul general al politicii lato sensu sau a politicii pur și simplu.

Spre deosebire însă de toate proiectele anterioare și de organizările instituțiilor similare din alte țări, Consiliul Legislativ ce propunem este divizat în secțiuni, după diviziunea științifică a dreptului, care va permite efectuarea lucrărilor mai metodic și mai repede, după specialități.

În acest scop și pentru a asigura lucrărilor colaborarea tuturor acelor care prin situația, competența și experiența lor pot contribui cu folos la opera legislativă, proiectul prevede pe lângă consilierii permanenți, consilieri temporari, care pot fi recrutați din lumea tuturor specialităților, pe durata lucrării.

Aceștia nu sunt loviți de nici o incompatibilitate, astfel că nu va exista nici un impediment la recrutarea lor.

Examinând cu atenție organizarea Consiliului, se va putea constata că: consilierii permanenți asigură **continuitatea** operei, consilierii temporari **competența și experiența permanentă de specialități și referenții doctrina și tehnologia legislativă**.

Din acești din urmă, din referenții titulari, urmează să se asigure în viitor recrutarea consilierilor permanenți, și din referenții stagiați, cu concurs și cu stagiul de 2 ani, referenți titulari. O conștiincioasă aplicare a sistemului va face ca Consiliul să dea maximum de pregătire.

Iată, în adevăr, că art. 4 din proiect prezintă organizarea:

Secțiunea I, cu 5 consilieri permanenți, 3 referenți titulari și 3 referenți stagiați, având în competența sa legislația de drept public, intern și extern (drept constituțional, administrativ, electoral, penal și internațional public), precum și aceea privitoare la culte, la instrucție, educație, artă, armată și apărarea națională.

Secțiunea II, compusă din 5 consilieri permanenți, 3 referenți titulari și 3 referenți stagiați, având în competența sa legislația de drept privat cu toate ramurile sale și unificarea codurilor de drept civil, drept comercial, cu procedurile lor, drept internațional privat.

Secțiunea III, compusă din 5 consilieri permanenți, 3 referenți titulari, 2 referenți stagiați și un secretar, având în competența sa legislația socială, economică și financiară (industria, comerțul, agricultura, munca, domeniile, finanțele, comunicațiile, igiena publică, asigurările, ocrotirile și prevederile sociale, cooperația etc.).

Fiecare secțiune este condusă de către un președinte și întreg consiliul de un prim-președinte, numit dintre președinți.

Pentru ca Consiliul să-și poată îndeplini scopul în vederea căruia este instituit, am organizat, sub supravegherea unui consilier permanent de secțiune și sub conducerea a doi referenți titulari, ajutați de un stagiar, „**biroul și arhiva buletinului legislativ și a colecțiilor de legi**”. Același consilier permanent va supraveghea și imprimăria, care se va administra de un director.

Tot în vederea îndeplinirii cât mai desăvârșită a scopului său științific și tehnic, pe lângă Consiliu va mai funcționa și un birou de studii istorice compus din 2 consilieri permanenți, specialiști unul în istoria dreptului și celălalt în istoria instituțiilor economice, ajutați de 2 referenți titulari și un referent stagiar, care va face și funcția de secretar. De altfel, în genere referenții stagiați vor îndeplini după trebuință și rolul de secretari.

Pentru facilitarea lucrării în interiorul Consiliului, proiectul prevede dispoziția că secțiunile, prin dispoziția președintelui respectiv, din oficiu sau la cererea consilierilor care le compun, sau la aceea a ministerelor, să fie divizate în subsecțiuni sau comisii de specialitate.

De altminteri, după trebuințe, secțiunile, subsecțiunile și comisiile se pot uni între ele. Toate lucrările finale și de coordonare se fac în secțiuni unite sau, pentru proiecte de mică importanță, într-un comitet mai restrâns al delegaților de secțiuni.

Modul de recrutare a consilierilor permanenți și temporari, cât și situația ce li se creează este prevăzută la capitolul intitulat „Admisibilitatea, numirea, situația și disciplina consilierilor permanenți și titulari”. În rezumat, consilierii permanenți se numesc după recomandarea făcută de o comisie compusă din 3 reprezentanți ai Consiliului Legislativ și 3 reprezentanți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, prezidați de ministrul justiției. Această comisie nu poate recomanda decât persoanele posedând titlurile academice de specialitate indicate limitativ după proiect și cu condiția de a îndeplini și celelalte cerințe specificate de proiect, tocmai pentru a asigura o recrutare a elementelor cele mai competente, specializate și cu experiență.

El înțelege să dea o preferință referenților titulari care au funcționat cel puțin 5 ani în Consiliul Legislativ, dar până când vor exista asemenea referenți, proiectul dă posibilitatea

recrutării de consilieri permanenți dintre acei care, pe lângă titluri și vârsta de 35 de ani, au ocupat timp de 5 ani înalte funcții sau însărcinări de stat, au exercitat profesia de avocat timp de 15 ani sau au făcut lucrări apreciate de specialitate.

Pentru a înlesni recrutarea, destul de anevoioasă, proiectul restrânge incompatibilitățile la strictul necesar.

Astfel, funcția de consilier permanent este incompatibilă cu profesiile libere și funcțiile publice, dar este compatibilă cu profesoratul și administrațiile instituțiilor particulare, afară de mandatele care reclamă o funcție permanentă de administrație.

Chiar la profesiile libere se lasă libertatea consultațiilor scrise.

Referenții titulari au însărcinarea de a studia, de a aduna materialul științific necesar și de a întocmi rapoarte asupra chestiunii.

Fiecare lucrare va trebui să-și aibă referentul său. Aceștia, după cum am mai arătat, se vor recruta numai dintre referenți stagiați și numai în mod excepțional în chipul arătat la dispozițiile tranzitorii.

Referenții stagiați se vor recruta numai dintre doctorii în drept. Ei își vor face stagiul de doi ani în Consiliu pe lângă referenții titulari. După acest termen sunt supuși unui concurs pe baza căruia pot deveni referenți titulari.

În ce privește modul de funcționare a Consiliului Legislativ, el este arătat în toate amănunțele la capitolul respectiv. Ideea esențială constă în aceea că odată chestiunea repartizată, secțiunea competentă va institui o comisie de specialitate pentru studierea lucrării sau va delega un consilier sau un referent cu întocmirea raportului. În orice caz, lucrarea se supune completului secțiunii, după care trece în discuția secțiunilor unite ale Consiliului, sau dacă chestiunea este de mică importanță, va trece numai în discuția comitetului delegaților în care sunt reprezentate toate secțiile.

Consiliul Legislativ astfel organizat urmează să fie pus în funcțiune o dată cu bugetul pe exercițiul 1926, adică la 1 ianuarie viitor, iar în vederea organizării lui din timp, numirile consilierilor permanenți, a referenților titulari și a șefilor de serviciu să se facă pe ziua de 1 septembrie 1925.

Rămâne astfel un interval de trei luni pentru organizare. Sumele ce necesită retribuțiile personalului numit pe 1 septembrie sunt prevăzute în bugetul Ministerului Justiției pe exercițiul în curs.

Pentru toate considerentele de mai sus vă rugăm, d-lor deputați, să luați în discuție și să votați alăturatul proiect de lege⁵.

După ce a fost votată, *Legea pentru organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ* a fost promulgată prin *Decretul Regal nr.738 din 25 februarie 1925* și publicată în „Monitorul Oficial” nr.45 din 26 februarie 1925. În acest fel s-a realizat o dorință veche și unanimă de a i se da țării o instituție a cărei necesitate era de mult și adânc simțită. Conform opiniei juristului Vlad Udrea, un apropiat și important colaborator al revistei „Palatul de Justiție” interbelic, *dintre legiurile mai mari ale lui Mârzescu, desigur că trebuie, pe primul plan, să punem legea prin care constituie atât de folositoare instituție a Consiliului Legislativ, consiliu care are greaua sarcină de a desăvârși vasta operă de unificare a legislațiunilor civile, comerciale și penale, desăvârșire atât de așteptată și de necesară spre a se putea pune odată capăt imposibilei stări ce dăinuiește acum*⁶.

George G. Mârzescu s-a remarcat în mod deosebit prin opera sa de unificare judecătorească și legislativă, dar nu a reușit să ducă până la capăt o parte din obiectivele ce și le-a propus. De pildă, din perioada în care George G. Mârzescu a fost ministru al muncii și ocrotirii sociale au rămas proiectele de cod al muncii, al cooperăției, precum și proiectul legii sanitare, care mai târziu au fost adoptate de Parlament.

Activitatea sa tumultuoasă și atât de benefică dezvoltării democratice a țării s-a stins cu mult timp înainte de vreme. Astfel, la **12 mai 1926**, la doar 50 de ani, George G. Mârzescu a fost răpus,

⁵ *Ibidem*, p.1510 - 1513

⁶ **Vlad Udrea:** *G. G. Mârzescu*, în: „Palatul de Justiție”, nr.5 -6, 1926, p.1

la sanatoriul „Elisabeta”, de o boală nemiloasă, fiind înmormântat la cimitirul „Eternitatea” din Iași, alături de tatăl său.

Distrugerii timpului au rezistat doar câteva caiete cu însemnări zilnice ale lui George G. Mârzescu din perioada 1917–1918, care, prin grija cunoscutului istoric și publicist Ioan Lăcustă, au văzut lumina tiparului, în 2004, la Editura bucureșteană „Curtea Veche”, în volumul intitulat *Fapte și impresii zilnice (1917 – 1918)*. Însemnările prezintă evenimentele ce au avut loc la Iași în perioada mai 1917 – martie 1918, evenimente de o deosebită importanță pentru destinele României.

După cum se precizează în acest volum, în capitolul introductiv *Cuvinte lămuritoare*, dispariția lui George G. Mârzescu a fost deplânsă nu numai de prietenii și colegii de partid, dar și de majoritatea oamenilor politici ai vremii, chiar dacă nu-i împărtășeau ideile.

Astfel, ziarul „Universul” scria: *Indiferent de partidul politic unde s-a găsit și care pune în el una din cele mai legitime speranțe, George G. Mârzescu era un puternic temperament politic. De la el se aștepta tot mai mult, în nota de civilizație care-i caracteriza întreaga acțiune, notă cu atât mai delicată cu cât e atât de rară într-o vreme când demagogia și egoismul trivializează peste măsură luptele politice.*

În ziarul „Adevărul” se preciza: *Era liberal, dar problemele politice el le examina și din punctul de vedere al interesului general și al principiilor superioare. Din spirit de disciplină se înmlădiau uneori necesitățile de partid. Între ai săi însă făcea să treacă mereu pe dinaintea ochilor ceea ce dicta interesul bine înțeles al țării. (...) Își iubea partidul cu pasiune, dar pe adversari știa să-i stimeze și să le câștige simpatiile. A fost cel mai agreat de către adversari dintre toți miniștrii fostului regim.*

La rândul său ziarul „Argus” sublinia: *El moare sărac, deși a fost primar și de mai multe ori ministru, tocmai în vremea de după război, când în politică atâția alții au găsit un izvor nesecat de repede îmbogățire*⁷.

Personalitatea marcantă a părintelui Consiliului Legislativ a fost evidențiată cu multă trăire sufletească de Vlad Udrea în articolul *G. G. Mârzescu*, elaborat cu prilejul decesului marelui jurist și publicat în revista „Palatul de Justiție”, după cum urmează: *Dar Mârzescu n-a fost numai un ministru și mai ales un ministru al **justiției**; el a fost înainte și mai presus de toate omul dreptății, vajnicul luptător și fanaticul credincios, îndeplinitor al legii. Ca om politic, înzestrat cu o vastă și aleasă cultură, de o inteligență rară, spirit echilibrat, clarvăzător, om de un tact perfect, muncitor neobosit (cu toate că în ultimul timp grav bolnav), sincer, drept și mai presus de toate un bun patriot, G. G. Mârzescu a adus în lumea politică de azi nota, adevărata notă de democrație demnă și echilibrată, care i-a câștigat simpatii până și la adversarii săi politici. Și azi, figura lui G. G. Mârzescu, pe care prietenii și dușmanii, mici și mari, îl regretă, ne apare inspirată și strălucitoare ca a aceluia care în fața altarului dreptății, cinstei și legii și-a făcut cu tot atâta credință datoria, îndeplinindu-și misiunea, ca și a preotului ce-și face slujba în fața altui altar, acel al Dumnezeuirii!... Odihnească-se în pace!*⁸

Imaginea lui George G. Mârzescu a rămas vie peste timp în inimile generațiilor de juriști care i-au urmat, îndeosebi ale înalților profesioniști de la Consiliul Legislativ, ce și-au adus contribuția lor valoroasă la dezvoltarea democrației în țară.

⁷ Apud **Ioan Lăcustă**: *Cuvinte lămuritoare*, la **Gheorghe Gh. Mârzescu**: *Fapte și impresii zilnice (1917 – 1918)*, București, Editura „Curtea veche”, 2004, p.25-26

⁸ **Vlad Udrea**: *op.cit.*, p.2

Propuneri de lege ferenda extrase din articolele publicate în revistele de drept românești (semestrul II 2005)

- Bibliografie indexată și adnotată¹ -

1. Sinteza observațiilor cu caracter general și de completare a Proiectului Codului de procedură administrativă a României. În: Revista de drept public, nr.3, 2005. - p.82-89.

Mai mulți autori fac numeroase propuneri de amendare a proiectului Codului de procedură administrativă

Subiect: Cod de procedură administrativă, proiect

2. ALBESCU, EMILIA CLAUDIA. - Implicațiile hotărârilor pronunțate de Curtea europeană a drepturilor omului asupra dreptului intern privind executarea obligațiilor de plată ale statului, autorităților și instituțiilor publice stabilite prin titluri executorii. În: Dreptul, nr.11, 2005. - p.55-63.

Se propune abrogarea Ordonanței Guvernului nr.22/2002 și a art.25 alin.3 din O.U.G. nr.23/2004 care permit statului, autorităților și instituțiilor sale să împiedice sau să întârzie nerezonabil executarea creanțelor deținute împotriva lor. Apare ca oportună adoptarea de către stat, în exercitarea obligațiilor sale pozitive a unui nou cadru legislativ care să țină seama de dispozițiile constituționale din art.44 alin.1 și art.53 și care ar putea fi susținut de practica Curții europene a drepturilor omului.

Subiect: Curtea Europeană a Drepturilor Omului ; obligație de plată ; Ordonanța de urgență a Guvernului nr.23/2004 ; Ordonanța Guvernului nr.21/2002 ; titlu executoriu

3. AMBROZIE, ALEXANDRU. - Considerații asupra aplicării art. 206-208 din Legea nr.297/2004 privind piața de capital. Despre inexistența dreptului la squeeze-out și sell-out în dreptul românesc. În: Pandectele Române, nr.3, 2005. - p.231-237.

Instituirea obligației acționarilor minoritari de a-și vinde acțiunile acționarului majoritar, respectiv a obligației acționarului majoritar de a cumpăra acțiunile minoritarilor la cererea acestora trebuie prevăzută în mod imperios într-o lege sau un act normativ cu forță similară.

Subiect: Legea nr.297/2004 ; piață de capital

4. APOSTOL TOFAN, DANA. - Câteva reflecții pe marginea Proiectului Codului de procedură administrativă (partea I). În: Revista de drept public, nr.3, 2005. - p.90-104.

Se fac mai multe propuneri de amendare a proiectului Codului de procedură administrativă pentru a se pune de acord cu prevederile Legii nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

Subiect: Cod de procedură administrativă, proiect ; Legea nr.24/2000

5. BELIGRĂDEANU, ȘERBAN. - Probleme generate de actualele reglementări referitoare la dreptul de preaviz al salariatului în cazul concedierii pentru anumite temeuri legale. În: Dreptul, nr.12, 2005. - p.71-80.

Se consideră ca strict necesară includerea dispoziției înscrise în art.74 alin. 4 din Contractul colectiv de muncă la nivel național pe anii 2005-2006 în cuprinsul Codului Muncii și ca urmare, suprimarea art.74, alin.1 lit.b) din Codul muncii.

Subiect: Codul muncii ; contract colectiv de muncă ; drept de preaviz ; Legea nr.53/2003 ; Ordonanța de urgență a Guvernului nr.65/2005 ; salariat

6. BELIGRĂDEANU, ȘERBAN. - Probleme și efecte specifice ale răspunderii disciplinare și ale jurisdicției acesteia în cazul salariaților care, în temeiul unor legi speciale, exercită anumite profesii organizate în corpuri profesionale. În: Dreptul, nr.9, 2005. - p.78-96.

Se propune includerea în legile privitoare la organizarea și exercitarea anumitor profesii a următoarelor reglementări: competența instanței de contencios administrativ, în toate situațiile în care se aplică, în interiorul profesiei, una dintre sancțiunile disciplinare prevăzute; dacă cel sancționat este salariat, să se prevadă expres obligația corpului profesional de a

¹ Lucrare realizată de Victoria ȚĂNDĂREANU, Svetlana BACIU și Tudor PRELIPCEANU, experți la Consiliul Legislativ

comunica și angajatorului sancțiunea disciplinară aplicată. În plus, art.56 lit.h din Codul muncii trebuie completat în sensul că are loc încetarea de drept a contractului individual de muncă și în situațiile în care, prin legi speciale, se reglementează, cu titlu de sancțiune disciplinară, retragerea definitivă a calității de membru al unui corp profesional, radierea din evidența corpului profesional, excluderea din profesie etc.

Subiect: jurisdicția muncii ; răspundere disciplinară

7. CARP, RADU. - Un principiu constituțional în dezbatere: inamovibilitatea judecătorilor în dreptul românesc și comparat. În: Revista de drept public, nr.3, 2005. - p.49-65.

Se propune ca limitarea vârstei de pensionare a magistraților să fie înscrisă în Constituție.

Subiect: Constituția revizuită ; drept comparat ; judecător, incompatibilitate ; Legea nr.247/2005

8. CONEA, NICOLAE ; NUȚU, COSTACHE. - Circulația pe drumurile publice. Propunere de lege ferenda. În: Revista de drept penal, nr.3, 2005. - p.55-56.

Se propune ca în O.U.G nr.195/2002 ar trebui să se reintroducă incriminarea fetei de conducere pe drumurile publice a unui autovehicul de către o persoană care se află în stare de ebrietate.

Subiect: circulația pe drumurile publice ; Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002

9. CORAȘ, LEONTIN. - Considerații teoretice și practice în legătură cu plângerea în fața instanței împotriva rezoluțiilor sau a ordonanțelor procurorului de netrimitere în judecată, formulată în temeiul art.278¹ din Codul de procedură penală. În: Dreptul, nr.10, 2005. - p.154-163.

Se propune introducerea unei dispoziții speciale în care să se prevadă următoarele: "cheltuielile judiciare avansate de stat în cazul plângerii formulate în condițiile art.278¹ din Codul de procedură penală rămân în sarcina acestuia, iar cheltuielile făcute de părți vor fi suportate de acestea".

Subiect: Cod de procedură penală ; instanță ; netrimitere în judecată ; plângere

10. CRIȘAN, EUGEN. - Modificări legislative referitoare la circumstanțele atenuante cuprinse în noul Cod penal. În: Dreptul, nr.9, 2005. - p.159-170.

Se propune să se excludă din conținutul art.92 alin.1 lit.e) din noul Cod penal cuvântul "numai" pentru a se putea face o justă aplicare a acestor prevederi legale.

Subiect: circumstanță atenuantă ; Cod penal

11. CRUMPĂNĂ, DIANA. - Aspecte privind modalitatea de stabilire și recuperare a daunei cauzate de salariat angajatorului său. În: Revista română de dreptul muncii, nr.3, 2005. - p.104-108.

Se consideră că este necesar să se completeze Codul muncii cu măsuri concrete de stabilire și recuperare a prejudiciului produs de salariat angajatorului său.

Subiect: angajat ; angajator ; Codul muncii ; daune

12. DASCĂL, TEODOR. - Considerații cu privire la unele dintre instituțiile reglementate prin Legea nr. 301/2004 privind Codul Penal. În: Dreptul, nr.11, 2005. - p.172-181.

Articolul cuprinde numeroase propuneri "de lege ferenda": instituirea obligației instanței ca în caz de concurs formal, în dispozitivul hotărârii pronunțate să fie enumerate toate infracțiunile săvârșite care intră în componența concursului și care constituie "fapta"; abrogarea dispozițiilor art.50 alin.1 lit.c) și d) din Codul penal, pe ansamblu, dispozițiile art.50, alin.1 trebuie completate. "De lege ferenda" privind maximul special al infracțiunii mai grave.

Subiect: Cod penal ; concurs de infracțiuni ; Legea nr.301/2004 ; recidivă

13. DIACONU, DUMITRU VIRGIL. - Privire critică de ansamblu asupra prevederilor Legii nr.535/2004 pentru prevenirea și combaterea terorismului (Partea I). În: Pandectele Române, nr.3, 2005.- p.238-255.

Se propune ca textul art.2 lit. a) și b) din Legea nr.535/2004 ar trebui completat cu sintagmele "prin teroare sau prin crearea unor stări de panică". Prevederile Legii nr.535/2004 care vizează procedura înregistrării și interceptării comunicațiilor soldată în final cu autorizarea magistraților de la Înalta Curte de Casație și Justiție este în contradicție cu procedura de interceptare și înregistrare a convorbirilor în cazul infracțiunilor contra siguranței naționale prevăzute de Codul penal și de alte legi speciale.

Subiect: Legea nr.535/2004 ; terorism

14. DIACONU, DUMITRU VIRGIL. - Privire critică de ansamblu asupra prevederilor Legii nr.535/2004 pentru prevenirea și combaterea terorismului (Partea a II-a). În: Pandectele Române, nr.4, 2005. - p.229-249.

Autorul propune mai multe reformulări ale unor articole din Legea nr.535/2004, precum și punerea de acord a noului Cod penal cu respectiva lege.

Subiect: Legea nr.535/2004 ; terorism

15. DIMA, TRAIAN. - Droguri. Noi reglementări. În: Revista de drept penal, nr.2, 2005. - p.77-88.

Se consideră că la o viitoare modificare a Codului penal ar trebui ca măsura includerii condamnatului consumator de droguri într-un program terapeutic ce se desfășoară în sistemul penitenciar să fie trecută în rândul măsurilor de siguranță.

Subiect: droguri

16. DIMOFTE, GEORGE ; RUS, CIPRIAN. - Răspunderea penală a persoanei juridice. În: Revista de drept penal, nr.1, 2005. - p.122-128.

Codul de procedură penală ar trebui să instituie o procedură specială aplicabilă persoanei juridice și să stabilească în ce calitate persoana juridică participă la proces. De asemenea, ar trebui ca legislația să fie completată cu prevederi referitoare la cazierul judiciar al persoanei juridice și la reabilitarea acesteia.

Subiect: Cod de procedură penală ; persoană juridică, responsabilitate ; răspundere penală

17. DUMITRIU, EUGENIA. - Definiția terorismului în Uniunea Europeană și în România. În: Revista română de drept comunitar, nr.3, 2005. - p.80-93.

Autoarea consideră că ar trebui modificată Legea nr.535/2004, care nu realizează o transpunere corectă a Deciziei-cadru a Consiliului nr.2002/475/JAI, textul legii fiind peste măsură de complex, nesistematizat, iar redactarea sa este neclară și greoaie. Noul Cod penal are lacune în privința listei infracțiunilor referitoare la terorism.

Subiect: Cod penal ; Legea nr.535/2004 ; terorism ; Uniunea Europeană

18. FĂINIȘI, FLORIN. - Cerința Uniunii Europene de utilizare, în domeniul transporturilor, a biocarburanților sau a altor tipuri de carburanți din surse regenerabile. În: Revista de drept comercial, nr.7-8, 2005. - p.55-59.

Se propune „de lege ferenda” armonizarea de urgență a legislației românești cu Directiva 2003/30/CE.

Subiect: biocarburanți ; Comisia Europeană ; Consiliul European ; Directiva 2003/30/CE ; Parlamentul european ; surse regenerabile de energie ; transporturi ; Uniunea Europeană

19. GHEORGHE, MONICA. - Soluționarea conflictelor de drepturi pe cale amiabilă în momentul și după sesizarea instanței. În: Revista română de dreptul muncii, nr.2, 2005. - p.104-107.

Ar trebui ca obligația de a încerca stingerea conflictului prin împăcarea părților să incumbe instanței și în cazul soluționării litigiului intervenit între funcționarul public și autoritatea (instanța) publică.

Subiect: conflict de drepturi ; conflict de muncă ; instanță

20. GHEORGHE, TEODOR VIOREL. - Unele observații și propuneri "de lege ferenda" referitoare la infracțiunea de corupere electorală. În: Dreptul, nr.10, 2005. - p.103-109.

Se propune diferențierea considerabilă a pedepselor aplicabile faptelor de promisiune, oferire, dare de bani și bunuri în scop electoral de cele aplicabile primirii acestor foloase materiale, în sensul reducerii pedepselor pentru aceste din urmă fapte. Ar trebui ca textul art.303 din Legea nr.301/2004 să fie modificat până la identificarea cu art.102 din Legea nr.373/2004, în ceea ce privește elementele constitutive ale infracțiunii.

Subiect: corupție electorală ; drept electoral ; Legea nr.301/2004 ; Legea nr.373/2004

21. GHEORGHIU, NECULAI. - Mai este utilă instituția juridică a "încuviințării executării silite" a hotărârilor judecătorești? În: Revista de drept comercial, nr.7-8, 2005. - p.169-171.

Autorul propune abrogarea art.373/1 din Codul de procedură civilă, care reglementează instituția "încuviințării executării silite", deoarece astfel s-ar degreva instanțele de judecată de o obligație ce nu-și găsește eficiența și, mai mult, este de natură să prelungească executarea.

Subiect: Cod de procedură civilă ; executor judecătoresc ; hotărâre judecătorească ; instituția încuviințării executării silite ; Legea nr.188/2000

22. GHEORGHIU, NECULAI. - Unele aspecte legate de posibilitatea înlocuirii de către instanța de judecată a sancțiunii desfacerii disciplinare a contractului de muncă cu altă sancțiune disciplinară mai ușoară. În: Revista română de dreptul muncii, nr.2, 2005. - p.108-110.

Se consideră că este necesar ca în viitoarea modificare a Codului muncii să se prevadă expres ce soluții poate pronunța instanța de judecată atunci când este investită cu soluționarea contestațiilor salariaților împotriva deciziilor angajatorilor de desfacere disciplinară a contractelor de muncă.

Subiect: contract de muncă ; instanță de judecată ; sancțiune disciplinară

23. GOICOVICI, JUANITA. - Discuții în legătură cu solemnitatea contractului de donație. În: Dreptul, nr.7, 2005. - p.39-53.

Autorul consideră că se impune ca regimul juridic destinat contractului de donație să fie unul unitar, fără a mai distinge după cum liberalitatea este una ostensibilă sau una ascunsă sub o haină juridică împrumutată. Sunt prezentate mai multe variante de regimuri juridice.

Subiect: contract de donație

24. GOICOVICI, JUANITA. - Protejarea consimțământului "părții slabe" prin Legea nr.289/2004 privind regimul juridic al contractelor pentru consum destinate consumatorilor persoane fizice. În: Dreptul, nr.8, 2005. - p.9-36.

Se propune modificarea și completarea Legii nr.289/2004, pentru a se corecta denumirea greșită dată "dreptului de retractare", completat cu definiția și fixarea unui termen legal pentru exercitarea sa. Ar fi necesară abordarea detaliată a contractelor privind "creditele gratuite" printr-o lege specială.

Subiect: contract de consum ; Legea nr.289/2004 ; protecția consumatorului

25. GORGĂNEANU, ION GH. - Pentru un nou Cod de procedură penală. În: Revista de drept penal, nr.2, 2005. - p.66-72.

Se propun multiple modificări ale Codului de procedură penală, atât în ceea ce privește partea generală, cât și în ceea ce privește partea specială.

Subiect: Cod de procedură penală

26. GUIU, KETTY. - Unele considerații privind combaterea faptelor de contrafacere a obiectului unei invenții. În: Dreptul, nr.9, 2005. - p.199-202.

Se propune scoaterea din noul Cod penal a dispozițiilor de incriminare privind faptele de contrafacere și punere în circulație a produselor contrafăcute, aceste dispoziții urmând să-și aștepte sediul exclusiv în legea specială, Legea nr.64/1991.

Subiect: Cod penal ; invenție ; Legea nr.64/1991 ; produs contrafăcut

27. HAȚEGAN, IOANA. - Reprezentativitatea sindicatelor și procedura constatării acesteia la nivel de unitate. În: Revista română de dreptul muncii, nr.2, 2005. - p.100-103.

Se consideră că s-ar impune reglementarea expresă a constatării reprezentativității în procedura contencioasă cu citarea atât a sindicatului cât și a unității.

Subiect: reprezentare salariați ; sindicat

28. HERGHELEGIU, LIVIU. - Necesitatea introducerii Camerei de Probațiune în dreptul procesual penal român. În: Dreptul, nr.10, 2005. - p.124-126.

Pornind de la prevederile art.262 alin.1 din C.pr.pen. și art.300 C.pr.pen., se propune instituirea unei Camere de Probațiune. În acest sens, s-ar impune introducerea unor dispoziții speciale care să prevadă că în cazul soluțiilor de scoatere de sub urmărire penală sau încetare a urmăririi penale cu inculpați aflați în stare de arest preventiv, dosarul cauzei să fie înaintat și instanței de judecată pentru ca soluția procurorului să fie analizată sub aspectul legalității și temeiniciei în Camera de Probațiune, punerea în libertate a inculpatului urmând să fie suspendată până la judecarea cauzei în Camera de Probațiune. Aceste măsuri propuse se pot realiza fie prin introducerea instituției judecătorului de instrucție sau a judecătorului delegat cu atribuții în faza de urmărire penală, fie de către judecătorii din cadrul secției penale a instanței căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond.

Subiect: cameră de probațiune ; Cod de procedură penală ; drept procesual

29. HERGHELEGIU, LIVIU. - Investigator sub acoperire. În: Revista de drept penal, nr.2, 2005. - p.118-120.

Se impune modificarea dispozițiilor art.224¹ – 224⁴ Cod de procedură penală, în sensul de a se da posibilitatea instanței de judecată să cunoască identitatea martorului sub acoperire și chiar de a putea proceda la audierea acestuia.

Subiect: investigator sub acoperire

30. HERGHELEGIU, LIVIU. - Camera de probațiune. În: Revista de drept penal, nr.3, 2005. - p.105-106.

Se propune instituirea unei camere de probațiune, precum și introducerea instituției judecătorului de instrucție

Subiect: cameră de probațiune ; Cod de procedură penală

31. IMBRESCU, ION ; IMBRESCU, EMANUEL. - Discuții cu privire la recentele acte normative din domeniul protecției și promovării drepturilor copilului. În: Dreptul, nr.7, 2005. - p.54-68.

Sunt prezentate numeroase propuneri de modificare a Legii nr.272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului.

Subiect: Legea nr.272/2004 ; protecția copilului

32. IMBRESCU, ION. - Reflecții în legătură cu folosirea eronată a unor termeni din sfera dreptului familiei. În: Dreptul, nr.8, 2005. - p.110-115.

Autorul consideră că trebuie revizuit Codul civil (cap.II, Cartea I și Cartea II), în sensul corectării acestuia cu privire la folosirea corectă a terminologiei cu privire la "copil" și "protecția copilului". Cu ocazia revizuirii Legii nr.272/2004 trebuie să se includă un articol prin care să se abroge expres prevederile contrare din Codul familiei.

Subiect: Cod civil ; Codul familiei ; dreptul familiei ; Legea nr.272/2004 ; tehnică legislativă

33. IONESCU, IOSIF. - Prescripția răspunderii penale. În: Revista de drept penal, nr.3, 2005. - p.95-97.

Codul penal ar trebui să prevadă că termenul prescripției speciale nu se poate împlini în cursul unui proces aflat în desfășurare. În ceea ce privește prescripția executării pedepsei ar trebui prevăzută imprescriptibilitatea pedepselor aplicate infracțiunilor propuse pentru imprescriptibilitatea răspunderii penale, dar și pentru toate pedepsele cu detențiune pe viață.

Subiect: prescripție ; răspundere penală

34. ISAC, MARIUS. - Reprezentarea salariaților la negocierea contractului colectiv de muncă pe unitate. În: Revista română de dreptul muncii, nr.3, 2005. - p.93-97.

Se consideră că în Legea nr.130/1996 ar trebui folosită sintagma "sindicate (organizații sindicale) cu drept de negociere" în loc de "sindicate reprezentative".

Subiect: contract colectiv de muncă ; Legea nr.130/1996 ; reprezentare salariați

35. IVAȘCU, SABIN. - Plângerea împotriva actelor procurorului. În: Revista de drept penal, nr.3, 2005. - p.107-109.

Se propune: renunțarea la plângerea la primul procuror sau la procurorul ierarhic superior; completarea alin.9 al art.278¹ Cod de procedură penală în sensul că plângerea persoanei la care se referă alin.1 constituie și actul prin care se pune în mișcare acțiunea penală; completarea punctului c) al alin.8 din art. 278¹ în sensul că judecătorul care a admis plângerea și a reținut cauza pentru judecare nu este incompatibil să soluționeze cauza în fond.

Subiect: Cod de procedură penală ; plângere ; procuror

36. JURCĂ, ILIE-VIRGIL. - Despre calitatea de militar. În: Revista de drept penal, nr.1, 2005. - p.102-104.

Autorul consideră că pentru clarificarea înțelesului noțiunii de militar ar fi binevenită definirea acesteia în Codul penal

Subiect: Cod penal ; militar

37. MANEA, TAMARA. - Aplicarea dispozițiilor referitoare la existența unei cauze de nepedepsire prevăzute de lege. În: Dreptul, nr.11, 2005. - p.156-157.

Se propune ca la viitoarea modificare a dispozițiilor Codului de procedură penală să se aibă în vedere și reglementarea modului în care procurorul sesizează instanța de judecată atunci când constată că în cursul urmăririi penale a intervenit o cauză de nepedepsire.

Subiect: Cod de procedură penală ; instanță de judecată ; nepedepsire ; procuror ; urmărire penală

38. MIREA, VALERICA. - Persoana juridică - subiect activ al infracțiunii. În: Dreptul, nr.12, 2005. - p.168-175.

Se consideră că în cazul sintagmei folosite de legiuitor "poate fi majorat cu o pătrime" în art.54 alin.1 din Codul Penal s-ar impune modificarea formulării, adică "care poate fi majorat cu până la o pătrime".

Subiect: Cod penal ; persoană juridică

39. MOTIU, FLORIN AUREL. - Aspecte de drept comparat privind curtierii de asigurări. În: Revista de drept comercial, nr.7-8, 2005. - p.45-51.

Autorul apreciază că este imperios necesară reglementarea legală a contractului de curtaj

Subiect: agent de asigurare ; asigurări ; broker de asigurare ; contract de curtaj ; curtier de asigurări ; drept comparat ; intermediere în asigurări ; Legea nr.32/2000 ; Legea nr.403/2004

40. NICULEANU, COSTEL. - Continuitate și noutate în reglementarea concursului de infracțiuni. În: Dreptul, nr.8, 2005. - p.153-157.

Se propune ca art.46 din noul Cod penal să aibă redactarea: "Pluralitatea de infracțiuni constituie, după caz, concurs de infracțiuni, recidivă sau pluralitate intermediară". Art.47 alin.3 din noul Cod penal ar trebui reformulat: "în cazul concursului formal de infracțiuni, se stabilește câte o pedeapsă pentru fiecare infracțiune și se aplică cea mai grea cu posibilitatea aplicării unui spor, fără a putea fi depășit totalul pedepselor stabilite pentru infracțiunile concurente".

Subiect: Cod penal ; concurs de infracțiuni ; infracțiune

41. NICULEASA, MĂDĂLIN. - Câteva comentarii privind Legea nr.554/2004 a contenciosului administrativ. În: Dreptul, nr.8, 2005. - p.37-53.

Se propune ca Legea nr.554/2004 să fie completată în sensul stabilirii în mod expres a naturii juridice a termenului-regulă de 30 de zile în care persoana interesată poate formula plângere prealabilă.

Subiect: contencios administrativ ; Legea nr.554/2004

42. PARASCHIV, GAVRIL. - Consecințe deosebit de grave. În: Revista de drept penal, nr.3, 2005. - p.52-55.

Este propusă modificarea art.160 Cod penal nou în ceea ce privește limitele de pedeapsă prevăzute de lege.

Subiect: Cod penal ; consecințe deosebit de grave

43. PASCU, ILIE ; FLOANDER, ION. - Procedura și efectele grațierii. În: Revista de drept penal, nr.3, 2005. - p.43-46.

Pentru a evita eventualele implicații pe care le poate genera revocarea grațierii individuale prin decret prezidențial se propune ca fie Legea nr.546/2002 privind grațierea și procedura grațierii, fie Constituția să prevadă dispoziții care să reglementeze această situație.

Subiect: grațiere ; Legea nr.546/2002

44. PERESCU, NARCISA RODICA. - Observații asupra unor texte ale Legii nr.393/2004 privind statutul aleșilor locali. În: Dreptul, nr.11, 2005. - p.33-42.

Autorul consideră că ar trebui prevăzut fie printr-un nou alineat la art.16, fie într-un nou articol al Legii nr.393/2004 că în cazurile stipulate de la art.15 alin 2 lit.c) și d), ordinul prefectului poate fi atacat de primar la instanța de contencios administrativ în termen de 10 zile de la comunicare. Alin.1 de la art.6 din L.nr.393/2004 ar trebui să aibă următorul conținut: "consilierii intră în exercițiul mandatului de la data declarării ca legal constituit a consiliului din care fac parte potrivit Legii nr.215/2001, cu condiția validării alegerilor și depunerii jurământului", pentru a exista concordanță între alin.1 și 3.

Subiect: alegeri locale ; Legea nr.393/2004

45. POPA, ION. - Drepturile bănești ale magistraților - salariu sau indemnizație? În: Revista română de dreptul muncii, nr.2, 2005. - p.73-80.

Se propune modificarea art.154 din Legea nr.53/2003 - Codul muncii, în sensul înlocuirii termenului de indemnizație cu cel de salariu.

Subiect: drepturi bănești ; indemnizație ; magistrat ; salariu

46. POPESCU, ANDREI. - Recentele modificări ale Codului muncii și dreptului social comunitar. În: Revista română de dreptul muncii, nr.3, 2005. - p.35-44.

Autorul consideră că este necesar să se reintroducă în legislație măsuri concrete care să prevină recurgerea abuzivă la concedierea colectivă în detrimentul salariaților; România ar trebui să declanșeze procedurile interne ratificării (integrale) a Convenției O.I.M. nr.173/1992; prevederile Directivei 2003/88/CE nu au fost preluate în totalitate.

Subiect: codul muncii ; drept social european

47. POPESCU, CORNELIU-LIVIU. - Controlul constituționalității tratatelor internaționale. În: Dreptul, nr.11, 2005. - p.9-33.

Eventualele propuneri "de lege ferenda" și care nu pot fi decât de ordin constituțional, nu doar legal, sunt în sensul unificării regimului controlului validității tratatelor internaționale și al actelor prin care România devine partea la acestea, sub formă exclusivă a cenzurii de constituționalitate, de competența Curții Constituționale, cu caracter "a priori" și automat.

Subiect: constituționalitate ; tratat internațional

48. POTRIVITU, GIGEL ; SOARE, DANIEL. - Cazuri de impunitate ce pot apărea în cazul infracțiunii de nedenunțare a unor infracțiuni. În: Dreptul, nr.9, 2005. - p.153-158.

Se propune modificarea art.338 din noul Cod penal în sensul specificării în conținutul acestuia că ceea ce trebuie denunțat este "fapta penală" și nu "infracțiunea".

Subiect: impunitate ; infracțiune

49. ROMAN, EUGEN. - Semnificația codificării normelor de procedură administrativă din perspectiva integrării în Uniunea Europeană. În: Revista de drept public, nr.3, 2005. - p.101-104.

Se propune o unitate terminologică a proiectului Codului de procedură administrativă, precum și inserarea a două principii recunoscute în dreptul administrativ european: principiul proporționalității (dintre mijlocul utilizat de administrație și scopul și obiectivul urmărite), precum și principiul flexibilității procedurilor administrative și eliminării birocrăției. De asemenea, trebuie să-și găsească consacrară dreptul cetățeanului la o bună administrare.

Subiect: Cod de procedură administrativă, proiect

50. SCRIPCARU, GH. ; SCRIPCARU, CĂLIN; ISAC, LILIANA. - Manipulările genetice și implicațiile lor juridice. În: Revista de drept penal, nr.3, 2005. - p.47-51.

Se propune să se facă distincția în legislație între clonarea reproductivă și clonarea terapeutică aptă a aduce beneficii în terapia bolilor.

Subiect: manipulare genetică

51. SIPOS DOROTTYA ; DEÁK ATTILA. - Considerații cu privire la contractul de transport aerian de mărfuri în trafic intern și internațional. În: Revista de drept comercial, nr.11, 2005. - p.121-138.

Autorii propun elaborarea unei reglementări vaste pe plan intern în privința contractului de transport aerian de mărfuri, ca urmare a lipsei unei reglementări unificate și concrete în această materie, drept model putând servi Convenția de la Montreal pentru transporturile aeriene internaționale.

Subiect: cărăuș ; Cod aerian ; Cod civil ; contract de transport aerian ; contract de transport de mărfuri ; Convenția de la Montreal din 1999 ; drept comercial ; dreptul transporturilor ; marfă ; Ordonanța Guvernului nr.29/1997 ; trafic intern ; trafic internațional

52. STĂNOIU, RODICA MIHAELA ; BREZEANU, ORTANSA; CONSTANTIN, ANDREI. - Sistemul penitenciar român. Realizări, dificultăți, perspective. În: Revista de drept penal, nr.3, 2005. - p.28-42.

Se propune perfecționarea cadrului legislativ spre a permite externalizarea unor servicii și activități, precum și pentru atragerea comunității, a organizațiilor neguvernamentale în acțiunea de reintegrare socială a deținuților.

Subiect: penitenciar

53. STOICA, VALERIU. - Sensurile și tipologia accesiiunii. În: Dreptul, nr.10, 2005. - p.46-62.

Se propune ca în redactarea proiectului Codului Civil, art. 435 să fie amendat, prin înlăturarea sintagmei "tot ceea ce produce bunul" și prin înlocuirea sintagmei "caz fortuit" cu "eveniment".

Subiect: accesiuune ; Cod civil

54. ȘTEFĂNESCU, ION TRAIAN ; MACOVEI, OVIDIU; VARTOLOMEI, BRÂNDUȘA. - Corelația dintre obligația de fidelitate și clauza de neconcurență inserată în contractul individual de muncă. În: Dreptul, nr.11, 2005. - p.88-104.

La sesizarea salariatului sau a inspectoratului teritorial pentru muncă instanța competentă poate diminua efectele clauzei de neconcurență. "De lege ferenda", acest text legal ar trebui completat, în sensul ca și angajatorul să poată cere diminuarea efectelor clauzei de neconcurență.

Subiect: clauză de neconcurență ; Codul muncii ; contract individual de muncă

55. TERȚA, IOAN. - Aspecte privind dispozițiile art.304 ind.1 din Codul de procedură civilă. În: Revista de drept comercial, nr.7-8, 2005. - p.52-54.

Pentru ca recursul să îndeplinească pe deplin funcția sa de cale extraordinară de reformare, în care verificarea legalității hotărârilor pronunțate să constituie singurul temei, autorul propune ca într-o viitoare modificare a Codului de procedură civilă dispozițiile art.305 să nu-și mai găsească reglementarea, urmând ca și ele să fie abrogate. Altfel, s-ar putea consemna existența celei de-a treia căi de judecată devolutivă, alături de cea de fond și apel, ceea ce este de nepermis.

Subiect: Cod de procedură civilă ; Legea nr.59/1993 ; Ordonanța de urgență a Guvernului nr.58/2003 ; Ordonanța de urgență a Guvernului nr.138/2000 ; recurs

56. TOMA, DUMITRU. - Infrațiunile contra păcii și omenirii în noul Cod penal. În: Revista de drept penal, nr.4, 2005. - p.40-43.

Autorul consideră ca o scăpare din vedere a legiuitorului excluderea de la imprescriptibilitatea răspunderii penale și a executării pedepsei a celor două infrațiuni cuprinse în art.261 și art.262 din noul Cod penal. Se apreciază că infrațiunile contra păcii și omenirii și care sunt de competența Curții Penale Internaționale ar trebui să fie prevăzute într-un titlu distinct.

Subiect: Cod penal ; infrațiune contra păcii și omenirii

57. TULBURE, ADRIAN ȘTEFAN. - Constituția Europeană și legislația română procesual penală. În: Revista de drept penal, nr.3, 2005. - p.25-27.

Se consideră că viitorul Cod de procedură penală trebuie să cuprindă principiul "dreptul de a nu fi judecat sau condamnat de două ori pentru aceeași infracțiune", împiedicarea producând efecte chiar dacă faptei definitiv judecate i s-ar da o altă încadrare juridică.

Subiect: Constituția Uniunii Europene ; drept procesual penal

58. ȚINCA, OVIDIU. - Unele observații referitoare la procedura concedierii colective. În: Dreptul, nr.7, 2005. - p.69-76.

Este propusă modificarea Codului muncii cu obligații precise în sarcina angajatorului, spre a se preveni recurgerea abuzivă la concedierea colectivă în detrimentul salariaților.

Subiect: Codul muncii ; concediere colectivă ; Consiliul Legislativ (despre)

59. ȚOP, DAN. - Unele considerații teoretice privind contractul de ucenicie la locul de muncă. În: Pandectele Române, nr.5, 2005. - p.204-213.

Codul muncii ar trebui completat în sensul că în cazul ucenicilor este interzisă munca prestată în condiții grele, vătămătoare, periculoase, prestarea de ore suplimentare sau munca în timpul nopții, pentru a fi conforme cu normele Uniunii Europene în domeniu. De asemenea este necesară reglementarea explicită a încetării contractului de ucenicie.

Subiect: Codul muncii ; contract de ucenicie ; ucenicie

60. UDROIU, MIHAIL. - Noi dispoziții procedurale în materia combaterii traficului și consumului ilicit de droguri. În: Dreptul, nr.8, 2005. - p.179-184.

Viitorul Cod de procedură penală ar trebui să cuprindă în cadrul procedurilor speciale un capitol privitor la urmărirea și judecata infracțiunilor privitoare la traficul și consumul de droguri.

Subiect: Cod de procedură penală ; consum ilicit de droguri ; droguri ; trafic ilicit de droguri

61. VIDICAN, GHEORGHE. - Discuție pe marginea interpretării art.3 lit.c, partea finală, din Legea nr.146/1997 privind taxele judiciare de timbru. În: Dreptul, nr.9, 2005. - p.148-149.

Deoarece dispozițiile art.3 lit.c (in fine) din Legea nr.146/1997 sunt susceptibile de interpretări, autorul consideră că se impune ca, de urgență, ministrul justiției să elaboreze noile Norme metodologice.

Subiect: Legea nr.146/1997 ; taxa judiciară de timbru

62. VOINEA, GHEORGHE. - Protecția victimelor infracțiunilor. În: Dreptul, nr.8, 2005. - p.143-152.

Deoarece Codul penal nu prevede nici o procedură de urmat în cazul în care cererea pentru acordarea consilierii psihologice gratuite a victimei este respinsă, se consideră că este necesară reglementarea acesteia.

Subiect: Cod penal ; infracțiune ; victimă

**Articole din revistele de drept străine
intrate în Biblioteca Consiliului Legislativ**

- Bibliografie adnotată* -

EUROPEAN PUBLIC LAW

1. BARAK-EREZ, DAPHNE. - **The doctrine of legitimate expectations and the distinction between the reliance and expectation interests** = *Doctrina perspectivelor legitime și diferența dintre încredere și interesele de perspectivă*. În: European public law. - Haga : Kluwer Law International, nr.4, 2005. - p.583-601.

Autorul examinează natura interesului protejat de doctrina dreptului administrativ privind perspectivele legitime și este de părere că dezvoltarea independentă a dreptului administrativ trebuie privită în lumina diferenței dintre încredere și interesele de perspectivă stabilite de dreptul privat. Se explică, de asemenea, diferența dintre încredere și interesele de perspectivă și se exprimă justificările pentru protecția lor.

2. NAPOLITANO, GIULIO. - **Towards a European legal order for services of general economic interest** = *Spre o ordine juridică europeană pentru servicii de interes economic general*. În: European public law. - Haga : Kluwer Law International, nr.4, 2005. - p.565-581.

Autorul se referă la noile reglementări și directive care au drept obiectiv armonizarea piețelor liberalizate din cadrul Uniunii Europene și evidențiază natura, puterile și procedurile autorităților naționale a căror menire este să asigure aplicarea acestor reglementări. De altfel, legislația comunitară nu se mai limitează la a cere schimbarea unor anumite aspecte ale legislației naționale, ci a pus bazele unei veritabile noi ordini europene pentru servicii de interes economic general, mutând accentul de pe cadrul juridic al piețelor pe funcționarea concretă a mecanismelor de reglementare. Procesul este desigur incomplet, deoarece statele membre continuă să protejeze puterile propriilor guverne și întreprinderile naționale.

3. PROSSER, TONY. - **Competition law and public services: From single market to citizenship rights?** = *Legislația concurenței și serviciile publice: De la piața unică la drepturile cetățeanului?* În: European public law. - Haga : Kluwer Law International, nr.4, 2005. - p.543-563.

Adaptarea la piață a serviciilor publice a determinat o creștere a aplicării, în domeniul acestor servicii, a legislației concurenței, fapt ce a dus la crearea unei tensiuni între valorile eficienței și a dreptului de alegere al consumatorului, promovate de această legislație, pe de o parte, și valorile serviciului public bazate pe drepturile sociale și economice și pe solidaritate socială, pe de altă parte. În Marea Britanie, această situație a dus la nașterea unui conflict între competiția promovată de legislația mai sus amintită și autoritățile publice. În legislația Uniunii Europene, din perioada de după încheierea Tratatului de la Amsterdam, valorile serviciului public reflectă tradițiile unor țări membre ale UE în acest domeniu. Tribunalele comunitare și Comisia Europeană abordează deosebit de pozitiv serviciile de interes general, în conformitate cu Carta Verde privind serviciile de interes general, din 2003, a Comisiei Europene.

4. SOARES, ANTONIO GOUCHA. - **The Division of competences in the European Constitution** = *Împărțirea competențelor în Constituția Uniunii Europene*. În: European public law. - Haga : Kluwer Law International, nr.4, 2005. - p.603-621.

Clarificarea și simplificarea împărțirii pe plan vertical a competențelor a fost unul din principalele obiective ale mandatului dat Convenției Europene. În opinia Convenției Europene, Constituția Uniunii Europene trebuie să conțină un titlu special dedicat competențelor UE, astfel încât cetățenii acesteia să-și poată forma o idee limpede și concisă privind distribuția competențelor la nivelul Uniunii Europene, ca și condițiile de funcționare a lor.

JOURNAL DU DROIT INTERNATIONAL

5. BOSTANJI, SAMI. - **De la promotion des usages du commerce international par la justice étatique** = *Despre promovarea practicilor comerțului internațional de către justiția statului*. În: Journal du droit international. - Paris : Juris Classeur, nr.4, 2005. - p.1067-1091.

După părerea autorului, afacerea Interco c/North African International Bank reprezintă un punct de vedere privilegiat care permite observarea ideilor referitoare la promovarea practicilor comerțului internațional de către justiția statului.

6. MAHINGA, JEAN-GRÉGOIRE. - **La compétence de l'Etat du port en droit international public** = *Competența statului portului în dreptul internațional public*. În: Journal du droit international. - Paris : Juris Classeur, nr.4, 2005. - p.1093-1130.

Aspectele prezentate de autor se referă la competența exclusivă a statului în materie de acces la porturile sale și la competența statului portului în materie de inspectare și reținere a navelor străine în porturile sale.

* Lucrare realizată de Svetlana BACIU și Tudor PRELIPCEANU, experți la Consiliul Legislativ

7. PINGEL, ISABELLE. - **Observations sur la Convention du 17 janvier 2005, sur les immunités juridictionnelles des Etats et de leurs biens** = *Observații asupra Convenției din 17 ianuarie 2005 asupra imunităților jurisdicționale ale statelor și a bunurilor acestora*. În: Journal du droit international. - Paris : Juris Classeur, nr.4, 2005. - p.1045-1066.

Convenția din 17 ianuarie 2005 asupra imunităților jurisdicționale ale statelor și a bunurilor acestora stabilește că statul beneficiază de imunitate, cu câteva excepții care, deși clasice în materie de imunitate de jurisdicție, sunt foarte limitate în materie de executare.

JOURNAL OF LAW AND SOCIETY

8. ANLEU, SHARYN ROACH ; MACK, KATHY. - **Magistrates' everyday work and emotional labour** = *Activitatea de zi cu zi a magistraților și încărcătura afectivă a muncii*. În: Journal of law and society. - Boston : Blackwell Publishing, nr.4, 2005. - p.590-614.

Încărcătura afectivă se înscrie în activitatea zilnică, fiind deosebit de evidentă în sectorul serviciilor. Personalului angajat în acest sector, predominant feminin, i se cere să-și adapteze atitudinea afectivă în funcție de client, pentru ca acesta să se simtă cât mai în largul lui. Autorii examinează încărcătura afectivă pe care o înregistrează magistrații în timpul activității pe care o desfășoară la tribunal, intervievând în acest scop peste 40 de magistrați din întreaga Australie.

9. MURPHY, KRISTINA. - **Regulating more effectively: The relationship between procedural justice, legitimacy, and tax non-compliance** = *Pentru o reglementare mai eficientă: Relația dintre justiția procedurală, legitimitate și neîncuviințarea impozitului*. În: Journal of law and society. - Boston : Blackwell Publishing, nr.4, 2005. - p.562-589.

După cum apreciază autorul, în ultimii ani, un număr semnificativ de britanici au apelat la strategii de planificare a impozitelor care să permită micșorarea lor. Atitudinea acestor contribuabili a fost determinată de tendința autorităților financiare de a se implica în practici de planificare ilegală a impozitelor, ca urmare a manipulării scăpărilor pe care le prezintă legea impozitării din Marea Britanie. O asemenea atitudine din partea autorităților financiare poate să submineze legitimitatea autorității lor, or, interesul statului este de a se recâștiga încrederea contribuabilului în sistemul financiar britanic.

10. MUZIO, DANIEL ; ACKROYD, STEPHEN. - **On the consequences of defensive professionalism: Recent changes in the legal labour process** = *Despre consecințele caracterului profesional al apărării: Schimbări recente în procesul activității juridice*. În: Journal of law and society. - Boston : Blackwell Publishing, nr.4, 2005. - p.615-642.

Autorii studiază schimbările recente intervenite în procesul activității juridice în Marea Britanie. Se constată o consolidare pe planul organizării în domeniul judiciar, o creștere pe termen lung a numărului avocaților însărcinați cu procedura ce sunt salariați, o reglementare a evoluției ierarhiei profesionale, o creștere a procesului de stratificare din cadrul profesiei juridice. În articol se acordă, de asemenea, credit teoriei continuității a lui Freidson privind domeniul juridic.

11. POOLE, THOMAS. - **Harnessing the power of the past? Lord Hoffmann and the Belmarsh detainees case** = *Utilizarea experienței trecutului? Lordul Hoffmann și cazul Belmarsh*. În: Journal of law and society. - Boston : Blackwell Publishing, nr.4, 2005. - p.534-561.

În abordarea prevederilor Legii privind protecția drepturilor omului din Marea Britanie, autorul pornește de la discursul lordului Hoffmann referitor la cazul Belmarsh și pledează pentru utilizarea experienței acumulate în trecut pe această temă sensibilă. În articol, se caută, de asemenea, evidențierea aspectului specific al Legii privind protecția drepturilor omului din Marea Britanie în comparație cu legislația similară internațională.

12. ZEDNER, LUCIA. - **Securing liberty in the face of terror: Reflections from criminal justice** = *Apărarea libertății de amenințarea terorii: Reflecții privind justiția penală*. În: Journal of law and society. - Boston : Blackwell Publishing, nr.4, 2005. - p.507-533.

După atentatele teroriste de la New York și Londra, în literatura juridică din SUA și Marea Britanie s-a pus un accent tot mai mare pe abordarea noțiunilor de securitate și libertate dintr-o perspectivă politică și filozofică. Dezbaterile pe tema realizării echilibrului între asigurarea securității, ce impune măsuri coercitive, și libertate, care, în principiu, se opune unor astfel de măsuri, au fost dominate de specialiștii în drept internațional și în drept constituțional. Un rol important joacă însă opinia specialiștilor în drept penal, ce au o mare experiență în acest domeniu, care pun accentul pe găsirea mijloacelor care să ducă la sporirea măsurilor colective împotriva terorismului, fără a se diminua însă libertatea individuală.

MODERN LAW REVIEW

13. HARRIS, NEVILLE. - **Empowerment and state education: Rights of choice and participation** = *Împuternicirea și învățământul de stat: Dreptul la alegere și participare*. În: The Modern law review. - nr.6, 2005. - p.925-957.

În articol se evidențiază că implicarea părinților în educația școlară a copiilor în Marea Britanie, în ultimii 25 de ani, a fost scăzută. În consecință, specialiștii britanici din domeniul juridic și-au propus să modifice Legea învățământului din 1980, din Marea Britanie, urmărind să sporească responsabilitatea ce le revine părinților în privința activității școlare a copiilor lor, respectându-se, totodată, dreptul la opțiune al elevilor.

14. MICHALOWSKI, SABINE. - **Advance refusals of life-sustaining medical treatment: The Relativity of an absolute right** = *Dreptul de a refuza tratamentul pentru menținerea în viață: Relativitatea unui drept absolut*. În: *The Modern law review*. - nr.6, 2005. - p.958-982.

Legislația engleză acordă pacientului aflat în deplinătatea facultăților mentale dreptul de a refuza tratamentul pentru menținerea sa în viață. Totuși, acest drept nu se aplică în practică în urma intervenției instanțelor, în situația în care discernământul pacientului este pus sub semnul întrebării. Sunt analizate diverse cazuri în care s-a pus în discuție dreptul menționat mai sus al pacientului.

15. VINCENT-JONES, PETER. - **Citizen redress in public contracting for human services** = *Compensarea cetățeanului în contractele pentru servicii publice*. În: *The Modern law review*. - nr.6, 2005. - p.887-924.

Autorul examinează poziția juridică a cetățeanului în privința contractelor pentru servicii publice, având în vedere îmbunătățirea relațiilor dintre destinatarii serviciilor publice și furnizori. Obiectivul propus este asigurarea unei protecții cât mai adecvate a intereselor individuale și a interesului public.

REVUE DE SCIENCE CRIMINELLE ET DE DROIT PÉNAL COMPARÉ

16. BOURDON, WILLIAM. - **Entreprises multinationales, lois extraterritoriales et droit international des droits de l'homme** = *Întreprinderi multinaționale, legi extraterritoriale și dreptul internațional al drepturilor omului*. În: *Revue de science criminelle et de droit pénal comparé*. - Paris : Dalloz, nr.4, 2005. - p.747-752.

Sunt prezentate rezultatele primelor acțiuni judiciare angajate de asociația SHERPA, creată în 2001, care are drept scop să întreprindă toate acțiunile pentru ca mondializarea economiei să se realizeze în respectul unei etici globale și, în consecință, respectând principiile fundamentale ale protecției drepturilor omului, fie ele individuale sau colective. SHERPA reprezintă o rețea internațională de juriști care lucrează în legătură cu organizații pentru apărarea drepturilor omului și asociații de protecție a mediului. De asemenea, autorul prefigurează ceea ce ar putea reprezenta mâine un nou drept internațional și/sau național aplicabil agenților privați ai mondializării.

17. BRIGANT, JEAN-MARIE. - **"Quand le droit pénal ajourne la nuit". Réflexions sur la dimension nocturne en droit pénal** = *"Când dreptul penal amână noaptea". Reflecții asupra dimensiunii nocturne în dreptul penal*. În: *Revue de science criminelle et de droit pénal comparé*. - Paris: Dalloz, nr.4, 2005.- p.819-831.

Viața obișnuită este ritmată de succesiunea zi-noapte, dar dreptul nu cunoaște un asemenea ciclu, privilegiind continuitatea și uniformitatea. Totuși, dreptul penal integrează în mod expres fenomenul natural care este noaptea, integrare juridică care duce la apariția a două întrebări. Prima se referă la aprehensiunea fenomenului nocturn de către dreptul penal. A doua se referă la efectele juridice ale nopții ce în dreptul penal are un dublu aspect: cel al protecției cetățenilor, atunci când noaptea corespunde repausului social și cel al reprimării delincvenților, atunci când noaptea le servește drept refugiu. Autorul analizează aspecte legate de definirea din punct de vedere juridic a nopții, de efectele juridice ale ei. Reiese din studiu că există o distorsiune între norma juridică și fenomenele sociale.

18. CANIVET, GUY. - **Les influences croisés entre juridictions nationales et internationales** = *Influențe încrucișate între jurisdicțiile naționale și internaționale*. În: *Revue de science criminelle et de droit pénal comparé*. - Paris : Dalloz, nr.4, 2005. - p.799-817.

Autorul își pune întrebarea dacă deciziile de justiție naționale și internaționale sunt elaborate conform unor drepturi și reguli procedurale impermeabile la orice factori externi sau dacă jurisdicțiile sunt dimpotrivă reciproc influențate de ceea ce se întâmplă în altă parte. La această întrebare, articolul răspunde printr-o descriere a arhitecturii mondiale în care se inserează Curțile naționale, regionale și internaționale și-și organizează raporturile, arătând și curente de influență care le traversează.

19. DECAUX, EMMANUEL. - **La responsabilité des sociétés transnationales en matière de droits de l'homme** = *Responsabilitatea societăților transnaționale în materie de drepturi ale omului*. În: *Revue de science criminelle et de droit pénal comparé*. - Paris : Dalloz, nr.4, 2005. - p.789-798.

De la adoptarea sa în anul 2003, proiectul "normelor asupra responsabilității societăților transnaționale în materie de drepturi ale omului" a făcut obiectul unei adevărate dezbateri între Subcomisia de promovare și protecție a drepturilor omului și Comisia pentru drepturile omului. Autorul se referă la conținutul și importanța normelor.

20. DELMAS-MARTY, MIREILLE. - **Aplanir le terrain de jeu** = *Nivelarea terenului de joc*. În: *Revue de science criminelle et de droit pénal comparé*. - Paris : Dalloz, nr.4, 2005. - p.735-738.

Globalizarea economică și financiară relansează dezbaterea asupra specificității dreptului penal al afacerilor. Nevoile comerțului mondial solicită o mai mare egalitate între concurenți. Pentru piața mondială sunt mai puțin importante inegalitățile din interiorul unei țări, în schimb, între partenerii concurenți, de la o țară la alta, egalitatea este indispensabilă. Pentru ca jocul să se desfășoare cu arme egale, trebuie "nivelat terenul de joc" - "level the playing field" susține autoarea.

21. GIUDICELLI-DELAGE, GENEVIEVE. - **Le droit pénal de l'environnement. L'exception européenne...** = *Dreptul penal al mediului. Excepția europeană...* În: *Revue de science criminelle et de droit pénal comparé*. - Paris : Dalloz, nr.4, 2005. - p.767-775.

Cele două instrumente: "Convenția Consiliului Europei asupra protecției mediului prin dreptul penal", semnată în 1989 la Strasburg și "Decizia-cadru a Uniunii Europene din 2003 privind protecția mediului prin dreptul penal" reprezintă subiectul reflecțiilor autoarei, formulate ca o extindere a orientărilor trasate de textul d-nei Mireille Delmas-Marty, prezentat în revistă. În acest spirit, autoarea subliniază originalitatea construcției normative europene.

22. LEBEN, CHARLES. - Entreprises multinationales et droit international économique = Întreprinderi multinaționale și drept internațional economic. În: Revue de science criminelle et de droit pénal comparé. - Paris : Dalloz, nr.4, 2005. - p.777-788.

Aspectele la care se referă autorul sunt: întreprinderile multinaționale (EMN) și controlul activității acestora la nivel internațional, accesul EMN în sfera dreptului internațional prin intermediul dreptului internațional al investițiilor, controlul și reprimarea activităților internaționale ilicite în care EMN joacă un rol.

23. NORBERG, NAOMI. - Entreprises multinationales et lois extra-territoriales: l'interaction entre le droit américain et le droit international = Întreprinderi multinaționale și legi extra-teritoriale: interacțiunea dintre dreptul american și dreptul internațional. În: Revue de science criminelle et de droit pénal comparé. - Paris : Dalloz, nr.4, 2005. - p.739-745.

Sunt prezentate "Legea Sarbanes-Oxley" din 2002 și "Alien torts claims act" din 1789, texte ce exprimă două tipuri de interacțiuni între dreptul american și dreptul internațional.

24. TRICOT, JULIETTE. - La corruption internationale = Corupția internațională. În: Revue de science criminelle et de droit pénal comparé. - Paris : Dalloz, nr.4, 2005. - p.753-765.

. După părerea autoarei, apariția "corupției internaționale" va modifica contururile și formele de luptă împotriva acestui fenomen cunoscut de majoritatea sistemelor de drept. Lupta contra corupției reprezintă un motor eficace de promovare a regulilor comune, astfel încât ea se prezintă ca un observator privilegiat al internaționalizării.

REVUE DU DROIT PUBLIC

25. BOSSIS, GAËLLE. - Interventions publiques et "spectacles du vivant": "Révolution" ou simple "alignement" du modèle? = Intervenții publice și "spectacole vii": "Revoluție" sau simplă "alinieră" a modelului? În: Revue du droit public. - Paris : Editions juridiques associées, nr.5, 2005. - p.1231-1246.

Spectacolul "vii" ocupă un loc important în viața culturală a societății franceze. După părerea autoarei se poate vorbi de o politică publică a "spectacolelor vii", fiind puse în evidență aspecte privind intervențiile publice și reforma muncii intermitente.

26. BOUDON, JULIEN. - La désignation du Président des Etats-Unis = Desemnarea Președintelui Statelor Unite. În: Revue du droit public. - Paris : Editions juridiques associées, nr.5, 2005. - p.1303-1336.

Desemnarea Președintelui este crucială pentru viața politică și constituțională a SUA. Dezbaterile aprinse asupra ultimelor alegeri prezidențiale au condus la o redefinire a valorilor democrației americane. Autorul prezintă aspecte legate de această temă.

27. DELSENNE, LUDIVINE. - La Constitution afghane: entre la République islamique et idéal démocratique? = Constituția afgană: între Republica islamică și ideal democratic? În: Revue du droit public. - Paris : Editions juridiques associées, nr.5, 2005. - p.1337-1380.

Ca majoritatea statelor musulmane, Afganistanul este confruntat astăzi cu o problemă majoră pentru construcția sa politică: ce fel de alegere să se facă între modelul politic tradițional - inspirat de Islam și cel modern, inspirat din Occident - democrația constituțională.

28. GRAËFFLY, ROMAIN. - Le Conseil constitutionnel Algérien. De la greffe institutionnelle à l'avènement d'un contentieux constitutionnel = Consiliul Constituțional algerian. De la grefa instituțională la apariția unui contencios constituțional. În: Revue du droit public. - Paris : Editions juridiques associées, nr.5, 2005. - p.1381-1404.

Sfârșitul anilor '80 a fost marcat de instituirea unei jurisdicții constituționale în Algeria. Astfel, studiul se referă la importul în Algeria anilor 1980-2000 a unei justiții constituționale inspirate de modelul francez.

29. GROUD, HERVÉ. - Réflexions sur le nouveau droit de l'interventionnisme économique local et régional = Reflecții asupra noului drept al intervenționismului economic local și regional. În: Revue du droit public. - Paris : Editions juridiques associées, nr.5, 2005. - p.1247-1275.

În Franța, o serie de texte recente de natură juridică diferită au adus precizări și modificări dreptului intervenționismului economic local. Autorul își prezintă comentariile legate de cadrul general al intervenționismului economic local, de legile din 12 februarie 2002 și 13 august 2004.

30. JAN, PASCAL. - Menaces sur la Constitution de 1958. La réforme plutôt que la rupture = O amenințare pentru Constituția din 1958. Mai curând reformă decât ruptură. În: Revue du droit public. - Paris : Editions juridiques associées, nr.6, 2005. - p.1499-1505.

În centrul numeroaselor proiecte politice în perspectiva alegerilor prezidențiale și legislative din 2007 din Franța, se află problema privind necesitatea reformării instituțiilor actuale, chiar înlocuirea Constituției cu o nouă Cartă Constituțională,

schimbare care este anunțată ca fiind salutară pentru societatea franceză. După părerea autorului, Constituția franceză este atacată nu fără motiv în unele privințe.

31. KADA, NICOLAS. - *L'acte II de la décentralisation et le principe de l'égalité = Actul II al descentralizării și principiul de egalitate.* În: Revue du droit public. - Paris : Editions juridiques associées, nr.5, 2005. - p.1273-1302.

După părerea autorului, actul II al descentralizării, inițiat prin revizuirea constituțională din 2003, aplicat prin legi organice și ordinare între 2003 și 2004 este încă în curs de desfășurare. Fiecare progres al descentralizării este însoțit de garanții precise în favoarea respectării principiului de egalitate, marile inovații instituționale de care beneficiază colectivitățile teritoriale sunt astfel strict încadrate, iar rolul de garant al statului este reafirmat cu claritate.

32. LE GOFF-REVERT, PEGGY. - *Pierre Mendès France et la V-e République = Pierre Mendès France și cea de-a V-a Republică.* În: Revue du droit public. - Paris : Editions juridiques associées, nr.6, 2005. - p.1533-1563.

Este relatat parcursul unui om de stat de excepție - Pierre Mendès France - care a insuflat peisajului politic francez un aer de modernitate.

33. MOLINA, CARLOS. - *La revendication de la politique en Amérique Latine (1) = Revendicarea politicii în America Latină.* În: Revue du droit public. - Paris : Editions juridiques associées, nr.6, 2005. - p.1601-1624.

America Latină este în prezent în plină evoluție politică. Ea pune în aplicare progresiv o nouă revoluție pacifistă care va schimba definitiv cursul istoriei continentului. După părerea unor experți, se pare că după Statele Unite ale Americii, Europa, și Asia, o a 4-a forță politică mondială este în curs de a se constitui cu peste 20 de țări consolidate, și 450 milioane de consumatori. Autorul consideră că este important să se revadă ceea ce se petrece pe scena politică de peste Atlantic, tradițional marcată de centralism, prezidențialism și unde totul pare să indice astăzi o evoluție spre pacifism, democrație, justiție și deschidere economică.

34. MONNIER, SOPHIE. - *Les comités de protection des personnes: l'émergence d'une nouvelle catégorie de personnes publiques spécialisées? = Comitetele de protecție a persoanelor: apariția unei noi categorii de persoane publice specializate?* În: Revue du droit public. - Paris : Editions juridiques associées, nr.6, 2005. - p.1519-1532.

Autorul prezintă statutul anterior al comitetelor consultative de protecție a persoanelor care realizează cercetări biomedicale, sub regimul Legii Huriet (Legea din 20 decembrie 1988 referitoare la cercetări biomedicale), apoi statutul actual al acestora conferit de Legea nr.2004-806 din 9 august 2004.

35. MONTES, JÉRÔME. - *L'élection du pape = Alegerea Papei.* În: Revue du droit public. - Paris : Editions juridiques associées, nr.6, 2005. - p.1625-1642.

Papa prezintă o dublă particularitate: aceea de a fi șeful uneia dintre cele mai vaste comunități religioase din lume - puțin peste un miliard de catolici - și șeful celui mai mic stat din lume, atât ca suprafață, cât și ca număr de locuitori. Alegerea pontificală este importantă pentru Biserica catolică, dar și pentru viața politică internațională. Autorul își propune să prezinte din punctul de vedere al unui politician alegerea pontificală, care, ca orice alegere politică ea ascultă de reguli scrise și nescrise care au influență asupra rezultatului.

36. MOUZET, PIERRE. - *Quelle V-e République? = Ce fel de a V-a Republică?* În: Revue du droit public. - Paris : Editions juridiques associées, nr.6, 2005. - p.1513-1517.

Problema ridicată de autor se referă la putere și responsabilitate politică în democrație. Este abordată criza instituțională actuală din Franța, reflectată de două chestiuni fundamentale: cea a statutului șefului statului, precum și cea a duratei legislaturii, a mandatului deputaților.

37. QUERMONNE, JEAN-LOUIS. - *La distinction entre régime présidentiel et régime parlementaire commande-t-elle encore l'avenir de la V-e République? = Deosebirea dintre regimul prezidențial și regimul parlamentar mai comandă ea oare viitorul celei de-a V-a Republici?* În: Revue du droit public. - Paris : Editions juridiques associées, nr.6, 2005. - p.1505-1511.

Autorul încearcă să răspundă la întrebarea dacă deosebirea dintre regimul prezidențial și cel parlamentar trebuie abandonată sau nu și analizează diverse aspecte privind această problemă.

38. ROBERT, JACQUES. - *Age, pouvoir et maladie = Vârsta, putere și boală.* În: Revue du droit public. - Paris : Editions juridiques associées, nr.6, 2005. - p.1487-1499.

Încă din antichitate popoarele s-au interesat de sănătatea conducătorilor. După părerea autorului, Republicile parlamentare sunt mai puțin atente la acest lucru, mult timp problema privitoare la incapacitatea eventuală a guvernanților de a guverna fiind de altfel evitată. În cea de-a V-a Republică lucrurile s-au schimbat. Președintele este ales prin sufragiu universal, este investit cu puteri sporite, iar problema vârstei și a sănătății acestuia capătă o altă dimensiune.

39. ROBERT, JACQUES. - *Fin de règne? = Sfârșitul domniei?* În: Revue du droit public. - Paris : Editions juridiques associées, nr.5, 2005. - p.1215-1230.

Sunt prezentate considerațiile profesorului Jacques Robert cu privire la cea de-a V-a Republică, prin care face o trecere în revistă a diverselor aspecte privind diferitele și succesivele republici care nu au avut un destin ușor, fără vicisitudini. El își pune întrebarea dacă cea de-a V-a Republică va avea aceeași soartă.

40. VAHLAS, ALEXIS. - Souveraineté et droit de retrait au sein de l'Union européenne = Suveranitate și drept de retragere în cadrul Uniunii Europene. În: Revue du droit public. - Paris : Editions juridiques associées, nr.6, 2005. - p.1565-1600.

Autorul propune o demonstrație ce are drept scop verificarea aserțiunii conform căreia statele membre ale UE nu ar mai fi state pe deplin suverane. El încearcă să definească precis conceptul de suveranitate și să stabilească în ce fel dreptul de retragere poate constitui criteriul perfect al menținerii suveranității membrilor Europei comunitare.

REVUE FRANÇAISE DE DROIT CONSTITUTIONNEL

41. CHARLES, CHRISTOPHE. - "Héros de la normalité" et circonstances inhabituelles: l'incapacité de Gaston Doumergue à réformer l'Etat à la suite du 6 février 1934 = "Erou al normalității" și circumstanțe neobișnuite: incapacitatea lui Gaston Doumergue de a reforma statul, în urma lui 6 februarie 1934. În: Revue française de droit constitutionnel. - Paris : Presses Universitaires de France, nr.64, 2005. - p.685-702.

În materie de istorie constituțională, cei trei ani care s-au scurs din anul 1931 până în 1934 sunt reprezentați de o persoană: Gaston Doumergue. El a susținut ideea unei reforme a unor dispoziții constituționale și în calitate sa de președinte al Consiliului Constituțional a încercat să reformeze Constituția în anul 1934. Tentativa sa de reformă instituțională a eșuat însă, o parte a eșecului fiindu-i direct imputabilă, prin comiterea unei serii de erori care au obturat șansele de succes ale unei reforme a statului și a regimului parlamentar, aspecte care sunt prezentate în articol.

42. GASSOT, OLIVIER. - L'animal, nouveau objet du droit constitutionnel = Animalul, un nou obiect al dreptului constituțional. În: Revue française de droit constitutionnel. - Paris : Presses Universitaires de France, nr.64, 2005. - p.703-732.

Autorul se referă la posibilitatea ca animalul să devină un nou obiect al dreptului constituțional, acest lucru fiind datorat consacării constituționale a dreptului mediului prin Carta Mediului. După părerea autorului, este interesant de aflat modul în care animalul, deja obiect de drept, va putea deveni un obiect al dreptului constituțional, prin intermediul mediului și analizează impactul pe care îl va avea această constituționalizare asupra protecției animalului.

43. LUCHAIRE, FRANÇOIS. - Brèves remarques sur une création du Conseil constitutionnel: l'objectif de valeur constitutionnelle = Scurte observații privind o creație a Consiliului Constituțional: obiectivul de valoare constituțională. În: Revue française de droit constitutionnel. - Paris : Presses Universitaires de France, nr.64, 2005. - p.675-684.

Noțiunea de obiectiv de valoare constituțională a apărut pentru prima dată în Decizia Curții Constituționale nr.141 din 27 iulie 1982 cu privire la o lege asupra comunicării audiovizuale. În această decizie, Consiliul Constituțional acordă calificarea de obiective de valoare constituțională - "apărării ordinii publice, respectării libertății celui alt și păstrării caracterului pluralist al curentelor de expresie socio-culturale". Noțiunea a fost preluată și în deciziile ulterioare, studierea acestora permițând să se determine pe ce bază li se acordă această valoare constituțională și care sunt consecințele.

REVUE INTERNATIONALE DE DROIT COMPARÉ

44. ASSI, EUGÈNE ASSEPO. - La Cour Commune de justice et d'arbitrage de l'OHADA: un troisième degré de juridiction? = Curtea Comună de justiție și de arbitraj a OHADA: un al treilea nivel de jurisdicție?. În: Revue internationale de droit comparé. - Paris : Société de législation comparée, nr.4, 2005. - p.943-958.

Studiul își propune să demonstreze faptul că în prezent Curtea Comună de Justiție și Arbitraj a OHADA (Organizația pentru Armonizarea Dreptului Afacerilor în Africa) este o jurisdicție de casație singulară care ocazional se transformă în judecător de fond.

45. BOUDET, JEAN-FRANÇOIS. - Etats et religions en Europe. Perspectives financières = State și religii în Europa. Perspective financiare. În: Revue internationale de droit comparé. - Paris : Société de législation comparée, nr.4, 2005. - p.993-1016.

Autorul consideră că există o lipsă de "modele" de stat care finanțează comunitățile religioase. Sistemele respective de finanțare a comunităților religioase decurg în fapt dintr-o recunoaștere politică și socială, înscrisă în istoria fiecărui stat.

46. DORE, ISAAK. - La Constitution des Etats-Unis et l'accusé = Constituția Statelor Unite și acuzatul. În: Revue internationale de droit comparé. - Paris : Société de législation comparée, nr.4, 2005. - p.959-971.

Sunt examinate drepturile pârâtului așa cum rezultă ele din Constituția americană în materie penală. Specificitatea drepturilor constituționale este prezentată prin urmărirea parcursului unui caz în cadrul sistemului penal american. Autorul înfățișează modul în care aceste drepturi afectează pe fiecare cetățean și rezident american, fie că este vinovat sau nu.

47. HENRION, HERVÉ. - La présomption d'innocence, un "droit à ..."? Comparaison franco-allemande = Prezumția de nevinovăție, "un drept la..."? Comparație franco-germană. În: Revue internationale de droit comparé. - Paris : Société de législation comparée, nr.4, 2005. - p.1031-1056.

Prezumția de nevinovăție răspunde în Franța criteriilor dreptului fundamental. Analiza dreptului german nu autorizează o asemenea calificare. Din comparația realizată între dreptul francez și cel german reies unele diferențe în ceea ce privește protecția acestui drept.

48. POILLOT, ÉLISE. - Le droit comparé au service de la compréhension de l'acquis communautaire en droit privé = Dreptul comparat în serviciul înțelegerii "acquis"-ului comunitar în dreptul privat. În: Revue internationale de droit comparé. - Paris : Société de législation comparée, nr.4, 2005. - p.1017-1030.

Directiva 97/7/CE propune introducerea la scară comunitară a unui minim de reguli comune care să protejeze drepturile consumatorului în cadrul contractelor de vânzare la distanță, iar art. 6 este consacrat dreptului de retractare. Dar termenii utilizați în alte versiuni lingvistice ale textului comunitar nu au neapărat același sens cu cel din limba și dreptul francez. Dreptul comparat apare ca un instrument de investigare în materie de terminologie juridică comunitară, dar și ca instrument de punere în context a dispozițiilor "acquis"-ului comunitar.

49. PONTHEOREAU, MARIE-CLAIRE. - Questions à Alessandro Pizzoruso = Întrebări pentru Alessandro Pizzoruso. În: Revue internationale de droit comparé. - Paris : Société de législation comparée, nr.4, 2005. - p.971-992.

Articolul reprezintă un interviu realizat între anii 2004-2005, cu profesorul Alessandro Pizzoruso. Autoarea interviului schițează parcursul constituționalistului și comparatistului subliniind exigențele comparării dreptului.

50. RICHARD, PASCAL. - Les apports de Wittgenstein à la réflexion comparatiste = Contribuția lui Wittgenstein la reflecțiile comparatiste. În: Revue internationale de droit comparé. - Paris : Société de législation comparée, nr.4, 2005. - p.899-920.

Pentru o mai bună înțelegere a dreptului comparat, studiul își propune să demonstreze interesul unor concepte elaborate de Wittgenstein: "turnanta lingvistică", "antropologică" și "gramaticală". Anexa articolului este ilustrarea noțiunii de joc de limbaj în opera lui Wittgenstein. Autorul analizează trei aspecte: dreptul ca fenomen lingvistic: "turnanta lingvistică", concepție culturală și instituții juridice: "turnanta antropologică" și drept comparat și traducere: "turnanta gramaticală".

51. SCHULZE, REINER. - Des principes de la conclusion du contrat dans l'acquis communautaire = Principii ale încheierii contractului în "acquis"-ul comunitar. În: Revue internationale de droit comparé. - Paris : Société de législation comparée, nr.4, 2005. - p.877-898.

Articolul își propune să demonstreze că "acquis"-ul comunitar existent cuprinde principiile care pot forma baza unui viitor drept european al contractelor coerent conform planului de acțiune al Comisiei Europene. Se pot deduce din "acquis"-ul comunitar o serie de alte principii în afara celor fundamentale ale dreptului contractelor, principii care corespund, în parte, nevoilor pieții interne, mai mult decât principiile care rezultă din compararea tradițiilor juridice ale statelor membre. Acesta este motivul pentru care ele ar trebui să joace un rol central în cursul elaborării cadrului de referință comun pentru dreptul european al contractelor.

52. VON PAULEN, FRÉDÉRIQUE. - L'allemsrätt ou une conception particulière du droit de propriété en droit suédois = Allemansrätt sau o concepție specială a dreptului de proprietate în dreptul suedez. În: Revue internationale de droit comparé. - Paris : Société de législation comparée, nr.4, 2005. - p.921-942.

Allemansrätt sau "dreptul de acces comun", "dreptul de acces public", consacră un drept de acces la natură a publicului în Suedia, prin "dreptul de trecere" - dreptul de a traversa proprietatea altei persoane, "drept de culegere" - dreptul de a culege toate produsele din natură de pe o proprietate, "dreptul de rezidență temporară" - drept de oprire pe proprietatea altei persoane. Allemansrätt este supus totuși unei "limite de toleranță" și a fost introdus în Constituția suedeză în anul 1994, împreună cu dreptul de proprietate.

REVUE TRIMESTRIELLE DE DROIT CIVIL

53. CALAIS-AULOY, JEAN. - Une nouvelle garantie pour l'acheteur: la garantie de conformité = O nouă garanție pentru cumpărător: garanția de conformitate. În: Revue trimestrielle de droit civil. - Paris : Dalloz, nr.4, 2005. - p.701-712.

Ordonanța din 2005 ce transpune Directiva din 25 mai 1999 introduce în dreptul francez o nouă garanție, bazată pe regula conform căreia bunul vândut trebuie să fie conform contractului. Această nouă garanție este datorată de vânzător nu numai în caz de viciu al bunului, dar și în caz de defect de conformitate față de stipulările din contract. Pentru moment, ea este rezervată relațiilor dintre vânzătorii profesioniști și cumpărătorii-consumatori și a fost introdusă în Codul Consumatorului. Ea lasă să subziste, în Codul Civil, tradiționala garanție a viciilor ascunse, astfel încât cumpărătorul are de ales între două garanții legale: cea din Codul Civil și cea din Codul Consumatorului. Dar, acest dublu sistem este atât de complex că pot exista îndoieli în ceea ce privește eficacitatea sa. După ce descrie noua garanție de conformitate, autorul își exprimă dorința ca printr-o modificare a Codului Civil, ea să fie extinsă la toate contractele de vânzare.

54. GROUPE D'ÉTUDES SUR LA JUSTICE SOCIALE EN DROIT EUROPÉEN PRIVÉ. - Manifeste pour une justice sociale en droit européen des contrats = Manifest pentru o justiție socială în dreptul european al contractelor. În: Revue trimestrielle de droit civil. - Paris : Dalloz, nr.4, 2005. - p.713-734.

Se consideră că în multe privințe, ceea ce se va întâmpla cu dreptul contractelor va reprezenta o etapă determinantă în istoria Europei. În calitate de expresie a unei identități culturale și program de justiție socială într-o economie de piață, un sistem de drept privat unificat ridică probleme politice profunde în ceea ce privește viitorul Uniunii Europene. Printre

aspectele vizate se numără abordarea tehnocrată, justiția socială și legitimitatea normativă, cadrul de referință comun, programul de justiție socială pentru un drept european al contractelor.

REVUE TRIMESTRIELLE DE DROIT COMMERCIAL ET DE DROIT ÉCONOMIQUE

55. KUASSI DECKON, FRANÇOIS. - La notification de la cession de créances professionnelles = Notificarea cesiunii de creanțe profesionale. În: Revue trimestrielle de droit commercial et de droit économique. - Paris : Dalloz, nr.4, 2005. - p.649-670.

Autorul își pune întrebarea care este funcția notificării în cesiunea de creanțe profesionale. El se referă la Legea franceză nr.81 din 1981 care facilitează creditul către întreprinderi, precum și la cesiunea de creanțe profesionale în dreptul străin.

56. SAENKO, LAURENT. - La notion de dissimulation en matière d'abus de biens sociaux: évolution ou dérive? = Noțiunea de "disimulare" în materie de abuz de bunuri care compun activul unei societăți: evoluție sau derivă? În: Revue trimestrielle de droit commercial et de droit économique. - Paris : Dalloz, nr.4, 2005. - p.671-699.

Camera Criminală a Curții de Casație din Franța a enunțat că folosirea bunurilor unei societăți este abuzivă atunci când se produce în mod ilicit. Analiza deciziilor recente conduce la întrebarea dacă "disimularea" este utilă. Extinderea noțiunii justifică un studiu al oportunității sale. După părerea autorului, chiar dacă noțiunea de "disimulare" simboliza o speranță în cursul primelor sale aplicări pentru a conforma infracțiunea imperativelor temporale ale procedurii penale, jurisprudența recentă îndeamnă la o pledoarie pentru eventuala sa abandonare.

Cărți recent achiziționate de Biblioteca Consiliului Legislativ

- Bibliografie indexată* -

- 1 - ALBICI, MIHAIL. Despre drept și știința dreptului** / Mihail Albici. - București : Editura ALL BECK, 2005. XII, 156 p. Bibliogr. p. 64 și 155. ISBN 973-655-770-7 : 13,08 lei
SUBIECT: drept; istoria dreptului; sistem juridic; doctrină juridică
340.1/A32
- 2 - BÂRSAN, CORNELIU. Convenția europeană a drepturilor omului : Comentariu pe articole** / Prof.dr. Corneliu Bîrsan. - București : Editura ALL BECK, 2005. ISBN 973-655-573-9. Vol.1: Drepturi și libertăți / Prof.dr. Corneliu Bîrsan. - București : Editura ALL BECK. - 2005. - XIX, 1273 p. - Bibliogr. p.1243. - Index. - ISBN 973-655-663-8 : 104,04 lei.
SUBIECT: Consiliul Europei; drept european; Convenția europeană a drepturilor omului; drepturi și libertăți; drepturile omului; libertăți publice; Carta socială europeană
341.217(4)UE/B54
- 3 - Buletinul jurisprudenței : Culegere de decizii pe anul 2003** / Înalta Curte de Casație și Justiție. - București : Editura ALL BECK, 2005. XXXII, 784 p. - (Jurisprudență). ISBN 973-655-604-2.
SUBIECT: Înalta Curte de Casație și Justiție; jurisprudență
340.14/B90
- 4 - Buletinul jurisprudenței : Culegere de decizii pe anul 2004** / Înalta Curte de Casație și Justiție. - București : Editura ALL BECK, 2005. 918 p - (Jurisprudență).
SUBIECT: Înalta Curte de Casație și Justiție; jurisprudență
340.14/B90
- 5 - Codul de procedură civilă : [Adnotat]** / Ediție îngrijită și adnotată de prof.univ.dr. Gabriel Boroi, jud.dr. Octavia Spineanu-Matei. - București : Editura ALL BECK, 2005. XX,938 p. - (Coduri adnotate). Index. ISBN 973-655-510-0 : 81,42 lei.
SUBIECT: drept civil; drept procesual civil; Cod de procedură civilă
347.91/.95/C60
- 6 - Codul muncii : Acte conexe = Code du travail : Actes connexes = Labour code : Related documents.** - București : Monitorul Oficial, 2005. 368 p. - (Législation roumaine = Romanian Legislation ; 73).
SUBIECT: dreptul muncii; Codul muncii; legislație
342.9(498)(094.4)/C60
- 7 - Comunele și orașele României** / ediție îngrijită de prof.univ.dr. Mircea Preda și actualizată la data de 31 martie 2005. - București : Editura ALL BECK, 2005. 658 p. ISBN 973-655-674-3.
SUBIECT: România; drept administrativ; administrație publică; organizare administrativă a teritoriului; județ; municipiu; oraș; comună; legislație
342.9(498)/C63
- 8 - CORNU, GÉRARD. Linguistique juridique** / Gérard Cornu. - 3e édition. - Paris : Montchrestien, 2005. VIII, 444 p - (Domat. Droit privé). Bibliogr. p.40. Index. ISBN 2-7076-1425-4 : 105,48 lei.
SUBIECT: drept; lingvistică juridică; vocabular juridic; discurs legislativ; discurs jurisdicțional; discurs cutumiar; drept lingvistic
340.11/C72

* Lucrare realizată de Eliza ORBESCU, expert la Consiliul Legislativ

- 9 - CUCU, CRISTINA. Legislația cadastrului și a publicității imobiliare : Comentarii și explicații /** Cristina Cucu. - București: Editura ALL BECK, 2005. XI, 257 p. - (Legi comentate). ISBN 973-655-727-8 : 22,50 lei.
SUBIECT: drept civil; proprietate; drepturi reale imobiliare; cadastru; publicitate imobiliară; carte funciară; legislație
347.235/C93
- 10 - DEACONU, ȘTEFAN. Principiul bunei vecinătăți în dreptul românesc /** Dr. Ștefan Deaconu. - București: Editura ALL BECK, 2005. X, 321 p. - (Studii juridice). Bibliogr. p.293. ISBN 973-655-553-4: 18,99 lei.
SUBIECT: drept internațional public; stat; dreptul tratatelor; relații internaționale; principiul bunei vecinătăți
341.238/D26
- 11 - DELEANU, ION. Tratat de procedură civilă /** Prof.univ.dr. Ion Deleanu. - București : Editura ALL BECK, 2005. ISBN 973-655-774-X. Vol.1: 2005. - XVI, 691 p. - Index. - ISBN 973-655-778-2 : 72,37 lei. Vol.2 : 2005. - 526 p. - Index. - ISBN 973-655-779-0 : 66,04 lei.
SUBIECT: drept procesual civil
347.91/.95/D28
- 12 - Dictionnaire juridique = Law dictionary : Français - anglais = english - french. -** Edinburg: Chambers Harrap Publishers ; Paris : Dalloz, 2004. XI, 146 p. ISBN 2-247-05822-1 : 49,64 lei.
SUBIECT: drept; dicționar; sistem juridic; Franța; Marea Britanie; SUA
340(44+410+73)(038)/D39
- 13 - Din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului : Cazuri cu privire la România /** Coordonatori : Irina Moroianu Zlătescu, Roxana Rizoiu ; colaboratori : Irina Niță, Irina Păunescu, Rodica Șerbănescu. - București : Institutul Român pentru Drepturile Omului, 2005. 480 p. Antetitlu : Institutul Român pentru Drepturile Omului. Agentul Guvernamental pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Index. ISBN 973-9316-53-0.
SUBIECT: drept european; CEDO; jurisprudență; drepturile omului; România
341.217(4)UE:341.231.14(4)/D47
- 14 - Drepturi și libertăți fundamentale în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului /** Coordonatori : Dragoș Bogdan, Mihail Selegean. - București : Editura ALL BECK, 2005. X, 672 p. - (Praxis). Index. ISBN 973-655-686-7 : 38,9 lei.
SUBIECT: drept european; Convenția europeană a drepturilor omului; drepturi și libertăți; CEDO; jurisprudență
341.217(4)UE/D82
- 15 - DUMITRESCU, HORIA. Diplomatul Savel Rădulescu /** Horia Dumitrescu. - Focșani : Editura Pallas, 2003. 232 p. - (Personalități vrâncene ; 2). Bibliogr. p. 195. ISBN 973-86262-1-8.
SUBIECT: istorie; diplomație; drept diplomatic; istoria dreptului; Rădulescu, Savel
341.7/D91
- 16 - FĂRCAȘ, ALEXANDRU. Dreptul internațional al drepturilor omului și problematica minorităților naționale /** Dr. Alexandru Fărcaș. - București : Institutul Român pentru Drepturile Omului, 2005. 200 p. Bibliogr. p.195. ISBN 973-9316-55-7.
SUBIECT: drept internațional; drepturile omului; minoritate națională; istoric; ONU; OSCE; Consiliul Europei; Uniunea Europeană
341.231.14(100)/F21
- 17 - FLORESCU, DUMITRU ANDREIU PETRE ; BORDEA, ADRIAN; BĂLAȘA, GABRIEL. Călăuza juristului : Cereri și acțiuni în justiție /** Avocat dr. Dumitru Andreiu Petre Florescu, dr. Adrian Bordea, dr. Gabriel Bălașa; Coordonator academician prof.dr. Tudor R. Popescu. - ediția a 2-a. - București : Editura ALL BECK, 2004. XXVI, 698 p. ISBN 973-655-635-2 : 54,28 lei.
SUBIECT: drept procesual civil; acțiune civilă
347.91/.95/F68
- 18 - Gramatica limbii române /** Institutul de lingvistică "Iorgu Iordan - Al. Rosetti ; coordonator Valeria Guțu Romalo. - București : Editura Academiei Române, 2005. ISBN 973-27-1305-4 : vol.1+2 : 15 lei. Vol.1 : Cuvântul / Institutul de lingvistică "Iorgu Iordan / Al. Rosetti ; coordonator Valeria Guțu Romalo. -- 2005. - XVI, 712 p. - Bibliogr. p.705. - ISBN 973-27-1306-2 Vol.2 : Enuțul / Institutul de lingvistică "Iorgu Iordan / Al. Rosetti ; coordonator Valeria Guțu Romalo. - 2005. - 1136 p. - Indice. - ISBN 973-27-1313-5.
SUBIECT: lingvistică; limba română; gramatică
81=135.1/G76

19 - IORGOVAN, ANTONIE. Tratat de drept administrativ / Antonie Iorgovan. - ediția a 4-a. - București : Editura ALL BECK, 2005. ISBN 973-655-729-4. Vol.1 : Introducere. Organizarea administrativă. Funcția publică - 2005. - XXVIII, 650 p. - Index. - ISBN 973-655-730-8 : 72,37 lei.

SUBIECT: drept public; drept administrativ; drept administrativ comparat; Franța; Europa; SUA; Canada; administrație publică; președinție; guvern; funcție publică; funcționar public
342.9/1-72

20 - PENA, ADRIANA. Accesiunea imobiliară și uzucapiunea : Culegere de practică judiciară / Adriana Pena. - ediția a 2-a. - București : Editura ALL BECK, 2004. 182 p. - (Jurisprudență). Bibliogr. p.177. Index. ISBN 973-655-605-0 : 15 lei.

SUBIECT: drept civil; drepturi reale imobiliare; proprietate imobiliară; jurisprudență
347.232/P50

21 - PLASTARA, GEORGE. Manual de Drept internațional public : cuprinzând și o expunere a conflictelor de legi (Drept internațional privat) / George Plastara ; ediție îngrijită și cuvânt înainte de prof.univ.dr. Vasile Val Popa. - București : Editura ALL BECK, 2004. 378 p. - (Juridica. Restitutio). ISBN 973-655-519-4 : 54,28 lei.

SUBIECT: drept internațional public; stat; suveranitate; conflict internațional; drept internațional privat
341.1/.8/P70

22 - Program PHARE "Îmbunătățirea capacității administrative a Parlamentului României" : Seminarul "Tehnici de transpunere legislativă a dreptului european", Camera Deputaților, 21-23 martie 2005. - București : Camera Deputaților, 2005. 81 p.

SUBIECT: Uniunea Europeană; România; integrare; drept european; parlament; legislație europeană; Franța; Adunarea Națională
342.53/P94

23 - Statutul și regimul refugiaților în România : Legislație relevantă (până la 15 iunie 2002). - București : Monitorul Oficial, 2002. 696 p. ISBN 973-567-365-7.

SUBIECT: drept public; drept constituțional; drept internațional public; drepturile omului; refugiat; legislație
342.724/S79

24 - TOMESCU, MILENA. Legea nr.10/2001 : Jurisprudență privind imobilele preluate abuziv de stat / Milena Tomescu. - București : Editura ALL BECK, 2005. 267 p. - (Jurisprudență). Bibliogr. p.251. Index. ISBN 973-655-680-8 : 18,09 lei.

SUBIECT: drept civil; Legea nr.10/2001; imobil; jurisprudență
347.23/T72

Consiliul Legislativ - București, Palatul Parlamentului, Corp B1,
Calea 13 Septembrie, nr. 1-3, Sector 5, Cod poștal 050711
Tel: 313.66.08 fax: 311.29.35 website: www.clr.ro

Colegiul științific: **Dragoș Iliescu**, Președintele Consiliului Legislativ
Sorin Popescu, Locțiitorul Președintelui Consiliului Legislativ,
Președintele Secției de Evidență Oficială a Legislației și Documentare
Nicolae Turcu, Președintele Secției de Drept Privat
Mircea Preda, Președintele Secției de Drept Public, ad-interim
Andrei Popescu, Șeful Departamentului pentru Armonizarea
Legislației cu Reglementările Uniunii Europene
Cristian Kevorchian, Șeful Departamentului de Informatică
Legislativă, ad-interim

Colegiul de redacție: **Sorin Popescu** (coordonator)
Victoria Țăndăreanu (redactor responsabil)
Svetlana Baci
Tudor Prelipceanu

Tipografia: S.C. „Lumina Tipo” s.r.l., str. Luigi Galvani nr.20bis, sector 2, București